TÜSTAV
ARŞİVİ
Bülent Tunç
Bağışı

Rejime ödediğimiz bedel: İnsan erozyonu
Mehmet Refik
Sayfa 6-7

61 yıldır yanan ateş: Sacco ile Vanzetti
Sayfa 5

Politeknik Eğitim
Çeviri Servisi
Sayfa 2

Bu memlekete diktatör lazım!
Hulusi Nalbantoğlu
Sayfa 3

Perestroyka kuşağı büyüyor
Çeviri Servisi
Sayfa 9

Gençlik Dünyası

Aylık Gençlik Gazetesi Ağustos '88 Sayı 10 500 TL (KDV dahil)

Devlet Bakanlığı'nın gençlikle ilgili araştırma sonuçları açıklandı:

''Gençlik memnun''

☐ *15-26 yaş grubu gençlerin yüzde 58'inin gazete okumadığı, dergi okuma oranının ise yüzde 17 olduğu anlaşıldı. Eğitim düzeyi yükseldikçe gençlerde talih oyunlarına duyulan ilgi artıyor.*

☐ *Kendilerinin saptadıkları kişiler üzerinde yaptıkları araştırmalarda bile toplumda yaygınlaşmaya başlayan çürümeyi gözler önüne sermeyi önleyemiyor.*

Devlet Bakanı Cemil Çiçek tarafından yapılan ''Türk Gençliğinin Temel Sorunları ve Beklentileri'' konulu araştırma sonuçları açıklandı. Araştırma sonucunda, ''Gençlerin zannedildiğinin aksine geleneklerine bağlı, ailesine saygılı, sağlam karakterli, geleceğe umutla bakan, yapıcı ve toplum için faydalı düşünceler taşıyan bir yapıya sahip olduğunun anlaşıldığı'' belirtildi. Yukarıdaki açıklamaları okuyup bir de araştırma sonuçlarına baktığımızda hangi verilerden yola çıkıp bu sonuca vardıklarını anlamak mümkün değil. Üstelik yapılan bu araştırmada ne kadar objektif kıstaslar içinde kaldıkları da oldukça şüpheli. Ama ortada kesin bir gerçek var. Kendilerinin saptadıkları kişiler üzerinde yaptıkları araştırmalarda bile toplumda yaygınlaşmaya başlayan çürümeyi gözler önüne sermeyi önleyemiyor. 12 Eylül yönetimi bu çürümeyi kendi ideolojilerinin bir başarısı olarak görüp şöyle nitelendirebiliyorlar: ''Gençler zannedildiğinin aksine geleneklerine bağlı, geleceğe umutla bakan... ve toplum için faydalı düşünceler taşıyan bir yapıya sahip olduğunun anlaşıldığı.''

İşte araştırma sonucunda ortaya çıkan acı gerçekler.

- 15-26 yaş grubu gençlerin yüzde 58'inin gazete okumadığı, dergi okuma oranının ise yüzde 17 olduğu anlaşıldı. Eğitim düzeyi yükseldikçe gençlerde talih oyunlarına duyulan ilgi artıyor.
- Din konusundaki sorulara ise, gençlerin yüzde 88'inden, insan hayatında çok gerekli olduğu cevabı alındı.

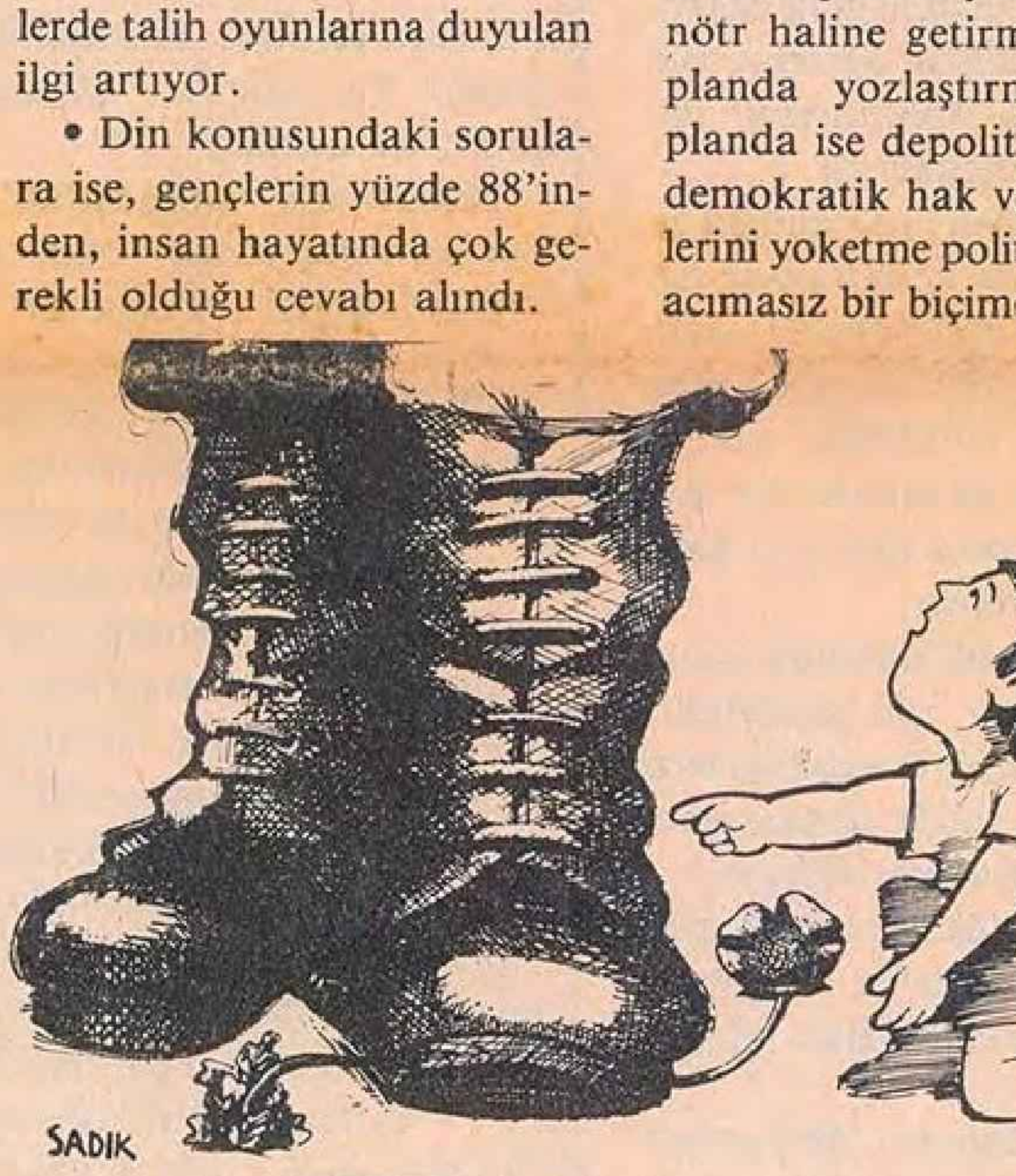

- Gençlerin yüzde 59'u boş zamanlarında televizyon seyrederken, yüzde 31'i gezmeyi, yüzde 30'u dikiş-nakış örgü yapmayı tercih ediyor. Sinema ve tiyatroya gitme oranı yüzde 35.
- Gençlerin yüzde 79'u televizyon izliyor. TV'deki dini programları sürekli izleyenlerin oranı yüzde 70'i buluyor.
- Genç nüfusun yüzde 53'ünün evine, ayda 50 ile 200 bin lira giriyor. 50 binden az aile geliri olanların oranı yüzde 7, 200-500 bin lira arası olanlar yüzde 26, aylık aile geliri 500 binden fazla olanlar ise yüzde 6.

12 Eylül rejimi gençliğe karşı fiziki planda yok etme veya nötr haline getirme, kültürel planda yozlaştırma, siyasal planda ise depolitize etme ve demokratik hak ve özgürlüklerini yoketme politikalarını en acımasız bir biçimde sürdürüyor. Bir de buna dini planda gericiliğin teşvik edilmesini eklersek ortaya yukarıdaki tablonun çıkması hiç de süpriz olmaz.

İktidarın siyası niteliği okuma ve kültür düzeyinin niteliğini tayin eder. 12 Eylül'le birlikte okuyan, araştıran, düşünen insana açılan savaş ortalığı kasıp kavurdu. Kütüphanede kitap bulundurmanın bile bir bedeli olan ülkede, kitap okumak ve korkusuzca kitap almak bir kahramanlık haline geldi. Böyle bir dönemden geçtik ve halen de bu süreci yaşıyoruz. Okullarda bulundurulması yasak olan yazar ve kitap isimlerinin hakkında uzun uzun genelgelerin yazıldığı, piyasada serbestçe satılan dergi ve kitapların suç aleti olarak gösterildiği bir ülkede okur sayısının artması elbette düşünülemez. 12 Mart, 12 Eylül dönemlerinde okur sayısı en düşük rakamlara varmıştır. 55 milyonluk bir ülkede toplam gazete trajı 2,5 milyon, bir kitabın trajı ise 3.000 adet olması oldukça düşündürücüdür. Gençlerin yüzde 58'inin gazete okumaması, dergi okuma oranının yüzde 17 olması 12 Eylül yönetiminin kültürsüzleştirme politikasının doğal bir sonucudur.

Yine araştırma sonuçlarında ortaya çıkan dinin gençler üzerindeki etkisi, 12 Eylül'le birlikte etkisi artan gericiliğin somut bir göstergesidir. Her kışlaya bir cami, her devlet müessesesine bir mescit açılması, ilkokul birinci sınıftan itibaren din dersinin konulmaya çalışılması rejimin kitleleri depolitize etme araçlarından birisi olarak dini kullanması ve bunun getirdiği gerici baskılara yol vermesidir. Düzene karşı çıkmayan, çektiği sıkıntıları ve sorunları halletmek yerine öbür dünyaya havale etmeyi yeğleyen, herşeye karşı sonsuz bir tevekkülle boyun eğen bir din anlayışının yığınları depolitize etme konusunda egemen güçler tarafından nasıl sonuna kadar kullanacağı or-

Devamı 11. Sayfa'da

Hiroşima ve Nagazaki'den 43 yıl sonra

«Acayipleşti havalar,
Bir güneş, bir yağmur, bir kar.
Atom bombası denemelerinden diyorlar.

Stronsium 90 yağıyormuş
ota, süte, ete
umuda, hürriyete,
kapısını çaldığımız büyük hasrete.
Kendi kendimizle yarışmadayız, gülüm,
Ya ölü yıldızlara hayatı götüreceğiz,
Ya dünyamıza inecek ölüm.»

2. Dünya Savaşı'nın sonunda 6 ve 9 Ağustos tarihlerinde Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombasıyla gerçekleştirilen saldırı insan hakları ihlalinde insanoğlunun o güne dek tanık olduğu en vahim, en alçakça örnekti. Sonuç öylesine dehşet verici idi ki, Hiroşima ve Nagazaki'de ikinci bir suç daha işlendi. Amerikan işgal kuvvetleri patlamadan hemen sonra ölenlerin dışında, daha yüzbinlerce insanın nasıl ıstırap içinde kıvrandığını ve günler, haftalar boyu acı çekerek öldüğünü gizleyerek bu insanlara yardım edilmesini önlediler. Çünkü Hiroşima ve Nagazaki'deki vahşetin tüm boyutlarıyla yansıtılması sonucu kamuoyunda doğacak olan tepkinin emperyalizmin silahlanma planlarına engel olacağı kuşkusuzdu. Bu yüzden Hiroşima ve Nagazaki'deki kurbanlara yapılacak uluslararası yardım kasıtlı olarak engellendi.

İnsanlık tarihi yeneni, yenileni, tarihten silinen uygarlıkları, binlerce, milyonlarca insanın kaybı, sayısız, sınırsız diğer kayıpları ile binlerce yıldır savaşlara tanık oldu. Ne ki, tüm bu kayıplara, insanların ölmesine rağmen insanlık varlığını sürdüregeldi. Hiroşima sonrası ise artık tehdit tüm insanlığa yönelmiş ve giderek insanlığın bizatihi varlığı yokolma ile karşı karşıya kalmıştır. Şimdi sorun insanlığın geleceğinin olup olmayacağıdır.

Kısaca, bundan böyle bir dünya savaşı çıkacak ise bunun ''üçüncü'' değil, kazananı olmayacağı için ''sonuncu'' dünya savaşı olacağı ortadadır. Nitekim nükleer savaşın bir kazananı olamayacağın insanlığa bu tehdidi yönelten emperyalist çevreler de çok iyi bilmekte ve dile getirmektedirler. Kaldı ki değil nükleer savaşın, nükleer silahlanmanın da kazananı olmayacağı bellidir. Sözde ''Japon savaşını sona erdirmek'' bahanesiyle atılan ilk bombadan, bugün uzayın militarizasyonundan başka bir şey olmayan SDI ''Yıldız Savaşları'' projesine uzanan ve ABD'nin dünya hegomanyası emelleri ile sürekli körüklediği nükleer silahlanmada kaydedilen tırmanış şu gerçeği vurgulamaktadır: Bugün hiçbir ülke askeri teknoloji vasıtasıyla kendi güvenliğini sağlamayı garanti edemez; bugün güvenlikten söz edilecekse ancak kollektif bir güvenlikten, tüm insanlığın güvenliğinden sözetmek mümkündür, bunu sağlayacak olan ise siyasi çözümlerdir. Bir ülkenin güvenliğinin onun askeri kapasitesine dayandığı, güvenlik düzeyinin sahip olunan silahların nicelik ve niteliğiyle belirlendiği bir anlayışın yaşadığımız nükleer çağda artık yeri yoktur. Bir başka deyişle, insanlık ya hep birlikte varolacak, ya da yok olacaktır.

İnsanlığın karşı karşıya bulunduğu nükleer savaş tehdidi sosyal sistem farklılıklarına, ulusal ayrılıklara, tek tek devletlerin çıkarlarına, ya da bir bütün olarak dünyadaki irili ufaklı çelişkilerin hiçbirine bakılmaksızın her ülkenin, her ulusun, her bireyin en başta gelen ortak sorunudur bugün. Dünyadaki her bireyi 12 kez yok edebilecek bir nükleer si-

Devamı 11. Sayfa'da

Eski ''ülkücü''leri ne yaparlar?

☐ *12 Eylül'le birlikte asli sahibinin bu işi yardıma ihtiyaç duymadan, hem de layıkıyla yapması üzerine tuvalet kağıdının akibetine uğrayan eski ülkücüler sahipsiz kaldılar.*

18 Temmuz tarihli ''Sabah'' gazetesinden bir haber: Eski ülkücü ''Solcularda yürek olmadığından çek ve senet işlerine hiç girmediler'' demiş. Gazete, bu faşist eskisini ''12 Eylül öncesinin ülkücüsü Efendi Barutçu'nun cezaevi arkadaşı, günümüzün genç işadamı'' olarak tanıtıyor.

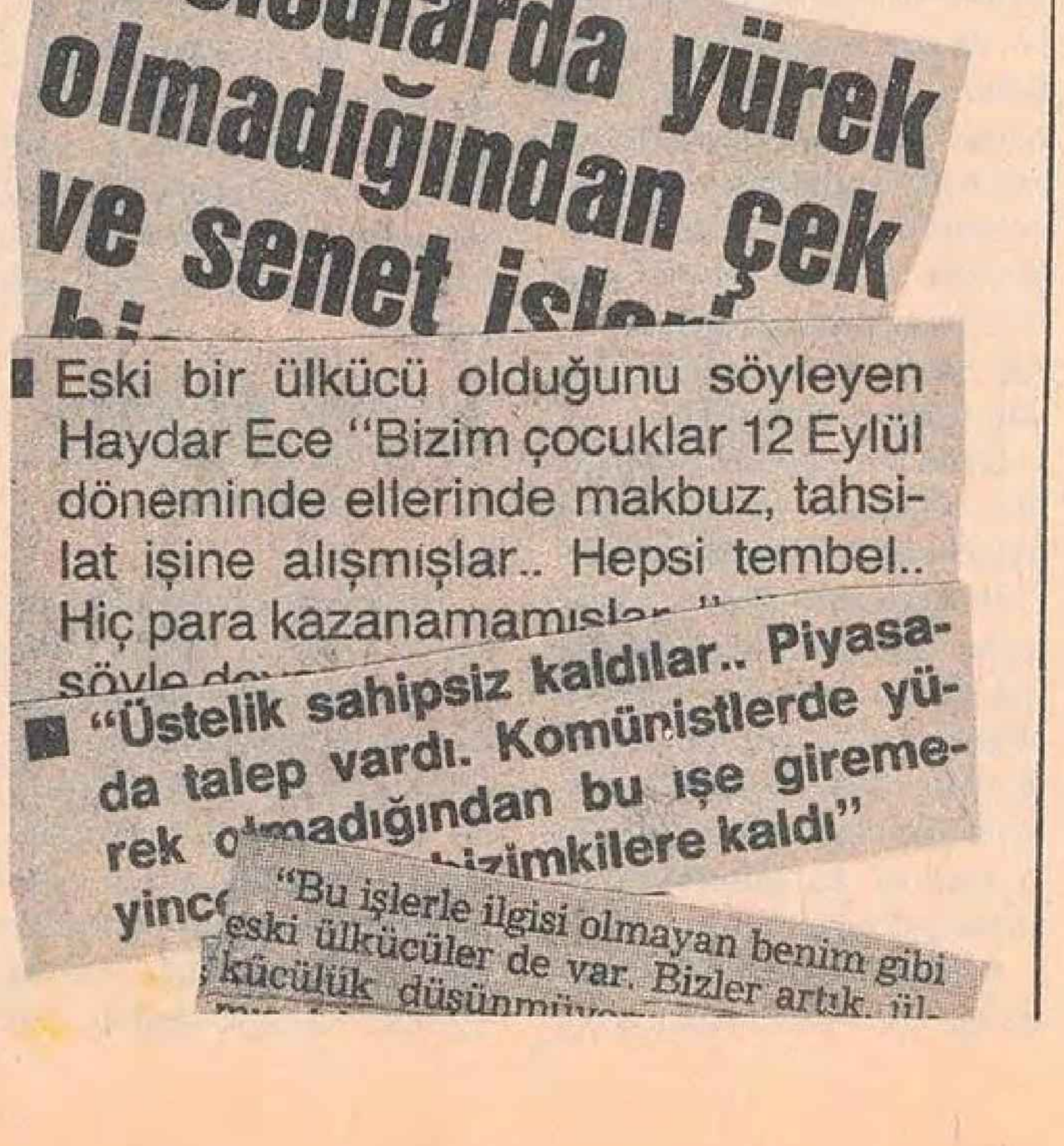

Eski ülkücü anlatıyor

''Solcularda yürek olmadığından çek ve senet işl

■ Eski bir ülkücü olduğunu söyleyen Haydar Ece "Bizim çocuklar 12 Eylül döneminde ellerinde makbuz, tahsilat işine alışmışlar.. Hepsi tembel.. Hiç para kazanamamışl

■ "Üstelik sahipsiz kaldılar.. Piyasada talep vardı. Komünistlerde yürek o madığından bu işe giremeyince bizimkilere kaldı"

"Bu işlerle ilgisi olmayan benim gibi eski ülkücüler de var. Bizler artık, il küçülük düşünmüyo

Namıyla Haydar Ece bakın neler diyor: ''Bizim çocuklar 12 Eylül öncesinde ellerinde makbuz tahsilat işine alışmışlar.. Hepsi tembel... Hiç para kazanmamışlar'' ve şöyle devam ediyor: ''Üstelik **sahipsiz** kaldılar... Piyasada talep vardı. Komünistlerde yürek olmadığından bu işe giremeyince piyasa bizimkilere kaldı. Zaten bu gençlerden hiçbiri Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin puanını tutturacak kapasitede ve çalışkanlıkta değildi. Bizimkiler **devletin imkânı** ile sınava girer, eğitim enstitüsünde okurlardı. Sonra devir değişti sahipsiz kaldılar. Nasıl para kazanıp hayatlarını sürdürecekler? Bu işleri buldular işte...'' (Siyahlar bize ait)

Yukarıda kısaca özetlendiği kadarıyla durum bir hayli trajik! 12 Eylül öncesi devletin güvenlik kuvvetlerine yardımcı olan bu gençler, 12 Eylül'le birlikte asli sahibinin bu işi yardıma ihtiyaç duymadan, hem de layıkıyla yapması üzerine, bir vefasızlık örneği ile tuvalet kâğıdının akibetine uğratıldılar. Artık ''para kazanmaktan başka bir şey düşünmeyen'' eski ülkücü ağabeylerinin deyişiyle: ''Sahipsiz kaldılar... Hayatlarını sürdürebilmek için de bu işleri buldular.'' Yani gangsterlik!

Evet... hayat gerçekten zor.

12. Milli Eğitim Şûrası toplandı. Değişen bir şey yok.

Kışla eğitimine devam

☐ *Herşeyden önce bu şûraların oluşumu ve seçimi demokratik değildir. Öğretmenler, öğrenciler, demokratik kitle örgütü temsilcileri demokratik bir şekilde seçilmemiş, bakanlığın kendi keyfiyetine bırakılmıştır.*

12. Milli Eğitim Şûrası toplanarak Türk milli eğitim politikasına yön vermek için çalışmalarını tamamladı. Beş gün boyunca dağ gibi biriken sorunlar ele alındı, tartışıldı, kararlar alındı ve sonuçlar açıklandı. Sonra herkes geldiği yere dönerek görev tamamlanmış oldu! Zaten alınan kararların yürürlüğe konulması zorunlu değil. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanları canları istedikleri zaman şûraları toplayıp alınan kararları keyfince uygulama hakkına sahip. Bu yapılan işe de Milli Eğitim Şûrası adı veriliyor. Herşeyden önce bu şûraların oluşumu ve seçimi demokratik değildir. Bu şûrada öğretmenler, öğrenci velileri, eğitimle ilgili kuruluşlar, sendika ve demokratik kitle örgütü temsilcileri demokratik bir şekilde seçilmemiş ve bakanlığın kendi keyfi seçimine kalmıştır. Bu şekilde oluşan şûraların amacı da 10 Haziran 1988 tarihli yönetmelikte şöyle açıklanıyor: ''Amaç, Türk Milli Eğitiminin geliştirilmesi için gerekli tedbirleri almak, eğitim problemlerini tesbit etmek ve bunların çözümü için teklifler getirmektir.''

Görüldüğü gibi toplanan şûranın asıl amacı kafatascı bir anlayışla Türk insan tipini yetiştirmek, Türk-İslam sentezini yerleştirmek, eğitimin ev-

Devamı 11. Sayfa'da

VATSÜT ARŞİVİ
Bağışı

Politeknik Eğitim

Çeviri Servisi

Dünyanın her yerindeki eğitimciler temel eğitimin en temel insani haklardan biri olduğunu kabul ederler. Bu olgu Uluslararası İnsan Hakları Bildirgesi'nde açıklanmıştır. Ve o zamandan günümüze Birleşmiş Milletler projelerinde daha somut bir yer edinmiştir. Bu nedenledir ki, bu düşünce her çevre tarafından gittikçe artan bir kabul görmüştür.

Her ne kadar ülkeler ve bölgeler arasında temel eğitimini hak olarak uzlaşımında hâlâ çeşitli farklılıklar olsa da, değişik sosyal sistemler ve yetersiz kaynaklara rağmen talebin niteliğinden dolayı bu talep her yerden kabul görür. Bu bağlamda toplumun gelişimi ve sosyal, ekonomik, bilimsel, teknolojik ve kültürel problemlerin ulusal, bölgesel ve uluslararası düzlemde çözümde temel eğitimin önemi, uluslararası eğitim konferansları ve Unesco'nun çeşitli toplantılarında vurgulanmıştır.

Hayatın her alanındaki süren gelişme insan eğitimi üzerine gittikçe komplikeleşen ve yeni olan istemleri zorunlu kılar.

Çağdaş temel eğitimin en belirgin özelliği - beşeri bilimler, güzel sanatlar ve dil eğitimlerinin yanı sıra - programlarında bilimsel içerik, teknoloji, üretim ve de ekonomi gibi konuları da içermesidir. Politeknik eğitim herhangi bir çalışmanın, teknik, teknolojik ve tasarım yönlerinin incelendiği, temel eğitimin bir koludur. Bu tip bir eğitim, çalışma dünyasına belirli bir anlayış ve dolayısıyla da öğrencinin teknik faaliyetleri yerine getirmesine katkı sağlayacaktır.

Politeknik eğitim, matematik ve bilimsel eğitimle iç içedir. Toplum üzerinde yarattığı karşılıklı etkileşimin yanı sıra toplum tarafından bilim, teknoloji ve üretim üzerine yapılan taleplere bir açıklamayı da içerir. Bu nedenledir ki, üretim faaliyetinin yanı sıra bilim ve teknolojideki her türlü yeniliğin, hayatın her alanına müdahale etmesine bağlı olarak, politeknik eğitim temel eğitimin ayrılmaz bir parçası olmuştur.

Dahası insanoğlunun bilimsel gelişimi ve teknolojik gelişmeyi, daha iyi bir yaşam standartı, daha barışçıl bir dünya için istemesi öngörülmektedir.

İnsan, gelişen ülkelerde ulusal ekonomik yapılarda büyümeyi sağlamanın yanı sıra ekonomik yoğunlaşma, üretimdeki son gelişmeler ve yeni teknolojinin uygulanmasının getirdiği yeni koşullara hazır olmalıdır.

Burada sorgulanması gereken insanın değişen koşullara bilgisini uygulamada ve kendini değişen koşullara uydurabilmedeki yeteneği ve yeni bilgi ve yöntemleri kendi çabalarıyla öğrenebilmedeki eliçabukluğudur. Yapılan araştırmalar zorunlu eğitim süresindeki politeknik eğitimin bu istemleri karşılamada gözle görülür bir kârla sağladığını göstermiştir. Sosyal ve diğer eğitim biçimlerinin üzerine kurulan bu tip bir eğitim, öğrencilerin üretim alanındaki yenilikleri ve çağdaş üretim metodlarını anlamak önemli bir katkı sağlar.

Politeknik eğitim düzeyinin şimdiki düzeyini ve metodolojisinin her toplumun özgül gereksinimlerine bağlı olduğunu ve ekonomik gelişme düzeyiyle belirlendiğini akılda tutarak, aşağıdaki fonksiyonlar bu tip bir eğitim için geçerli olabilir.

- Politeknik eğitim temel zorunlu eğitimin bir parçasıdır. Bu nedenle teknoloji ve mühendislik alanlarında ve bu branşların çeşitli uygulanışlarında öğrenciye temel bilgiler verir. Bu teknik bilgilerin dışında politeknik eğitim bilgi ve yöntemi, öğrenciyi verimli bir çalışma uygulayabilecek düzeye getirir.

- Politeknik eğitimin diğer bir işlevi de okul ve iş arasındaki yakınlaşmayı sağlamaktır. Politeknik eğitimiyle ilgili sistem geliştiren ülkelerin çoğu verimli bir çalışmayı hem işletmelerde endüstriyel uzmanlık hem de okulda öğrenciler tarafından gerçekleştirilen eğitsel nitelikli çalışma olarak algılarlar. Bu bağlantı, çalışma konusunda bilgi verme, özel eğitim yöntemleri ve bunların gelişen çalışma yaklaşımları, teknolojik ve bilimsel başka akımlar, bunların yanı sıra gündelik yaşama yansıyan pratik etkileri olarak hedeflenmiştir.

- Politeknik eğitimin üçüncü işlevi öğrencilere pratik eğitim olanağı tanımasıdır. Bu tip bir eğitim temel ilgi alanlarının yanı sıra bir takım değişik alanlarda da bu işlevi görür.

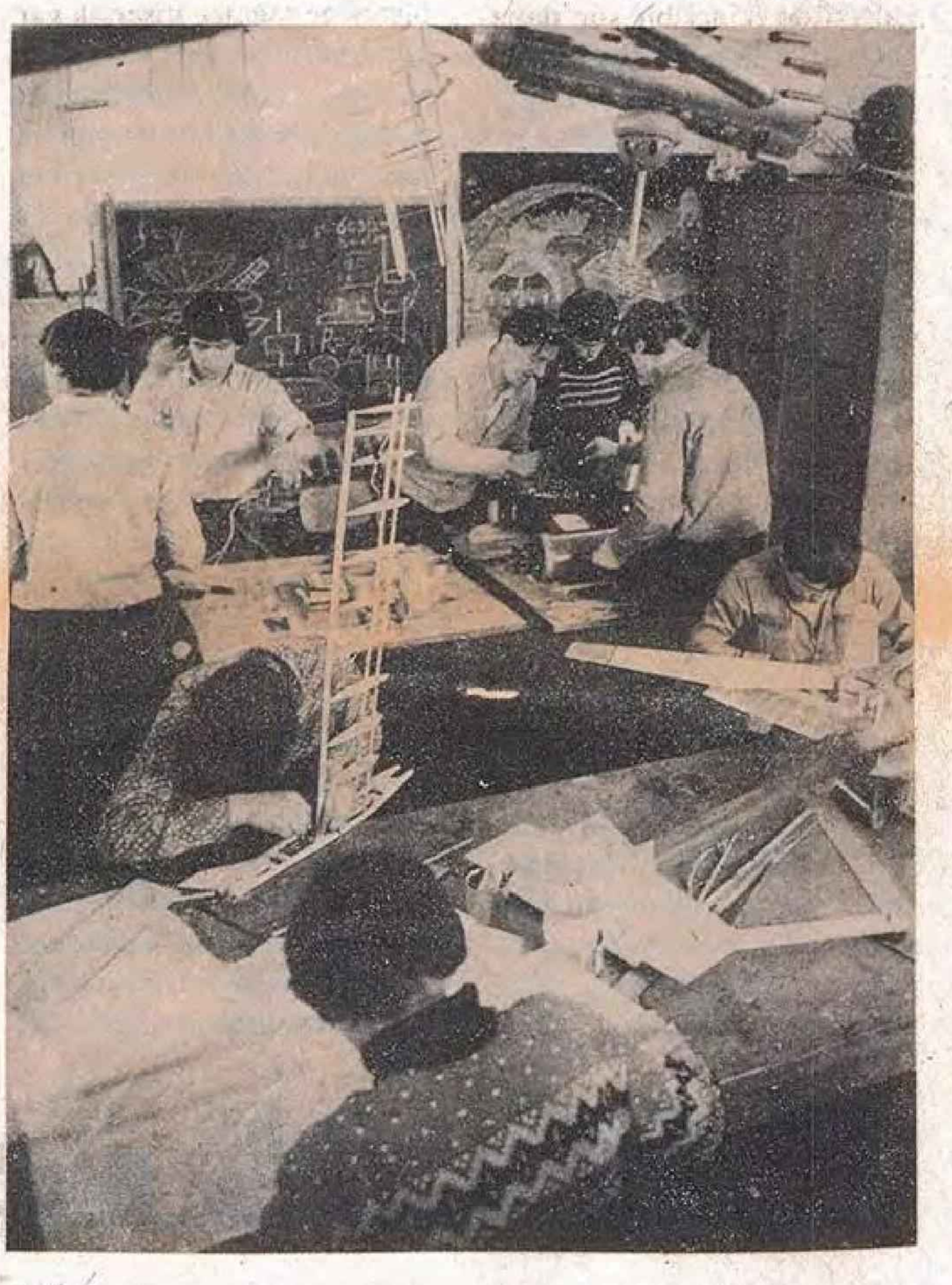

Politeknik eğitim sadece "insan gücü" ile sınırlı değil, bunun yanı sıra geleneksel alışverişi, yükümlülükleri ve ulusal kültürleri ile de ilgilidir.

- Özellikle gelişen ülkelerde politeknik eğitimin ekonomik katkısı vardır. Üretim faaliyetlerindeki öğrenciler temel eğitim için kullanabilir olan maddi ve finansal kaynaklara katkıda bulunurlar (Hindistan, Gine ve Zimbabwe'de olduğu gibi okul ürünlerinden elde edilen gelir).

POLİTEKNİK EĞİTİMİN İÇERİĞİ

Politeknik eğitimin niteliği toplumun öznel gereksinimleriyle belirlenir. Ama bu nitelik sadece güncel gereksinimlerle değil gelecekteki oluşumlar da göz önüne alınarak belirlenir. Politeknik eğitimin hangi konuları içereceği de bu anlamda değişebilir. Ama bu konudaki en önemli etmen politeknik eğitimin yeni bir eğitim, bu nedenle de uygun içeriği belirleyecek mekanizmadan yoksun olmasıdır.

Daha önce politeknik eğitimin teknoloji ve teknolojiyi uygulamanın bilimsel temellerinden (ilkelerinden) söz edilmişti. Politeknik eğitimin içeriği bilim ve teknolojinin üreticisi ve kullanıcısı konumunda olan insana savaş açan ilişkileri göz önüne alır. Aşağıdaki yargılar bu sonuçların çıkarsamalarıdır.

A. Üretimdeki temel bilimsel kurallar gelecekteki gelişmenin nasıl bir yöneliş alacağı konusunda ipuçları verebildi. Teknik bilimleri, teknoloji ve üretim arasındaki ilişkiyi yoğunlaştırmaya yönelik bir eğilim vardır. Bunun için de aşağıdaki bölümlerin temel bilgilerinin öğrenilmesi gerekmektedir. Bu bölümler, materyal bilimi, endüstriyel teknoloji, mühendislik, elektro teknoloji, elektronik, kontrol mühendisliği ve aeroteknoloji. Bu bölümler genellikle ülkelerin öznel gereksinimlerini de göz önüne alarak düzenlenir. Ama bu noktada bir soru gündeme gelir. Gelişen bilim ve tekonoloji hangi oranda uygulamaya konulacak ve hangi oranda geleneksel bilgiden vaz geçilecek?

Bu konuda en ilginç örnek bilgisayar ve programcılığın politeknik eğitime nasıl entegre edileceğidir. Bu aşamada kompüter bilgi donanım ve kullanım temel bilgisi gereklidir. Bu da teknik uygulama ve yeteneğin yanı sıra mantık işlerliği de gerektirir. Fakat bu geleneksel eğitim bir tarafa bırakılması anlamına gelmemelidir. Geleneksel eğitim, çağdaş teknolojiyle birlikte uygulamaya konulmalıdır. Bu durum, yeni ulusal kültür ve geleneklerin gelişmiş bir teknolojiyle beraber yaşama ortamını sağlar.

B. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, emeğin verimliliğinin artışını sağlayan ölçütler olarak öne çıkar.

C. Sosyal standartlar ve değerler, politeknik eğitimin insanla olan ilişkisinin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkar. İşyerindeki sorumluluklar, işçilerin görevleri ve sağlıklı bir işyerinin sağlanması gibi.

POLİTEKNİK EĞİTİMİN DÜZENLENMESİ

Politeknik eğitim tanımı gereği bütün bölümlerle ilişkilidir. Politeknik eğitim sadece özel konularla ilgili değil, aynı zamanda eğitsel konularla da ilişkilidir. Bu anlayışta endüstriyel alanlardaki pratiğin entellektüel gelişimle birarada yürütülmesini öngörür. Bu da okul ile hayat arasındaki bağı sağlar.

BAĞIMSIZ BİR BÖLÜM OLARAK POLİTEKNİK EĞİTİM

Politeknik eğitim genel anlamda teknoloji, üretim işlemleri ve ekonomiyi içerir. Ama daha alt düzeyde okulda yürütülen bir takım pratik çalışmalar da bu tanıma katılabilir. Okul döneminde bu tip çalışmalarla iç içe olan öğrenciler işçi hakları, kendini ve üretim sürecini tanıma şansını elde ederler.

Politeknik eğitimin diğer bir biçimi olarak bazı ülkelerle ulusal ekonomi ya da yerel şartlara göre uygulanışını da görebiliriz. Örneğin bu tip bir sistemde tarım öğrencileri çiftlikte staj yapabilirler.

SOSYAL OLARAK YARARLI VE ÜRETİCİ BİR İŞİN DÜZENLENMESİ

Bu amaç gerçekleştirilirken ülkeler arasındaki farklılıkların göz önünde tutulması gereklidir. Her zaman yakın bilinen çevrede bu uygulamaların gerçekleştirilmesi gerekir. Bunun aynı ülkede değişik düzenlemeleri olabilir,

- Okul atelyelerinde,
- Okul bahçesinde veya bu amaç için ayrılmış bölümlerde,
- Makine üreticilerinin politeknik merkezlerinde staj yapılabilecek uygun bir iş.

Politeknik eğitimin gelişen ülkelerde sadece genç öğrencilere yönelik olması, bu tip bir çalışmadan yaşlı öğrencilerin de yararlanmasını sağlar. Yaşlı öğrenciler için yapılan düzenlemeler,

- Bir akademik dönem boyunca endüstriyel merkezlerde veya çiftliklerde düzenli çalışma olanağıdır.
- Pratik niteliğinde endüstriyel ve tarımsal merkezlerde çalışma olanağı.

Bu tip çalışmalar teorik bilgilerin pratiğe dökülmesinin yanı sıra bu merkezler arasında belirli bir iletişimi de sağlar. Aynı zamanda diğer bir işlev olarak da müfredat dışı kurslar düzenler ve teknik hobi kulüpleri de kurulur.

POLİTEKNİK EĞİTİMDE ÖĞRENME ÇALIŞMA METODLARI

Politeknik eğitim öğrenme ve öğretme sürecinde belirli bir sistem içinde gelişir. Bu, öğrencilerin gelişen teknolojileri öğrenmesini, alet ve makinaları pratik çalışma içinde tanımasını içeren bir sistem içinde verilir. Bu tip bir eğitimin amacı öğrencilere karşılaştıkları sorunları çözmede yardımcı olmaktır. Bunlar:

- Teknolojik problemleri gözleme, analiz etme ve tanıma,
- Hipotez formüle etme,
- Deneyleme,
- Hipotezle deneyi karşılaştırarak sonuç çıkarma,
- Deney sonuçlarını çıkarma.

Bu çalışmalar teknik labaratuarlarda yürütülür. Böylesi bir çalışmanın birinci amacı, bilimsel ve pratik çözümlemelerin yaratıcı bir iş çıkarmada kullanılmasıdır.

ÜRETİME YÖNELİK ÇALIŞMANIN ÖNEMİ

Sosyal açıdan geliştirici ve üretime yönelik çalışmalarda öğrenciler aynı zamanda gerçek bir çalışma ortamının sistemini de öğrenirler. Sonuç olarak, bütün bu öğrenci aktivitelerinin, politeknik eğitimin genel ve üretime yönelik çalışmanın özel bir takım kuralları göz önüne alınarak belirlenmesi gerekir. Ayrıca öğrencilerin gelişim düzeyinin de girişimlerin teknolojik, ekonomik ve sosyal şartlara göre düzenlendiği gibi önemli bir faktör olarak göz ardı edilmemesi gerekir.

Eğer bu şartlar yerine getirildiyse öğrenciler üretime yönelik çalışma labaratuvarlarında öğrendikleri bilgiyi pratiğe geçirebileceklerdir. Bunun yanında bilgilerini rafine bir hale getirip yeni deneyimlere göre şekillendirebileceklerdir. Ayrıca üretime yönelik çalışma iş hayatına ve çalışanlara karşı olumlu bir yaklaşım edinilmesini sağlar.

ÖĞRETİM SİSTEMİNİN VE ÇALIŞMA METOTLARININ KULLANIMI

Öğrencilere çalışırken öğrenmeleri için yeterli fırsat tanınması teknolojiyi yaratıcı bir biçimde kullanmalarını sağlar. Öğretim sisteminin öğrencileri teknik konularda motive etmesi gerekir.

Öğrencilerin teknik işlerle uğraşabilmeleri ve bağımsız bir şekilde çalışabilmeleri için en uygun metot, onları mümkün olduğu kadar kısa sürede aletlerle biraraya getirmektir.

Örneğin, öğrenciler sadece deney amacıyla yeni bir alet konstürüksüyonunda çalışabilirler.

Böylece : a) Teorik bilgi pekiştirilir (tekrarlanır),

b) Teorik bilgi uygulamaya geçirilerek geliştirilebilir,

c) Pratik yaparken yeni teknik fikirler ortaya çıkabilir.

Gerçek endüstri makinelerinin ya da günlük deneyimlerin politeknik eğitimde kullanılmasına sık rastlanır. Bu öğrencilerin yakın çevreden çok fazla uzaklaşmadan teknik bilgileri kolayca edinmelerini sağlar.

ÖĞRETİM ELEMANLARININ NİTELİKLERİ

Politeknik eğitim yaygın bir şekilde uygulandığında başarısının genellikle öğretim elemanlarının özelliklerine dayandığı görülmüştür.

Uzun vadeli programlara girişen ülkeler konularında uzman olan öğretmenler tercih ettiler. (Çekoslavakya, Demokratik Almanya, SSCB) Finlandiye ve Fransa'nın metotlarıyla daha farklı ve daha iyi bilinenlerdir.

- Uzman öğretmenler bütün yaz grupları için gereklidir. Ama bütün öğretmenlerin bazı konularda yetkin olması gerekir. Örneğin fen bilimleri.

- Daha düşük seviyeli ders veren öğretmenler de pratik derslere girebilmelidir (el işleri gibi).

Öğretmenlerin öğrencileri teknik bilgilerle donatması basit aletlerin kullanımını öğretmesi, yani bir şekilde teknolojiye girişi sağlaması çok önemlidir.

- Yüksek seviyeli sınıflara ders veren öğretmenler matematik ve fen bilimlerine ağırlık vermelidirler.

Bu teorik bilgiler ilerdeki teknik ağırlıklı çalışmalara baz olacaktır.

- Gelecekte yaşatılmaya çalışılan ideal öğretmen tipi kendi spesifik bilgisini öğrenciye en uygun ve net bir şekilde aktaran seviyesini öğrencinin yaş ve ilgisine göre ayarlayan öğretmendir.

- Edinilen teorik bilgileri uygulamaya geçirmek üzere en başından itibaren labaratuvar atölye çalışmalarına zaman ayrılmalıdır.

- Teknolojinin kendini sürekli ve hızlı bir şekilde yenileyen bir dal olduğu gözönünde bulundurulursa, eğitim sisteminde de buna paralel bir modernizasyon elde etmek gerekir.

a- Öğretmenlerin yeni gelişmeleri takip ederek bunların günlük yaşama nasıl uygulandığını, sosyal ve ekonomik etkilerini özümlemeleri lâzımdır.

b- Bu gelişmeleri öğrenciye aktarabilmek için gerekli aletler kullanılmalıdır, (bilgisayar gibi).

c-) Dersler ve üretime yönelik aktiviteler arasındaki bağı koparmamak için çaba gösterilmelidir.

- Bir çok ülkede öğrenciler sadece öğretmenlerinden değil işçi ve teknikerlerden de ders görmektedirler. Bu da öğrencinin doğrudan iş ortamıyla bağlantısını sağlar.

Bu eğitmenler de terminoloji bilen ve tecrübeli çalışanlardan seçilmelidir.

GELECEKTE OLASI EĞİLİMLER

Gelecekte ortaya çıkabilecek eğilimler eğitim sisteminin teknolojiye paralel olarak gelişmesiyle şu aşağıdakiler olabilir.

- Uzman öğretmenler sosyal ve ekonomik şartlarda göz önüne alınarak bu doğrultuda eğitilmelidir.

- Yeni çalışma metotları- bilim ve teknolojideki gelişim hızına paralel olarak- ortaya atılmalıdır.

- Değişik konular birbirleriyle bağlantılı bir şekilde öğrenciye aktarılmalıdır.

- Her ülke kendi geleneksel iş çalışmaları ve ulusal amaçları doğrultusunda eğitim sistemi oturtmalıdır.

- Derslerin yapısı ve içeriği bölgesel arzları karşılamak amacıyla şekillendirilmelidir.

YAŞADIKÇA

Yazmak ve "Yazmak"

Erhan Rasim Yücel

Belki bir "seher vakti, kar içinde, gara giren ekspres sen paltonun yakasını kaldırmış perondayken" bulacak seni ve böyle başlayacak maceran.

Belki bir sabah, bir "pantolonlu bulut" gözlerini eteğine takıp, Kaf dağının tepesine doğru çekecek seni, belki, **Ana'**nın son sahifesini çevirdiğinde, Pavel'in macerasının bitmediğini düşüneceksin ve böyle başlayacak maceran. Nasıl başlarsa başlasın, yazmak bir serüvendir. Yazmak, insanın kendine doğru yaptığı biraz tuhaf bir yolculuk. Çünkü kendine ulaşman için, mesela önce Dostoyevski'den geçmen gerekiyor. Dostoyevski'nin biyografisini yazan Henri Troyat, kitabının 285. sahifesinde Turgeniyev'in meşhur eseri "Babalar ve Oğullar"ın nihilist kahramanı Bazarov'la, Dostoyevski'nin "Suç ve Ceza"sının unutulmaz kahramanı Raskolnikov'u şöyle karşılaştırır: "Bazarov, ancak 19.yy'ın kadrosunda kavranabilir. Raskolnikov, günümüzde olduğu gibi, ortaçağda da görülebilirdi. Bazarov, bir insandır. Raskolnikov, insanın kendisidir. "Öyleyse sormak icap ediyor, Raskolnikov'u tanımayan, kendisini tanıyor sayılabilir mi?

İşte o yüzden, "yazar, çağdaş bir seyyahtır" diyorum. Yeni insan yüzleri arar o, yeni diller arar, yeni dünyalar, başka duyarlıklar... Yazmak, aramaktır.

★★★

Aramadan yazmanın yolunu bulanlar yok mu sanki? Tabii var. Frenkçe'de plagiarizm denilen fikir-eser çalma (intihal) hastalığıyla malûl olanlardır bunlar. Son zamanlarda toplumumuzda da sıkça rastlanan bir hastalık bu. Yayınlanması amacıyla Gençlik Dünyası'na yazı gönderen gençlere kadar sirayet etmiş bir hastalık. Kendi yazısının yarıdan sonrasını, Lenin'in pek bildik bir makalesinden, kaynak göstermeden aynen yaptığı bir alıntıyla dolduran ve böyle yaparak sosyalist olabileceğini sanan, gençleri var ülkemizin. Faşizmin, insan ve değer erozyonu kanser gibi, ta nereleri sardı; içten içte kemiriyor toplumumuzu.

Geçenlerde bir arkadaşım, saygıdeğer bir hocasının, yeni çıkan bir mantık kitabını okurken, yazarın, kitabın içindeki bir bölümü, 1940'larda Fransızca yayınlanmış ve Türkçe'ye çevrilmemiş bir mantık kitabından aynen kopya etmiş olduğunu farkettiğini söyledi. Hiç şaşırmadım. Yakın zamanda ben de, beni hayrete düşüren ve derinden yaralayan, çok sevilen bir bilim adamımızla ilgili böyle bir olay yaşamıştım.

Gel de, halkın cebinden para çalmakla, bir şairin cebinden satır çalmayı bir tutan Nazım'ın yaklaşımını hatırlama şimdi? Ya, kendini "namus işçisi" olarak gören Ahmed Arif'e ne demeli?

Birbirinden "kalın kafalı" bu iki şaire, nasıl anlatacağız, bunların da, bizim "bilim adamlarımız", "gençlerimiz", "yazarlarımız" olduğunu?

★★★

Plagiarizm, sadece kaynak göstermeden yapılan alıntılardan mı oluşur? Sanmıyorum. Bence, bir fikri işlenmemiş halde, sade bir fikir olarak çalmak da bu babta anılmalı. Hatta bir çalma maksadı taşımadan, ithal bir fikri aynen kopya edenler de yine burada nasiplerini alabilmeliler.

Bu safha, artık trajedinin komikle kesiştiği yerdir. Fikirsizler, ithal de olsa, bir fikri, fikir gibi savunmaktan acizdirler. Çünkü bu durumda fikrin özü, onu ihraç eden yerde kalır, mukallidinin ise, kulaklarından ithal sahipleri tutmaktadır. Tuttukları yerden ne kadar çekseler, fikir o kadar acayipleşir, ucubeleşir. Gün gelir "ellerinin altındaki" fikri tanıyamaz olurlar. Bunlar fikri "kullanmak" amacıyla benimsemişlerdir, ama hiçbir hakiki fikir, kendisini "kullananları", "kullanmadan" edemez. İşte burada, fikir ve onun "sözde sahibi" arasındaki ilişki, artık iyice "müstehzi" bir hal alır.

★★★

Oysa yaratmak, acı çekmektir. Mesela yazmak, beynini hayatın çekiciyle, fikrin örsü arasına sokup eritmektir. Yani, bir ağır işçidir yazar. Nazım, Benerci isimli Hintli bir devrimcinin serüvenini anlattığı "Benerci Kendini Niçin Öldürdü?" adlı şiir kitabının bir yerinde, kitabın kahramanı Benerci'nin, işçi sınıfına ihanet ettiğini sanan halkın arkasından, kitabın yazarı olarak şöyle seslenir: **"Benerci benim oğlum... / Ben onun yüzünü / görebilmek için / kaç kerre gecemi gündüzümü / on birlik tütüne satarak / dumandan bir adam gibi dikilip durmuşum... / Benerci benim oğlum. / Ben onu / uykusuz gecelerin / ellerine doğurmuşum... / Benerci sizi satmadı. / Benerci günlerdir yemek yemiyor, / gecelerdir yatmadı. / O yatmıyor, ben yatabilir miyim? / Benerci benim oğlum. / Onu ben / kellemden, etimden, iskeletimden / sizin için doğurdum..."** "Benerci Kendini Niçin Öldürdü?"den alınan bu kısa pasaj, yazarla eser ve eserin kahramanı arasındaki yaratı ilişkisini, hakiki ve evrensel bir tarzda dile getiriyor. Yarattığı kahramanla birlikte, böyle acı çekmeyen yazar, yazar olabilir mi?

★★★

Aristoteles, sanatı taklit (mimesis) saymıştı. Ancak giderek toplumsal bir kleptomani halini almaya yüz tutan bu yeni hastalığımızla, sanatın Aristoteles'çe izahı arasında, oldukça kalın bir çizgi var.

Yani bu "taklitçi" yazarlar, Aristoteles'i taklit etselerdi, kimseyi taklit etmemiş olurlardı, demek istiyorum. Ama onlar gözlerini karadan ayırmadan gitmeyi ve böylece "yazar gibi olmayı" taklit etmek istiyorlar.

İlk önce şunu öğrenmeliler: Yazmak, kıyıdan açılmaktır.

İmzalar göstermelik

Hükümet işkenceye karşı BM sözleşmesini imzalamasına rağmen metnin ek kısmını ve içeriğini Resmi Gazete de yayınlamayarak, sözleşmenin işlevsellik kazanmasını önlüyor.

Necati Sönmez

İşkencenin mekanizması tüm organları ile işlemeye devam ediyor.

İşkenceye karşı Avrupa Sözleşmesi, BM Sözleşmesi derken, peşpeşe atılan imzaların üstünden aylar geçti. Bu geçen süre boyunca yaşanan ve gözlenen olaylar (ve yaşanmakta olanlar) şunu açık biçimde kanıtladı: İçerden ve dışardan dayatılan baskıların etkisiyle zoraki atılan bu imzalar, Türkiye'nin ve özellikle yabancı "müttefiklerin" duyarlı unsurları üzerinde yapay bir iyimserlik havası yaratmaktan öte bir anlam taşımamıştır. Kaldı ki iktidarın zaten bundan fazlasını öngörmediği, yani iç ve dış tepkileri yumuşatmak dışında bir kaygı taşımadığı ve de işkenceyi önleme konusundaki ciddiyetsizliği artık ortadadır.

Bu iddianın boş olmadığını gösteren bir riyakârlık örneği: İşkenceye karşı BM sözleşmesi hükümetçe imzalanıyor, ardından mecliste onaylanıyor ve son olarak bu onay kararı Resmi Gazete'de yayımlanıyor. Bu aşamaların hepsi de Basın-Yayın organlarında ayrı ayrı birer haber konusu oluyor. Ne var ki bu sözleşmenin hükümleri halâ uygulanmıyor. Neden? Araya giren hukuksal bir kurnazlık yüzünden: içeriği Resmi Gazete'de yayınlanmayarak, sözleşmenin işlevsellik kazanması önleniyor.

Gazetelere yansıyan işkence haberlerinin yoğunluğunda görece bir azalma olmadığı gözleminden hareketle, gene, imzalanan sözleşmelerin pek birşeyi değiştirmediği sonucuna ulaşıyoruz. Yanlızca son 20 güne ait gazetelerde gözümüze çarpan işkence haberlerinden bir derleme yapmak belki daha açıklayıcı ve çarpıcı olur:

2 Temmuz 1988 tarihli gazetelerden: 25 yaşında canlı, neşeli bir genç olarak tanınan Mustafa Gülmez karakolda ölü bulundu. Mustafa Tuzla Piyade Okulu'nda yedek subay eğitimi yaparken gözaltına alınıyor. Ertesi gün zanlının ağır hasta olduğu, ikinci gün ise "kendini yatak çarşafıyla astığı" açıklanıyor. Tabi ki buna kimse inanmadı. Nitekim ilk otopsi sonuçlarında bedeninde morluklar ve sıyrıklar olduğundan, beynindeki kanamalardan sözedildi.

4 Temmuz: Bir suçtan aranan yakınlarının yerlerini söylemesi için 13 yaşındaki ortaokul öğrencisi gözaltına alınarak işkence görüyor. Babasının dükkanında tek başına olduğu bir sırada "götürülüyor". Emniyette falakadan geçiriliyor, dövülüyor.

Erkeklik organına elektrik veriliyor, askıya alınıyor... 13 yaşındaki bir ortaokul öğrencisi...

14 Temmuz: Bir gazetenin şoförü, gözaltına alınarak polisçe dövülüyor. Ağabeyinin nerede olduğunu söylemediği gerekçesiyle...

14 Temmuz: 1980 yılında gözaltındayken işkencede öldürülen İTÜ'lü Faruk Tuna için açılan soruşturma bir türlü sonuç vermiyor. Tuna'nın sorgulama bitiminde görevli polisler "saptanamıyor".

14 Temmuz: 8 yıl önce gözaltına alındıktan sonra kaybolan Hayrettin Eren'in babası, oğlunun işkencede öldürüldüğünü öne sürüyor.

15 Temmuz: "Sosyalist Basın Susturulamaz" kampanyası çerçevesinde açlık grevi yapan bir grup dergi yöneticisi tekme tokat ile sürüklenerek dağıtılıyor. Bir kısmı gözaltına alınıyor. Bu arada gazeteciler de tekmelerden nasibini alıyor.

18 Temmuz: Yine karakolda şüpheli ölüm: Üç çocuk annesi karakolda can veriyor. Kendini eşarbıyla boğarak intihar ettiğini ileri süren yetkililer bir kişinin kendi kendini boğmasının tıbben mümkün olmadığı gerçeğini hesaba katmıyorlar.

20 Temmuz: "İşkenceyle adam öldürme" soruşturmasını engellediği gerekçesiyle ANAP milletvekili Org. Recep Ergun hakkında soruşturma açılıyor...

...

Kuşkusuz bunlar sadece basına yansıyanlar. Yani buzdağının görünen kısmı.

İşkence çarkı dönmeye devam ediyor. Bu çarkı döndüren güç, kaynağını, haddini bilmeyen tek tük memurlarda değil, rejimin bizzat kendisinde buluyor. İşkenceye ilişkin tüm veriler, sistematikle kurumlaşmış bir uygulamanın söz konusu olduğunu gösteriyor. Böylesine bir uygulamayı önlemenin yolu, iktidarın niyetine güvenmekten geçmiyor kesinlikle. Ayrıca imzalanan uluslararası boyuttaki sözleşmelerin yaptırım gücüne bel bağlamanın da pekala yeterli olmadığını yapılan son deneyimlerden biliyoruz artık.

O halde "birşeyler yapmak" gerekiyor...

Filistinli tutuklu yakınları sevk zincirine bağlı kocaları, çocukları, yakınları getirilip götürülürken protesto gösterilerini sürdürüyorlar.

Filistin direnişi sürüyor

İşgal altındaki topraklarda Filistinlilerin süren direnişi, Temmuz ayında Gazze Şeridi'nde yeni şehitler verdi. Cebaliye mülteci kampında altı yaşında bir Filistinli çocuk, Nablus yakınlarındaki Askar kampında ise 17 yaşında bir genç İsrail askerlerinin kurşunlarına hedef oldular. Onlarca Filistinli yaralandı, yine yüzlercisi tutuklandı, bir kısmı çöllerde kurulan insanlık dışı çadır hapishanelere sürüldü.

İşgal altındaki topraklarda yükselen direniş, İsrail içinde de büyük yankılar uyandırıyor. Batı Kudüs'teki polis merkezi önünde toplanan tutuklu yakınları, sevk zinciriyle bağlı kocaları, çocukları, yakınları binaya getirilip götürülürken protesto gösterilerini sürdürüyorlar. Onlardan biraz ötede gösteri yapan birileri daha var: Ellerinde "işgalin sürdüğü her gün demokrasinin bir parçasını alıp götürüyor" yazılı pankartlarla tepkilerini dile getiren İsrailliler bunlar. Bu durum Filistin Arap topraklarında 21 yıldır süren işgalin son aylarda vardığı boyutları ve bunun İsrail'deki demokratik güçlerin hareketi ve kamuoyundaki yansımalarını sergiliyor. Batı Şeria'da, Gazze Şeridi'nde ve Golan tepelerinde İsrail hükümetinin uyguladığı baskı ve yayılmacılık politikası toplumun hemen her kesiminde derin hoşnutsuzluk uyandırıyor. İşgal ve militarizasyon İsrail'deki halkın sosyo-ekonomik durumuna ve demokratik haklarına karşı da büyük bir saldırı oluşturduğu vurgulanıyor. Hükümetin işgal politikasını sürdürmesi karşısında İsrail toplumu derin bölünmeler yaşıyor. Filistin halkının mücadelesiyle dayanışma gösteren İsrailliler her türlü baskıya uğruyor, tutuklanıyor ama bu dayanışmayı gösterenlerin sayısı her gün artıyor. Son olarak Haziran ayı başında işgale karşı ve barış yanlısı olan 22 örgütün Tel Aviv'de düzenlediği büyük gösteriye katılanlar "21 yıldır süren işgal yeter! Barış İstiyoruz" talebini tekrarladılar. İşgalci politikaya karşı olanların oluşturduğu örgüt ve grupların sayısı ise 40'ı aşmış bulunuyor.

1987 Aralık'ından bu yana dinmek bilmeyen kitle gösterileriyle süren Filistin direnişi ise 18 Temmuz günü, İsrail askerlerince yakalanan ve kaçırılıp hapsedilenlerle dayanışma amacıyla yapılan genel grevle sürdürüldü. Siyonizme karşı direniş her geçen gün daha güçlü yükseliyor.

"Bu memlekete diktatör lazım!"

Siz kırkından sonra aşık olan kaç kişiye rastladınız? Ama "kırkından sonra azanı teneşir paklar" umacısını bilmeyen yoktur. Çünkü içi geçmiş, tarihsel olarak son bulmuş bir toplum, insanın o gereğinde gemileri yakıp, hayatını yeni bir seyre sokan cesaretine, onun o pırıltısına saldırmadan, onu yasaklarla, tabularla kuşatmadan rahat edemez. Yasaklara, tabulara, baskılara inat "kırkından sonra azan" kaç güzel insanımız var ki?

Hulisi Nalbantoğlu

Türkiye insanının çok erken yaşlarda tanıştığı bir kavramdır yasak. Annelerin masallarındaki "öcü"nün hoş karşılamayacağı herşey bir bakıma yasaktır.

Çocuk biraz büyümeye görsün, yasak zinciri hemen kuşatıverir benliğini. Öyle olur olmaz herşeyi merak etmek yasaktır. Sokakta top oynamak yasaktır. Bisiklete binmek, Milli Güvenlik Kurulu'nun tesbit ettiği esaslar dahilinde gerekli şartlar yerine geldiğinde serbest gibi görünse de, aslında tehlikeli ve yasaktır. İlk kez sokakta gördüğün her "yabancı amca"dan hediye kabul edemezsin, çünkü yasaktır.

Artık orta öğrenim çağına gelmişsindir. Ara sıra kaçamak yapıp sinemaya, tiyatroya gitmek istersin, yasaktır. Derste öğretmenin daha önce söyledikleri ile çelişkili bir ifadesini mi yakaladın, aman sesin çıkmasın, çünkü sonuç kötü olabilir, dedik ya yasak.

Ders kitapları dışında kitap okuduğunu görmeyelim, sana ne veriliyorsa onu okuyacaksın. Kendi istediğin kitapları okumak sana yasak, sen bizim istediğimiz kitapları hatim et yeter. İmtihandan kırık mı aldın, öyle hemen dayılanma bakalım, hakkını aramaya girişme, bir dahaki imtihana hazırlan, daha çoook çalışman lazım.

Ne çabuk da büyüdün. Bak Üniversiteli oluverdin işte. Artık sana Üniversiteyi bitirmek dışında başka bir şey düşünmek yasak. Fakülte derneğine mi gireceksin? Deli misin? Sakın ha, siyasi şube seni bir kez bellemeye görsün, alimallah ananı ağlatırlar, hayatın kayar, hayatın.

Bir kız mı seviyorsun? Evladım önce elin hele bir ekmek tutsun sonra bunları düşünürsün. Hem daha çok gençsin, bu duygular gelir geçer.

Aslanım benim, demek piyade oldun. Koçum. Aman sakın ha, ben kulağını bükmüş olayım, asker ocağı geçici bir yer, ananan sövseler aldırma. Üstlerine itaat şart. Ama üstlerinin emirleri mantıksız mı diyorsun, herifler ruh hastası, piskopat mı diyorsun? Aman koçum sesini yükseltme, aslına bakarsan ben de biliyorum öyle olduklarını ya, ne yaparsın katlanacağız. Hem makul ol başka çare var mı?

Bakıyorum askerliği de bitirdin. Artık evlenme zamanın da geliyor. Eski sevgilin mi? Şey, o bir başkası ile evlendi, yani sana yasak. Sen şimdi şöyle helal süt emmiş, eli yüzü düzgün, güzel bir kız bulmaya bak kendine. Doğrusu bu.

Demek iki yıl önce bir dükkan açtın. Oh, oh maşallah. Bu işler böyle yavaş yavaş. Ama bak ona kızarım işte. Sen küçükken de böyleydin. Eline ne geçse birisiyle paylaşmak isterdin. Ama bak ticaret dünyası bu. Herkes herkesin kurdu. Böyle davranmayı yasak ediyorum sana. Acıma duygularını dükkan kapısının dışında bırakacaksın.

Ooooo, ha, ha, ha, demek baba oldun iki gün önce. Allah analı babalı büyütsün. Peki ne koyacaksın oğlanın ismini? Belki Umut, Erdem falan mı olur? Sen iyece şaşırdın galiba. Şöyle ecdadımıza yakışır, esaslı isimler dururuken o da ne öyle? Umutmuş hıh. Duyan da bizi umutsuz bir millet sanacak. Oğlum, umuda bugün Fransızların, İtalyanların, ne bileyim Almanların falan ihtiyacı var. Rabbime şükür biz çağ atlamakla meşguluz. Demek ki, bize lazım olan umut değil. Ya ötekine ne demeli? Erdem? Vallahi hayret ediyorum sen ne biçim bir babasın. Senden olsa olsa Şam babası olur, Şam! Şimdi bu yavrucak adının gereğini yerine getirse, buncağızı herkes "enayi" yerine koyup, şöyle yukardan yukardan müstehzi bir eda ile süzecek. Yok adının gereğini yerine getirmekten kaçınsa, bu sefer de bu ad onu psikolojik bunalımlara sürükleyecek. Sende hiç akıl yok yani, şuncacık bebenin başını yakacaksın. Sen beni dinle bu çocuğun adını mesela "Fatih" koyalım, ya da ne bileyim ben "Muzaffer" falan da olabilir.

Zamanla çocuk sayısı artacak, çocuklar büyüyecek, hayat gittikçe daha tekdüzeleşecek ve nihayet bir gün sıradan bir ölümle nihayet bulacak. Pek bildik bir hikaye, daha fazla uzatmaya lüzum yok.

O arada insanlar örgütlenme yasağı ile karşılaşacaklar, istedikleri partiye oy vermeleri yasaklanacak, dilekçe vermek, hak aramak yasaklanacak, siyaset yapmaları engellenecek, ilh... Kısacası insan gibi bir hayat sürmek yasaklanacak.

Siz kırkından sonra aşık olan kaç kişiye rastladınız? Ama "kırkından sonra ezanı teneşir paklar" umacısını bilmeyen yoktur. Çünkü içi geçmiş, tarihsel olarak son bulmuş bir toplum, insanın o gereğinde gemileri yakıp, hayatını yeni bir seyre sokan cesaretine, onun o pırıltısına, ondaki o insanı öz'e, cevher'e saldırmadan, onu yasak duvarıyla, tabularla, içi boş korkularla kuşatmadan rahat edemez. Yine soruyorum, yasaklara, tabulara, baskılara inat "kırkından sonra ezan" kaç güzel insanımız var ki?

Ama biz yasaklarımızı seven bir toplumuz. Yasaklarımızla övünürüz çok şükür. Şoför anlatıyor: "Ağabey, bu yola kamyonla girmek yasak ama bak şu öndeki kamyona hiç oralı mı? Sonra şu yol kenarına park eden arabalar... Geçecek yer kalmıyor vallahi. Oysa yasak. Trafik polisi bunlara ceza yazmasa olacağı bu." O sırada trafik işareti olan bir kavşaktan geçiyoruz. Kırmızı yanıyor, bizim şoför basıyor gaza: "Bu memlekete bir diktatör lazım ağabey" diyor, sonra bana dönerek, "yoksa bu millet yasak-masak takmaz." Ne demeli, haklı vallahi...

Uluslararası dayanışmanın başarısı:

Sharpeville altılısı'nın idamı süresiz ertelendi

Güney Afrika'da ırkçı rejim "Sharpeville altılısı"nın asılmasını istiyor. Güney Afrika'da ırkçı rejim siyasi nedenlerle ölüme mahkûm ettiği birisi kadın altı siyahın idamı ülkedeki muhalefetin harekete geçirdiği uluslararası kamuoyunun büyük baskısı sonucunda süresiz olarak erteledi. "Sharpeville Altılısı", Eylül 1984'te Sharpeville'deki kitlesel gösteriler sırasında ölüme yol açmaktan dolayı düzmece suçlamalarla tutuklanmış, Aralık 1985'te de idama mahkûm edilmişti. O gün bugündür idamların ertelenmesi için verilen mücadele, rejimin Altılı'yı mahkûm etmek için sözde tanıklara nasıl baskı yaptığını, gerekçe edilen kanıtların nasıl uydurmaca olduğunu tüm dünyaya göstermişti. Son olarak idamlar 19 Temmuz tarihine dek ertelenmişti. Bu tarihten önce ülkede ve dünyada yine yoğun bir dayanışma sergilendi. Sonunda Güney Afrika Adalet Bakanı idamların süresiz ertelendiğini açıkladı. Bu sonuç uluslararası dayanışmanın getirdiği ilk başarıdır, ama henüz ilk adımdır. Sharpeville Altılısı ölümün gölgesinden tümüyle kurtulama ve özgürlüğüne kavuşuncaya kadar sürdürülecektir.

Rejimi protesto eden SWAPO'lu gençler

Zurna'nın zırt dediği yerde

Devlet hacısına muhalefet

Turgut ve Semra Özal'ın resmi davetli olarak hacca gitmeleri geçtiğimiz Temmuz ayının en önemli siyasal olayı haline getirildi. SHP, DYP gibi parlamentodaki muhalefet partileri olsun, Özal'a muhalif gazeteler olsun bu konuyu dillerine dolayarak, ülkemizdeki siyasal muhalefet anlayışının ne denli suyuna tirit bir muhalefet olduğunu bir kez daha kanıtladılar. Kamuoyu, birkaç hafta boyunca en fazla bu konuyla meşgul edildi. Özal'ın haccının Allah indinde mekbul sayılıp sayılamayacağı tartışıldı.

Oysa Hacı Turgut Efendi daha önceden iki kez hacı olma mertebesine zaten nail olmuşmuş, Semra Özal ise bundan böyle Salihât-ı Nisvân'dan Hacı Semra Hanım lâkabını kazanacakmış diye bu olayı bir siyaset metaı haline getirmeyi siyaset yapmak sanarak, muhalefet partileri muhalefet yaptıklarını zannetmektedirler.

Olayın büyütülecek bir yanı yoktur, nasıl ki, devlet töreni, devlet sanatçısı, ve de devlet bakanı varsa, Turgut Özal da bundan böyle devlet hacısı olmuştur.

3. Dikili Kültür ve Sanat Festivali

Yarınlara atılan bir gülücük

Dikili festivali katılımı, etkinlikleri, panel ve söyleşileri ile demokrasi mücadelesine katkıda bulunan; insanların özlem ve umutlarını ileriye taşıyan bir festival olarak dikkate çekiyordu.

Yücel Uslu

İlk olarak 1986 yılında başlatılan "ilerici festival" anlayışı bu yıl 11-17 Temmuz tarihleri arasında yapılan 3. Dikili Kültür Sanat Festivali ile sürdürüldü. Birincisi Gençlik, İkincisi Barış festivali olarak kutlanan festivalde bu yıl Demokrasi ve Türk-Yunan Dostluğu temel alındı. 11-17 Temmuz tarihleri arasında çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu binlerce insan Dikili'de buluştu. Çadırlarıyla kumsallara kamp kuran gençler, gündüzleri çeşitli etkinliklere katılırken, geceleri de ateşler yakarak birlikte türküler, marşlar söylediler.

Festival süresince çeşitli konularda paneller, söyleşiler yapıldı; konserler, imza günleri düzenlendi, sergiler açıldı. Festival süresince yapılan paneller şunlardı: Kadın ve Demokrasi, Çalışma Yaşamının Demokratikleşmesi, Sendikal ve Meslek Kuruluşları, Sendikal Haklar ve Meslek Kuruluşları, Sendikal Haklar ve İşçi Sorunları, İlhan Selçuk'la söyleşi, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 40. Yılında Filistin Sorunu ve İnsan Hakları, Türk-Yunan İlişkileri ve Silahsızlanma ve Gençlik ve Demokrasi.

Cemalettin Özyılmaz'ın yönettiği Gençlik ve Demokrasi panelinde Yarın Dergisi İzmir Temsilcisi Mahmut Eşitmez 12 Eylül'ün gençliği depolitize etme çabasına, İnsan Hakları Gençlik Komisyonu adına konuşan Tuncay Atmaca gençlik örgütlerinde demokratik merkeziyetçi işleyişin gerekliliğine ve gençlik dergilerinin aralarındaki diyalogları geliştirip ortak bir dergi çıkarmalarına duyulan ihtiyacı, Genç Hukukçular adına konuşan Birgül Ekici derneklere ve dernek içi demokrasiye, Gençlik ve Günümüz adlı kitabın yazarı M.Ata Uçum gençliğin politik olmasından önce gençliğini yaşaması gerekliliğiyle birlikte Kürt gençliğine ve hapishane gençliğine değindi. Gençlik Dünyası İzmir Temsilcisi İsmet Başkan da konuşmasını gençlik ve demokrasi üzerine ayırarak demokrasinin sınıfsal karakterine dikkati çekerek "Burjuva demokrasisi her türlü özgürlüğü verir, biri hariç; o da sömürülmeme özgürlüğü. Batı demokrasisinin getirdiği tüm özgürlükler artı-değer temeli üzerinde yükselir. Öyleyse bizim amacımız işçi sınıfının gerçek demokrasisisini, sosyalist demokrasiyi gerçekleştirmektir" dedi. İsmet Başkan konuşmasının son bölümünde geçnliğin bugünkü durumu ve mücadele perspektiflerini açıklayarak "12 Eylül

Devamı Sayfa 11'de

Dikili Festivaline ilgi büyüktü.

Gençlik Dünyası Gazetesi olarak Dikili Belediye Başkanı Osman Özgüven ile festival hakkında yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

Osman Özgüven

■ 3. Dikili Kültür Sanat Festival'inin amacı neydi, neyi hedefliyor?

☐ Bu yılki festivalin amacı barış ve demokrasi ilkelerini geniş halk kitlelerine yaymak, bunların kazanılması için aynı zamanda mücadele etmek. Emekçi kitlelerin tüm bu ilkeleri kendi uzantılarıymış gibi benimseyip, yerleşmesini sağlamak, festivalin temel amacıdır.

■ Festivalin yapılışında karşılaşılan zorluklar nelerdir, ne tür olanaklarla bu festival yapılmıştır?

☐ Temelde karşılaşılan zorluk altyapı sorunudur. Dikili'nin henüz tamamlanamamış kanalizasyon, elektrik, su, yol gibi altyapı sorunlarının yanı sıra yeterli sayıda konferans salonları, konser yerleri, tiyatro, açık hava yerlerinin bulunmayışı, festivalin daha görkemli, katılımcı olmasını olumsuz yönde etkileyen bir faktördür. Bir de gelen konukların yatacak yer, konaklama gibi gereksinimlerini karşılayacak yerleşme sorunu da ayrıca diğer bir sorunumuz.

■ Festivalde Türk-Yunan halklarının dostluğu, barış içinde yaşama ilkesinin göstergesi olarak atılan adımlar ve çabalar neler olmuştur?

☐ Yerel yönetimler arasındaki ilişkiler sonucunda atılan adımlar olumlu karşılanmış, Türk-Yunan dostluk derneğinin çabaları sonucu, daha anlamlı hale getirilerek, egemen güçlerin halklar arasında yaymaya çalıştığı düşmanlığı, militarizmi, şovenliğin ikiyüzlülüğünü bu festivalde Türk-Yunan halklarının dostluğu bir kez daha göstermiştir. Karşı taraf da bu dostluğa büyük önem vermiş, Midilli milletvekilinin yanı sıra birçok Yunanlı dostumuz ve folklor ekipleri bu dostluk ve kardeşliğe kopmaz bir biçimde kenetlenmişlerdir. Türk-Yunan dostluğunu bütün halklar kardeştir diyerek, olağanlaştırmışlar, türküleştirmişlerdir.

■ Bundan sonraki festivaller için neler düşünüyorsunuz?

☐ Dikili Kültür ve Sanat Festivali artık geleneksel hale gelmiştir. Türkiye'deki tüm ilerici, demokrat, sosyalist aydınlar bir olup, dayanışmalarıyla festivalleri daha bir anlamlı hale getireceklerdir. Barış ve demokrasinin tüm boyutlarıyla yerleşmesinin kavgasını vereceklerdir. Gelecek festivaller bu kavganın ürünü olacak.

ALEKO'YU BEKLEYİŞ

İşte orda bekliyorum seni
köpüklü dalgaların yılan sürüleri gibi gelip
bıçak sırtı gibi kesildiği yerde
kumsalın
yarlarla bitiştiği
Hani...
başımızın üstünde göklere değin bir kaya vardı
ta uçlarındaysa kısa, yalnız, gür bir maki
işte orda bekliyorum Aleko
seni
Akdenizli bir korsan gemisinin ayışığını parçalayıp
su perilerinin ürperdiği / o yerde
Bense, seni tanımazdan önce
tolgasıyla bir ısparta askerine
benzetirdim o kayayı
ya da Truva'lı bir ata
Ah... bildiğim kadarıyla
denizler ötesini düşleyen
masal hayvanı bir komutan gibi dikilirdi
ayakta
İşte orda bekliyorum seni
o yarların ayakları dibinde
Ve her günün ardında kayaların oyulduğu
Ve her dağlı dalganın çarpınıp çevrildiği
fatihlerimizin ardında ki ordulara nispet
tekrar tekrar yüklenip yenildiği
"O ordudaki şahinlerle uçurulan zafer mektupları
ve tarih kitaplarının galip sayılır bu yolda mağluplarıydı"
ağlayıp eridiği
Ve işte o giderek suskunlaşıp, ıssızlaştığımız yerde
gece içinde
Seni bekliyorum Aleko
Bekliyorum
ne yapalım ki biz
Artemis için bambaşka kavgaların
eşiğindeyiz
Ve kayaların sorgucundan aşağılara uçan
kimbilir daha nice bereket ölüleri
ve aşıklar göreceğiz
Güzel günlere inanıyoruz Aleko
o yalçın kaya
o ürkünç kule
bereketin Artemis'i
sevginin Venüs'üdür.
Öyle olacak
ve belkide bir ak güvercin
ta uçtaki gür makiye
bir yuva yapmakla meşguldür şimdi
Ve ben seni
şu gündüzlü gecede
o sevecen kayaların dibinde bekliyorum
Denizin sarı başaklı ovalar gibi sarınıp gerildiği
Dalgaların çocuk başlı insanlar gibi okşanıp kesildiği
O güzelim kayaların dibinde
balıklarla elele seni bekliyorum
Onların bereketi, Onların sevgisi için
verimli güzel gerçekler için
Seni bekliyoruz Aleko
Gelmelisin...
Tek bir vücut olmalıyız...

U.Fatih Demirci

Harry Belafonte, solda

Irk Ayrımına Karşı Şarkı Söylemek

Siyah müziğin en başarılı ve ünlü yorumcularından Harry Belafonte, geçen hafta yapılan hapisteki zenci lider Nelson Mandela'nın 70. yaş günü kutlamasında ev sahiplerinden biriydi.

Londra Wembley stadında yapılan kutlamada 2 milyon dolara yakın yardım toplandı.

40 yıldır aktör, şarkıcı, yazar ve yapımcı olarak mesleğini sürdüren Harry Belafonte, 1960'tan beri Güney Afrika ırkçılığının düşmanı ve insan haklarının ateşli bir savunucusudur.

İşte Belafonte'nin 27 Haziran 1988'te Newsweek'le yaptığı konuşmadan bazı bölümleri aynen yayınlıyoruz.

■ Jones: Mandela konserinde ev sahipliği yapmayı niçin kabul ettiniz?

☐ H.B.: Bu, dünya gençliğini yönlendirmek için bir fırsat. Güney Afrika'nın geleceğini belirleyecek şeylerden birisinin de gençlik olduğuna inanıyorum. Benim ilgim gençlik hareketinde temelleniyor. Amerikan sivil hakları hareketi ve savaş karşıtı eylemler sırasında gençliğin enerjisi bu değişimi yarattı. Bunun G.Afrika'da da aynı olacağını düşünüyorum.

Batı Almanya, Fransa, Japonya, İsrail, İngiltere ve ABD'de siyasi yönetimler G.Afrika hükümetinin ırkçı politikasında değişiklik yapacak kadar güçlü bir boykota yardım etme yeterliliğine sahip değiller. Oysa gençliğin yapabileceği şeyler var. Protesto edebilir ve harekete geçebilirler. ABD'de gençliğin oylarının büyük bir önemi var başkanlık seçim sonuçlarının belirlenmesinde bu oylar önemli bir etken. Jessie Jackson'larla içinde bulunduğumuz ırk ayrımı karşıtı hareketin seçimlerde etkili olma şansı artabilecektir.

■ Jones: 1960'lardan bu yana G.Afrika'nın ırkçı politikasına karşı açık sözlü konuşmalar yaptınız sizi buna zorlayan bir olay oldu mu?

☐ H.B.: 28 yıl önce tiyat-

Devamı Sayfa 11'de

Rock'ın Muhafazakârları

70'lerin efsanevi Genesis'inden "Saript For A Jesters Tear" adlı ilk albümleri ile Rock müzik tarihinin en yetkin eserini oluşturan Marillion'a.

Barış Soydan

Şimdi hatırlamıyorum, bir yerde "80 sonrası rock müziği sanat müziği konumuna gelmiştir" saptaması yapılmış ve rock'ın bu gelişimi caz müziğinin gelişimine benzetilmişti. Temkinli davranmak gerekiyor ama yine de bu saptamaya katılıyorum (Temkinli davranmak gerekiyor, çünkü popüler müziğin büyük kârlar bırakan piyasasında ticari kaygıları bir yana bırakarak müzik yapmak oldukça zor gözüküyor). GENESİS'in 70'lerdeki efsane vokalisti Peter Gabriel'in son albümü 50 için bir yıl boyunca Güney Amerika müziğini incelemesi ve söz konusu albümün son derece rafine parçaları içermesi aktardığım saptama için ilk kanıt. Saptamayı doğrulayan bir diğer örnek ise 60'ların SİMON- GARFUNKEL ikilisinden Paul Simon'un GRACELAND adlı albümü. Simon, bu albümü için oldukça ilginç bir deneye girişmiş, parçaların melodik yapısı ve kullanılan çalgılar önemli bir ticari başarısızlığı göze alacak ölçüde Afrika kökenli. P. Gabriel ve P. Simon örneklerine daha bir çok isim eklenebilir: King Krimson ve beyni Robert Fripp, Kate Bush, Jethro Tull ve beyni Ian Anderson... Kanımca Pink Floyd'dan Roger Waters'ın da bu listede önemli bir yeri var. Avrupalı müzik dergilerince ne kadar beğenilmese de bana göre oldukça ilginç bir deney niteliğini taşıyan ikinci solo albümü "The Pros And Cons Of Hitchiking" Waters'ın ticari başarı için müzikaliteden taviz vermeyeceğinin bir göstergesiydi. Waters'ın son solo çalışması "Radio Kaos" da, daha popüler bir havayı içerse de, liste başına oynamıyor. Peki Waters'sız Pink Floyd ne yapıyor? diye sorulabilir. Öyle zannediyorum ki David Gilmour'un liderliğindeki Pink Floyd 70'lerin efsane Pink Floyd'u değildir. Üstelik son albümleri A/MOMENTARY / VAPSED/FREASON plak satış listelerine Pink Floyd isminin ağırlığını koymak istiyormuş gibi gözüküyor...

Rock müziğin "nitelik" cephesinde bir de yeni isimler var tabii: Marillion, IQ... Bu isimlerden Pink Floyd ve özellikle de Genesis geleneğinin sürdürücüsü olarak gösterilen Marillion'a kısa bir göz atmadan uyum sağlayıp, müzikaliteleri günün gereklerine uyarlayan topluluklara bakalım.

70'lerin sonundaki DİSCO furyasının ardından, 80'lerde plak satış listelerini yüce Amerikan değerlerinin temsilcileri yeni ilahlar ve ilaheler işgal etmişti: Reagan'ın huzuruna kadar çıkan Michael Jackson, Amerikan orta sınıflarının temsilcisi ve bu sınıfların tipik kargaşa korkusuna sahip Bruce Springsteen, etliye sütlüye pek karışmayan isyankâr liseli kız rolündeki Madonna.. Hal böyle olunca, bir zamanlar "Establishment"e (yerleşik düzen) tam cepheden hücum eden eski tüfekler de, kendilerini yenileme çabasına girdiler; aksi takdirde "villalarındaki hizmetçilerini azaltma tehlikesi" baş göstermişti. İşte bir zamanların başarılı Hard-Rock topluluğu Wishbone Ash'in Heavy-Metal'i keşfetmesinin, Bob Dylan'ın son parçalarıyla Bruce Springsteen'i anımsatmasının ana sebebi kanaatimce budur.

Fazla ileri gittiğimi düşünenler olabilir. Rock'ın nitelik cephesi ve ticari kaygıyı niteliğe tercih edenler diyerek kesin bir ayrım yapmak yanlış olur mutlaka. Ama net olmasa da böyle bir ayrım vardır ve tespit edilmesi gerekir. Üstelik şu da söylenebilir, bu konu üzerine yazmak için biraz kesin bir ayrıma da gitmek gerekmektedir (Weberci bir yaklaşım olsa da).

Son olarak yukarıda bahsettiğim "genç gruplardan" Marillion'a değinmek istiyorum. 1982'de "Script For A Jesters Tear" adlı ilk albümleri ve özellikle albümle aynı adı taşıyan şarkılarıyla (ki bence Marillion'un bu lirik çalışması, rock müzik tarihinin en yetkin eserlerinden birisidir) İngiltere'de sesini duyuran Marillion, aynı yıl İngiltere'nin en başarılı genç topluluğu seçildi. Vokalistleri Fish'in liderliğindeki grubun diğer elemanları gitarda Steve Rothery, Keyboard'da Mark Kelly, bas gitarda Pete Trewavas, ve vurmalı çalgılarda Ian Mosley.

Özellikle vokalist Fish'in kişiliğinden yansıyan bir nihilizm hakim Marillion'un çalışmalarına. Gençlik Dünyası'nın ilk sayısını okuyanlar hatırlayacaklardır, "Pınk Floyd: Başkaldırı mı?" yazısında Hakan Gezginci'yle Floyd'un yoğun bir umutsuzluğu içerdiğini yazmışdık. İşte bu bağlamda, Marillion'un, Floyd geleneğinin sürdürücüsü olduğunu söyleyenler doğru bir saptama yapıyorlar. Hatta kanımca Fish'in kişiliği, Waters'ın umutsuzluğunu daha ileri bir noktaya taşıyor. 3. albümlerine adını veren Fugazi'de, Fish parçayı dünyayı toptan bir yadsımayla bitiriyor.

FİSH, Berlin'de Türkiye'li işçilerin semti Kreuzberg'de bir fahişeyle birlikte yaşıyor. Konserlerinde Peter Gabriel'in yüz makyajını taklit ediyor. Zaten kendisi de reddetmiyor. Peter Gabril'e olan hayranlığını. Üstelik iyi bir kulak, vokal tarzının Gabriel'inkine olan benzerliğini hemen ayırt ediyor. Topluluğun çalışmalarında da Floyd'un yanında Genesis'in senfonik rock tarzının etkisi var. Topluluğa ticari başarıyı da getiren "Misplaced Chıldhood" adlı albümlerinden sonra gerçekleştirdikleri çalışmalarında Genesis'in etkisi özellikle seziliyor.

Adlarını tüm dünyaya duyuran "Misplaced Chıldhood" adlı albümlerinde, Fish kendi çocukluğunu anlatıyor. Ben, Gunther Grass'ın "Teneke Trampet" ine benzetiyorum bu çalışmayı: her ikisi de, "saf" bir çocuğun gözünden dünyayı olumsuzluyor. Son derece duygu yüklü, ama bir o kadar da dinleyiciyi gerçeğe yabancılaştıran bir çalışma bu. Tekellerin elindeki sisteme dışarıdan bakan, ama bir türlü, kendisini dışarıda bırakanın kim olduğunu anlayamayan bir küçük burjuva aydın duyarlılığı Fish'inki. Son çalışmaları da yine Fish'in nihilizminden yola çıkıyor.

Doğrudur, Marillion ve diğer genç gruplar olsun, niteliği hala korumaya çalışan eski tüfekler olsun, köprünün başında takılıp kalmışlar, kendi sınıf gözlüklerini kıramamışlardır. Hatta ve hatta Baez'in politik mücadelesini dahi anlayamayıp, dünyayı olumsuzlamanın ötesine geçememişlerdir.

Ama şu da doğrudur: Marillion ve diğerlerinin müzikleri burjuva kültürünün nitelikli örnekleridir.

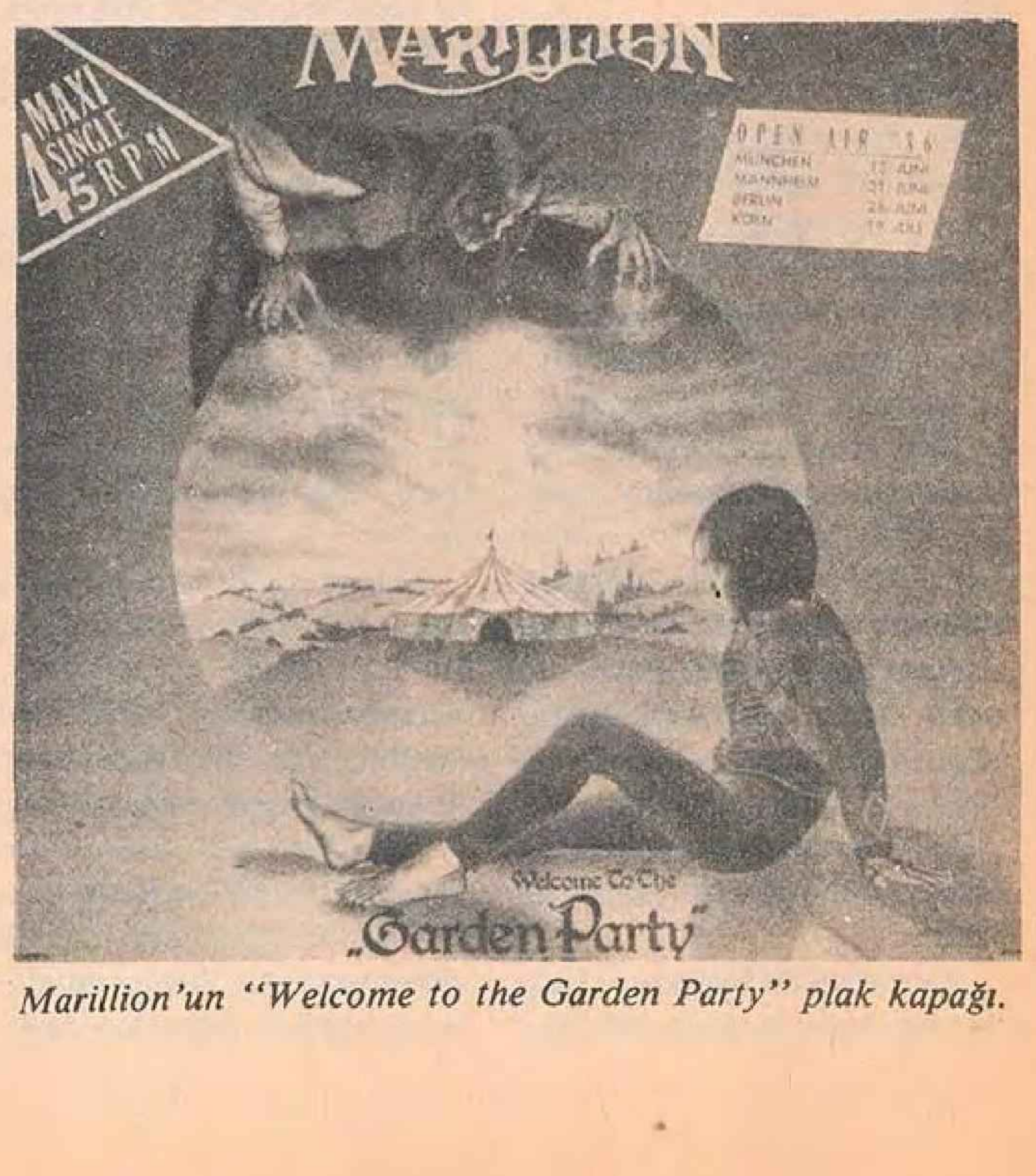

Marillion'un "Welcome to the Garden Party" plak kapağı.

61 yıldır yanan ateş:

Sacco ile Vanzetti

Önsöz

Yuvarlanıyor, iri, sıcak damlalar
bakır yanaklarımızdan!
Yuvarlanıyor iri, sıcak damlalar
Kalbimize!
Kalbimiz artık dar geliyor bize!
Koparark
kanlı sargıları
yaramızdan,
sokaklarda haykırmadayız
hep bir ağızdan!
Dişi bir kaplanız ki biz,
kara saplı bir hançer deldi yavrularımızın göğsünü!
Dişi bir kaplanız ki biz,
dişlerimizde taşıyoruz altın başlı yavrularımızın
ölüsünü.

Kin'in kızıl gözlü sarı alnına
sardık sevginin beyaz çiçekli örgüsünü!..
Kan geliyor kâinatın rengi bize!
Yuvarlanıyor iri sıcak damlalar
bakır yanaklarımızdan
kalbimize!.

N.Hikmet

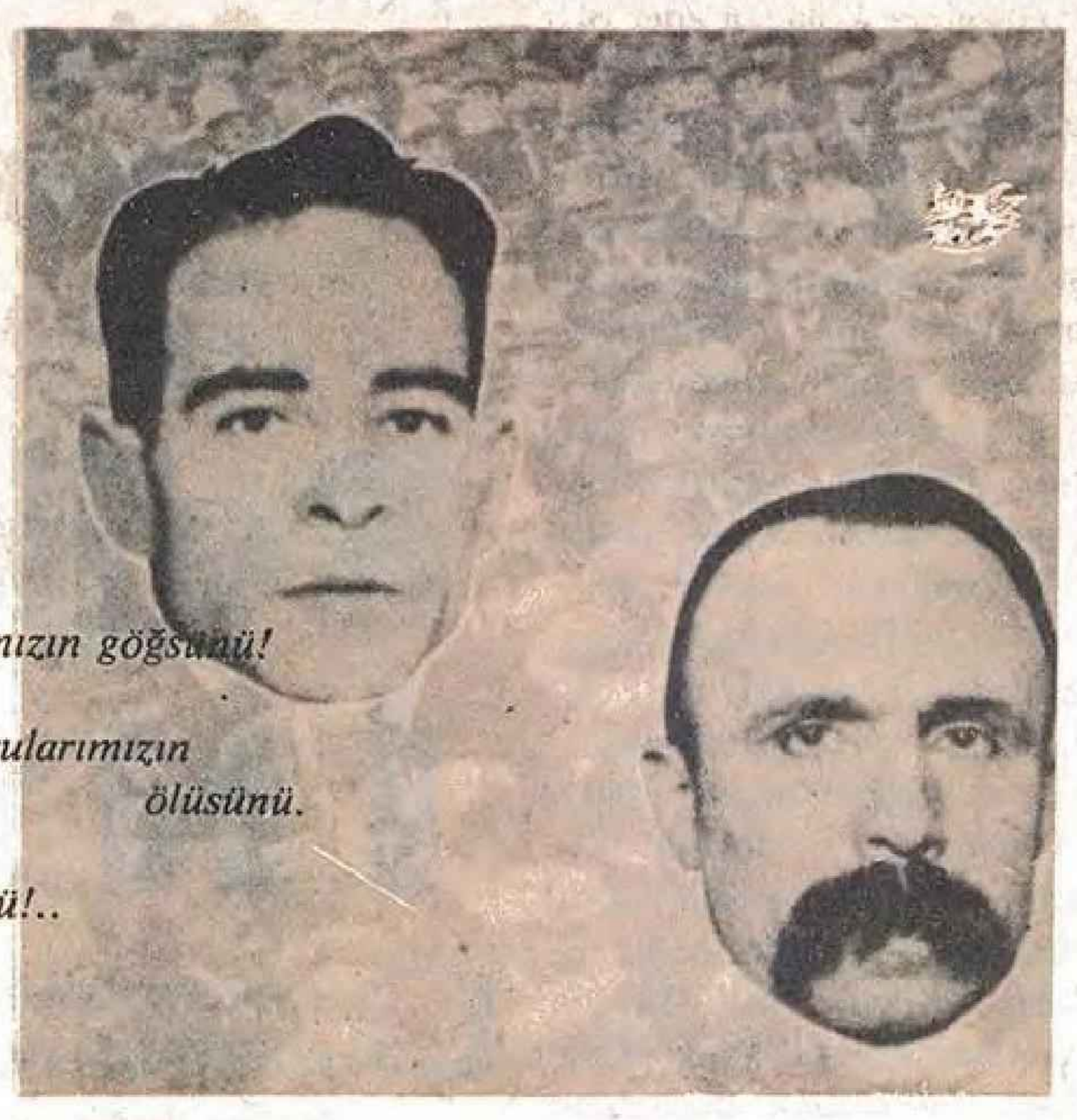

Sacco da Vanzetti de İtalyandılar. Yeni dünyaya çalışmak için geldiler. Ve burada insanları birbirine bağlayan şeyin dil, ırk ve din olmadığını, aynı çarkın dişlileri arasında birlikte ezilmekte olduklarını kavradılar.

22 Ağustos Nicola Sacco ile Bartolomeo Vanzetti'nin ölüm yıldönümüdür. Ama bu basit bir ölüm değil, işçi sınıfının 2 yiğit evladının elektrikli sandalyede hunharca katledilişidir.

Sacco da, Vanzetti de İtalyan'dılar. Yeni dünyaya çalışmak için gelmişlerdi. Ve burada insanları birbirine bağlayan şeyin dil, ırk ve din olmadığını, aynı çarkın dişlileri arasında birlikte ezilmekte olduğunun kavranması ve ezene karşı ortak mücadele edilmesi olduğunu kavradılar. Burdan sonra da Amerika'lı olsun, İtalyan olsun, karaderili olsun, beyazderili olsun ayırım yapmaksızın işçilerin ve tüm emekçilerin davasına hizmet etmeyi kendilerine görev bildiler.

15 Nisan 1920'de Massachusetts eyaletinin South Braintree kasabasında ustaca planlanmış bir soygun yapılır ve bu soygun sırasında bir mutemet ve bir muhafız soygunu yapanlar tarafından öldürülür. Daha sonra suçlular aranmağa başlanır ve bulunur. Bunlar hayatında hiç soygunun yapıldığı yere gitmemiş olan seyyar balıkçı Bartolomeo Vanzetti ile kunduracı Nicola Sacco'dur.

Dava 7 yıl sürer. Bu 7 yıl boyunca. Sacco ile Vanzetti'nin davası bütüm ülkelerin işçilerini ve yoksul halklarını birleştiren önemli olay olmuştur.

Amerikan burjuvazisinin çirkin yüzünün, burjuva düzeninin bütün pisliklerinin sergilendiği ve bütün dünya ilericileri tarafından lanetlenen bir olaydır.

Vanzetti savunmasında şöyle diyordu:

"... Ömrümde gerçekten hiç suç işlemediğim gibi, bütün ömrümce suçu, yani bugünkü yasaların ve ahlâkın suç saydığı şeyleri yeryüzünden yok etmenin mücadelesini verdim. Bunların yanı sıra bugünkü yasaların ve ahlâkın haklı bulduğu ve kutsadığı suçu da, yani insanın insanı ezmesi ve sömürmesi suçunu da işlemedim. Ve burada bir suçlu olarak bulunmamın bir nedeni varsa, birkaç dakika sonra beni mahkum etmeniz için bir neden varsa, o da işte bundan başka birşey değildir.

Aradan 50 yıl geçtikten sonra Amerikan makamları olayın bir "adli hata" olduğunu açıkladılar. Oysa ortada hata yoktu. Sacco ile Vanzetti dolarların emrindeki adalete kurban gittiler, bilerek ve sınıf kardeşlerine gözdağı vermek için katledildiler.

-Hikâye-

Onların cebinde fırkamızın bileti yoktu.
Onlar, kurtuluşun kapısına varmayı,
ferdin cesur hamlelerinden uman
iki saf ve namuslu çocuktu!
Ne milyonların rehberiydi onlar,
ne de inzibatlı bir inkilâp ordusunun askeri!
İhtilâlin sıra neferiydi onlar,
İhtilâlin namuslu iki neferi.
Yanıyordu kanlarında şavkı İtalya güneşlerinin
Koştular temiz esmer alınlarla hayatın sesine,
dövüştüler yanında dövüşen kardeşlerinin.
Yeni dünyada düştüler eski zulmün pençesine!
Yedi yıl ölümün karşısında gülerek durdular.
Elektrikli iskemleye
kadife bir koltukmuş gibi oturdular,
Yürekleri dört bin volta yedi dakka dayandı
yandı yürekleri
yedi dakka yandı!..
Câni değildiler, kurban gittiler bir cinayete,
kurban gittiler dolarların emrindeki adâlete!
Hayatlarında olmadılarsa da kitlelerin rehberi,
ölümleriyle şâhâ kaldırdı kitleleri
bu iki ihtilâl neferi!..

N.Hikmet

Kültürel Gelişme on yılı (1988-1997)

B.M. Genel Kurulu tarafından ilan edilen "Kültürel Gelişme On Yılı"na girmiş bulunuyoruz. 1982 yılında UNESCO'nun düzenlediği Kültür Politikaları Dünya Konferansı'nda şekillenen öneri daha sonra 1986 yılında B.M. Genel Kurulu'nca kabul edilmiş ve on yılın B.M. ile UNESCO himayesinde gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.

On yılın temel hedefleri, gelişme sürecinin kültürel boyutlarına dikkati çekmek ve genel olarak yaratıcılığı ve kültürel hayatı geliştirmek olarak belirliyor. Bu hedefler kültürel kimliklerin altının çizilmesi ve zenginleştirilmesi, kültürel katılımın daha genişletilmesi ve kültür alanında uluslararası işbirliğinin daha geliştirilmesinde de öngörülüyor.

Nihai amacı insan olan gelişmenin vazgeçilmez bir kültürel boyutu olduğuna dikkat çeken UNESCO "Kültürel Gelişme On Yılı" eylem programı, bu boyutu irdelerken kültür kavramını insanın kendisine, içinde yaşadığı toplum ve bu toplumun yer aldığı dış dünyaya bakış tarzını kucaklayan bir içerikle ele alınıyor. Bir başka deyişle kapsamı, çoğu kez darlaştırılmış bir şekilde düşün ve sanat alanlarıyla bağlı tutulan kültür kavramının, gerçekte insanların topluluk halinde yaşamalarının, birbirleriyle ilişkilerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmış değerler bütününü kucakladıklarına dikkat çekiyor. Bu bütünlüğe ulusal ve uluslararası planda yaklaşıyor, aynı zamanda toplumsallığın belirlediği bireye ait bir olgu olarak ortaya çıkan yanını da bunlarla bütünleştiriyor.

Böylesine zengin muhtevaya sahip bir tartışma platformunda önümüzdeki on yıl boyunca kültürün, bir varolma tarzı oluşundan, bilim-teknikteki, kitle iletişim araçlarındaki gelişmenin bu tarza etkisine uzanan sayısız yön ve yansımaları ele alınacak, vurgulanacak. Bu doğrultuda bilgilendirme çalışmaları, tartışmalar, eğitim faaliyetleri, pilot projeler, araştırmalar, normlaştırma - standartlaştırma çalışmaları ve uluslararası işbirliğine yönelik girişimler planlamış bulunuyor. B.M. "Kültürel Gelişme On Yılı" insanlığın bugüne kadar gerçekleştirdiği kültür birikimine, insani değerlere sahip çıkmak ve onları koruyup, geliştirmek üzere çaba gösterme gereğine bir kere daha işaret ediyor.

GENÇLİK DÜNYASI İÇİN YAZDILAR

Dile Sahip Çıkmak

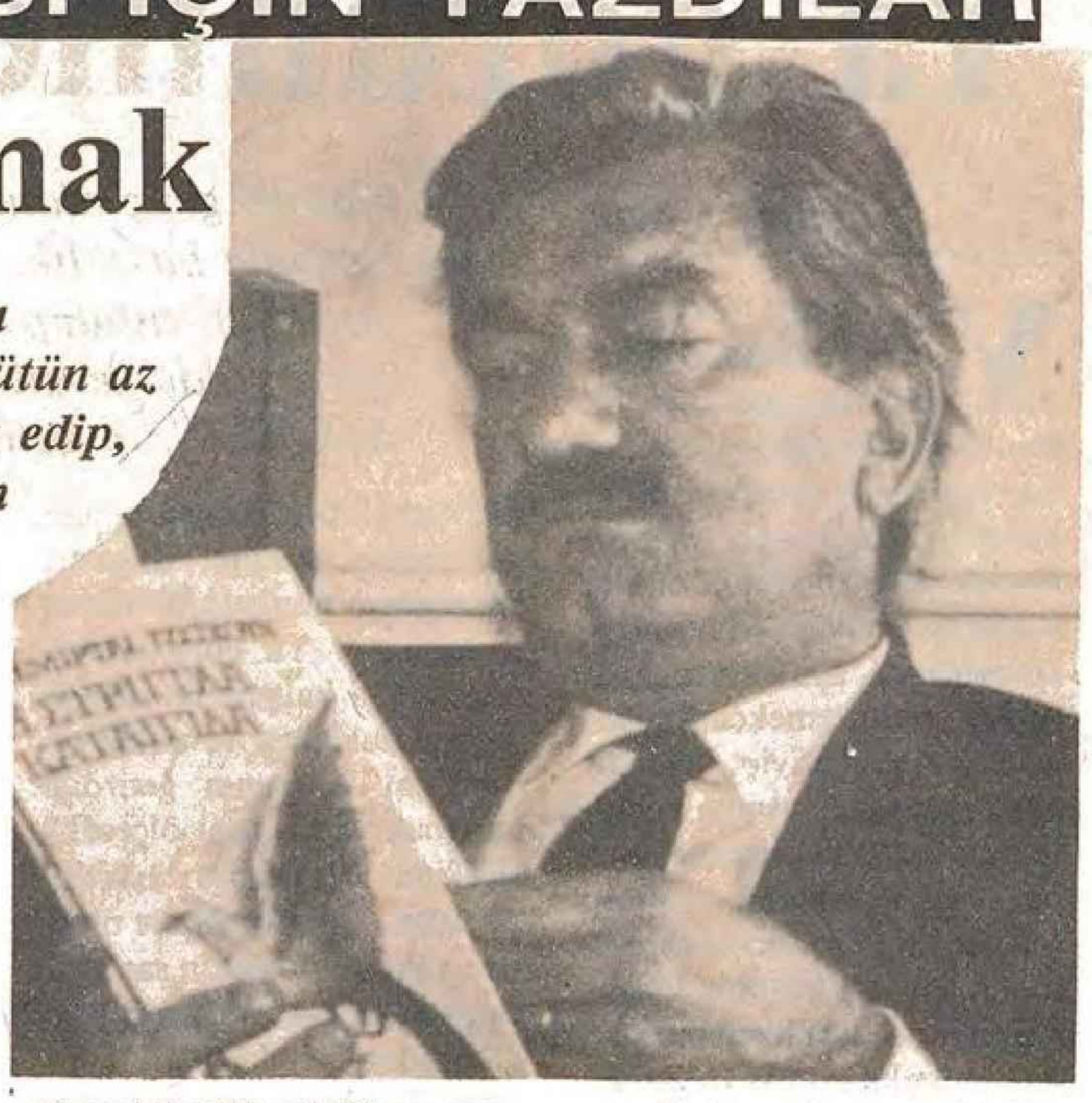

Bütün emperyalist devletler, dolaylı veya dolaysız biçimde sömürgeleştirecekleri bütün az gelişmiş ülkelerde önce ulusal dilleri yok edip, yerine kendi dillerini geçirmişlerdir. Tam bağımlılığın ilk koşulu ulusal dilin öldürülmesidir.

Demirtaş Ceyhun

Şimdiye dek kim bilir kaç kez sormuş durmuşumdur kendi kendime. Ama yanıtlayabilmek öyle kolay mı? Tövbe...

Gerçekten, generallerimizin Türkçemizle ne alıp veremedikleri vardı Allah aşkına? 12 Eylül'ün sahibi 5 general, nedense, onca iş arasında, onca taşkala arasında Türkçeyle uğraşmayı da ihmal etmediler. Acaba niçin?

Fakat daha da acısı, bizim durumumuzdu. Dilimizin böylesine iğdiş edilmesi, yeniden yabancı bir dilin boyunduruğu altına sokulmaya çalışılması karşısında hiçbirimizin gıkı bile çıkmadı. Suspus kaldık. Üstelik de, güya kuşaklar arasındaki iletişimsizliğe neden oluyor gerekçesiyle kimi Türkçe sözcüklerin yerine Arapça'sının Farsça'sının kullanılmasına çalışıyorlarmış gibi görünmelerine karşın, gerçekte dilimizi yeniden Arapça'nın veya Farsça'nın değil İngilizce'nin boyunduruğu altına sokmayı amaçladıkları da alabildiğine açık seçik ortadayken...

Demek, kişinin diline sahip çıkabilmesi de bir bilinç işiymiş. Demek, Türkçe de hâlâ, kendiliğinden dilimizmiş. Dilimizin kendimiz için Türkçe olduğunun, olması gerektiğinin bile farkında değilmişiz. Ne acı....

Oysa, ilk kez Türkiye Cumhuriyeti'yle resmi devlet dili olan (yani yazışma dili, yazı dili olan) Türkçemiz, yüzlerce yıl Farsça'nın ve Arapça'nın boyunduruğu altında kalmasına karşın, nasıl da yarım yüzyıl gibi kısacık bir süre içinde gelişmiş, Nazım gibi, Orhan Veli gibi, Orhan Kemal, Sabahattin Ali gibi, daha niceleri gibi dev yazarlar yetiştirmişti. Türçemizin bu hızlı gelişmesi sayesinde kimi Batılı klasikler ilk kez 60'lı, 70'li yıllarda dilimize aktarılabilmişti. Türkçemiz artık felsefe dili haline de dönüşmeye başlamıştı. Soyut kavramlar açısından da zenginleşiyordu.

Unutmayalım ki, yeryüzünde anadilinin dışında bir yabancı dille sosyal ve ekonomik kalkınmasını gerçekleştirebilmiş hiçbir toplum yoktur. Bu bir. İkincisi, bütün emperyalist devletler, dolaylı veya dolaysız biçimde sömürgeleştirecekleri bütün az gelişmiş ülkelerde önce ulusal dilleri yok edip, yerine kendi dillerini geçirmişlerdir. Tam bağımlılığın ilk koşulu, ulusal dilin öldürülmesidir. Ulusal dillere, ancak kendiliğinden bir dil halinde yaşama hakkı tanınmıştır. Örneğin Hintli, evinde kendi anadilini konuşabilir, ama resmi dili İngilizce'dir, dolayısıyla edebiyatı İngilizce'dir, düşünce İngilizce'dir, yaşam İngilizce'dir. Yani Hintli'ye, kendi anadilini kendisi için bir dil haline getirme hakkı ve olanağı yüzyıllarca yasaklanmıştır.

Tarık Zafer Tuna'ya hocanın "Türkiye'de Siyasal Partiler" adlı o çok değerli kitabını, değerli ağabeyim Kemal Sülker'in sendikacılığımızla ilgili çalışmalarını düşünüyorum da... Bugüne dek ne çok parti kurmuşuz, ne çok sendika kurmuşuz yarabbi...

Ama n'olmuş ki?.. En son, 5 general, arta kalanları da 12 Eylül'de kolaycacık, bir fiskeyle yokediverdi.

Demek, sadece örgüt kurma hakkını almak, örgüt kurmuş olmak da sorunu çözmüyormuş. Tıpkı yalnızca evlerde Türkçe konuşabilmemizin bir şeyi çözmediği gibi...

Kısacası, kendiliğinden örgütlenme değil, kendimiz için örgütlenme... Türkçe'nin de kendiliğinden anadilimiz olması değil, kendimiz için anadilimiz olması... Meğer önce bunun bilincine varmalıymışız.

İşte o zaman, işçi sınıfımız da ancak, kendiliğinden sınıf olmaktan çıkıp, kendisi için sınıf olduğunun bilincine varacakmış. Aydınımız da, eminim kolayca bopstilleşmeyecekti o zaman, Batı'dan esen bir takım moda rüzgârlara kapılıp. Kendisi olabilecekti.

Özetle... Unutmayalım ki, gençlik, Türkçesine de sahip çıkmak zorundadır bugün. Bir an önce sahip çıkıp, dilinin, şimdi de bir takım ayak oyunlarıyla gizlice İngilizce'nin boyunduruğu altına sokulmasına izin vermemelidir.

Sinema bir kez daha çağına tanıklık ediyor

AYRI BİR DÜNYA

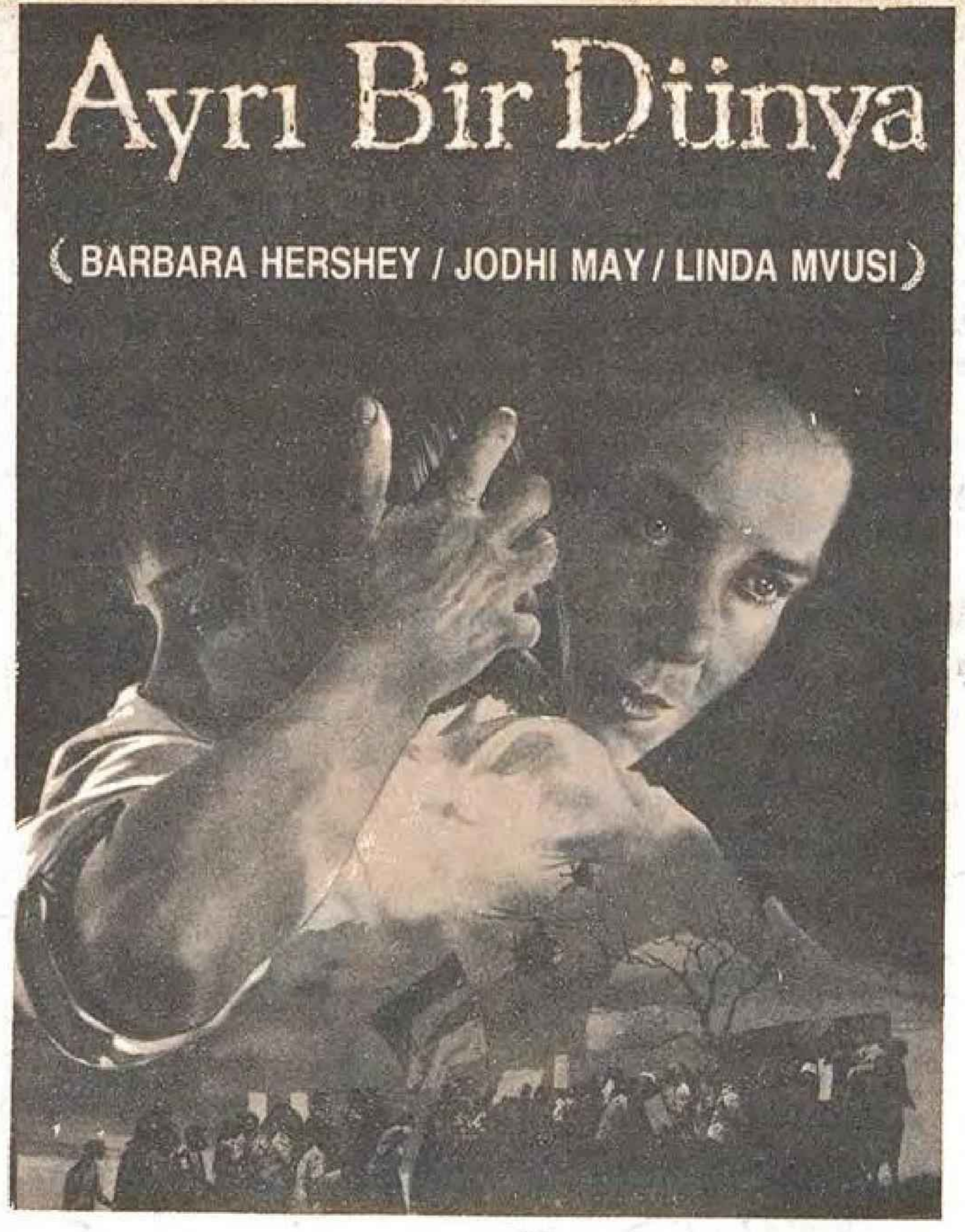
Ayrı Bir Dünya
(BARBARA HERSHEY / JODHI MAY / LINDA MVUSI)

Hakan Gezginci

Toplumların yaşadıkları gerek bireysel, gerek toplumsal her türlü gerçekliği dönüp yine toplumlara yansıtmada, diğer sanatlar içinde sinema sanatı çok daha özel bir konuma sahip,. Yaşanan gerçeklikleri çırılçıplak gözler önüne sermede doğrusu sinemanın üstüne yok. Bu avantaj onun önüne çok geniş ufuklar açarken omuzlarına da kuşkusuz ağır bir sorumluluk yüklüyor: Çağına tanıklık etmek.

Chris Menges, yeni filmi "Ayrı Bir Dünya" (A World Apart)'da bu sorumluluğu hakkıyla yerine getiriyor. "Hür Dünya"nın yüz karası Güney Afrika Cumhuriyeti'nde yaşanan bir zaman dilimini kamerasıyla belgeleyip, insanlığın yüzüne çarpan Menges, siyahların özgürlüğü için mücadele eden sosyalist bir çift ve onların çocuklarının yaşadığı olayları gösterirken tüm bir "Hür Dünya"yı mahkum ediyor. Yönetmenin asıl göstermek istediği filmin bir avuç başkişisinin nasıl savaşım verdikleri, ne acılara katlandıkları değil. Güney Afrika'da amansız bir kurtuluş mücadelesi verildiği ve bu mücadelenin bitmek tükenmek bilmez bir devamlılık arzettiği. Siyah önder Solomon'un cenaze töreninde yapılan konuşmalarda belirtildiği gibi, mücadele sırasında kaybedilenlerin mızrakları hemen onların yerini alacak başkaları tarafından taşınmaya devam edecek. Ta ki özgürlük kazanılana dek.

Ve film bitmiyor! Yerden kaldırdığı taşı tüm gücüyle kendisini esirliğe mahkum edenlerin üzerine fırlatan siyah insanın eylemindeki şiirsellik son olarak ağır çekim görüntülerle hafızalara kazındıktan sonra, hayatı filmin konusunu oluşturan Ruth First'ün 1982 yılında öldürüldüğünü anlatan yazılar beliriyor ve perde kararıyor. Ama film bitmiyor. Yeryüzünde "Hür Dünya"nın maskesinin aralandığı böyle "ayrı dünyalar" kalmayana kadar da bitmeyecek.

Anlatılan Ruth First'in Öyküsüdür

Şu günlerde sinemalarda gösterilmekte olan "Ayrı Bir Dünya" (A World Apart) filmi Shawn Slovo'nun otobiyografik senaryosuna dayanıyor. Shawn Slovo, Güney Afrika'da ırkçı rejime karşı mücadele veren beyaz özgürlük savaşçılarından Joe Slovo ile Ruth (First) Slovo'nun kızı. Joe Slovo uzun yıllardır sürdürdüğü mücadelede gerek Güney Afrika Komünist Partisi'nde, gerekse Güney Afrika halkının özgürlük mücadelesinin öncülüğünü yapan Afrika Ulusal Kongresi'nde (ANC) en sorumlu yönetim kademelerinde görev aldı. Hapis ve sürgün yılları onun ANC'nin silahlı direnişini örgütleyen Halkın Marağı örgütünün kuruluşunda görev almasını ve yıllarca bu örgütün en üst düzeyde komutanlığını üstlenmesini engelleyemedi. Joe Slovo 1985'te ANC Ulusal Yürütme Komitesi'ne seçilen ilk beyaz oldu; 1986'dan bu yana ise Güney Afrika Komünist Partisi Genel Sekreterliği görevini üstlenmiş bulunuyor.

Joe Slovo'nun 1949'da evlendiği eşi Ruth First ise bugün aramızda değil. Ruth First 17 Ağustos 1982'de ders verdiği Mozambik'in Maputo Üniversitesi'nde ırkçı Güney Afrika rejiminin katilleri tarafından katledildi.

Ayrı Bir Dünya filmindeki gazeteci Diana Roth'un öyküsü gerçekte Ruth First'ün yaşamından esinleniyor. Ruth First 1925'te Johannesburg'da doğdu. Annesi ve babası Güney Afrika KP kurucu üyelerindendi. Ruth daha genç yaşlarda aktif siyasi müadeleye katıldı. Genç Komünistler Birliği üyesi oldu. Sonraki yıllarda Güney Afrika'da ırkçı rejime karşı özgürlüğün, renk ayrımı gözetmeyen bir sınıf kardeşliğinin savunucu olmanın, komünist olmanın, hele beyaz bir komünist olmanın getirdiği tüm güçlükleri yaşadı. 1956-60 yıllarında eşi Joe Slovo ve Nelson Mandela, Oliver Tambo gibi seçkin özgürlük savaşçılarıyla birlikte "İhanet Davası"nın sanıkları arasındaydı. Daha sonra hücre cezasına çarptırıldı. 1964'te sürgüne zorlandı. Gözaltında tutulduğu hücre günlerini **117 Days** adlı kitabında anlattı. Anti-Apartheid hareketinin ve ANC'nin uluslararası platformlarda önde gelen temsilcilerindendi. 1979'da Maputo Üniversitesi'nin Afrika Araştırmaları Merkezi direktörlüğüne getirildi. Yazar, gazeteci, teorisyen olarak seçkin çalışmalar yaptı. Bu görevini Pretarya rejiminin düzenlediği 1982 katliamına kadar sürdürdü.

Ruth First rengin ayırmadığı bir Güney Afrika için verilen mücadelenin esin kaynaklarından biri ve siyah olsun, beyaz olsun, melez olsun, tüm sınıf kardeşlerinin onuru olarak yaşıyor.

Ya görünmeyen kayıplarımız?

Tülay Çevik

Sadece genç olduğumuz için kaç kere "potansiyel suçlu" gözüyle bakıldık. Kaçında korku galip geldi? Tutuklu ailelerin saçından tutulup sürüklenmesine kaç kişi tepki gösterdi? Kaç genç yolda sevgilisi ile elele tutuşmadan önce etrafı "namus bekçileri"nin getirdiği korkuyla tedirgince kolaçan eder oldu?

Yaşadığımız "dönem"in bir rakama dökülebilir kayıpları var, bir de dökülemeyenleri. Gözaltında, işkencede kaç kişi öldü, kaç kişi "kim vurdu"ya gitti, hapisteki siyasi mahkûmların sayısı kaç, bunlar artık az çok bilinebiliyor. Enflasyon karşısında işçinin, emekçinin alım gücünün nasıl eriyip, tükendiğini; ağırlaşan yaşama koşullarının kaç kişiyi cinnete, intihara sürüklediğini; rejimin savcılarının kaç kitabı toplattığını, kaç metre filmin sansür edildiğini de sayı hesabına vurmak mümkün. Peki ya görünmeyen kayıplarımız?

Hapis olanlar sadece sayıları onbinleri bulan siyasi tutuklular mı? Ya dışardaki milyonlar? Onlar toplumu düşünce, değer ve ahlak olarak istediği yönden yeniden yoğurmaya çalışan rejimin tutsağı değil mi? Sansürü gözaltına alınan gazeteciler, yakılan kitaplar, yasaklanan filmlerle mi ölçmeli yalnızca? Ya otosansürün engellediği kalemlerin ortaya koyamadıklarını ve onlardan mahrum kalmanın getirdiği tahribatı kim, nasıl ölçecek? Baskının ve zammın düşürdüğü dergi, kitap ve gazete tirajları, toplumun seçkin sanatçı, yazar ve bilimadamlarının katkılarından uzaklaştırılması ile uğranılan kaybı yeterince anlatabilir mi hiç? Okumanın suç sayıldığı yerde, kaç kişi kitaplarını yaktı; korkunun belirlediği "sakıncalı" kavramı zihinlere ve yüreklere ne denli güçlü yerleşti, kim tam olarak anlatabilir? Ülkenin ve insanlığın kendinden önceki birikiminden hoyratça koparılmak istenen gençlik, bırakın kayıpları telafi edebilmenin yollarını aramayı, kayıplarının ne olduğunu kavrayabilecek ipuçlarını dahi bulamayacağı bir karanlığa itilmiyor mu? 1980'den bu yana iki üniversite kuşağı geçti, "özerk ve demokratik üniversite"yi sadece terim olarak duyan iki kuşak. Peki, depolitizasyon fiziki yok etme dahil, insanları fiili siyasetten uzaklaştırmak, partileri kapatmak mıdır yalnızca? Toplumu atomize etmek, bireyi salt bir tüketici düzeyine indirgemek ve dayanışma duygularının yerine "gemisini kurtaran kaptan" anlayışını "işbitiricilik"le geçirmek, tüm medeni reflekskleri yok etmek değil midir aynı zamanda?

Sadece genç olduğumuz için kaç kere "potansiyel suçlu" gözüyle bakıldık? Kaç komşu, kaç mahalle bakkalı, kaç akraba, kaç dost-ahbap "potansiyel muhbir"e dönüştürülmek istendi? Kaçında korku galip geldi? Gazetelerde öldürülen, idam edilen çocukları için anaların-babaların "böyle evladım yok" demeye zorlanmasına, tutuklu ailelerin saçından tutulup sürüklenmesine kaç kişi tepki gösterdi? İşkenceye, kızlık muayenesine, polis keyfiliğine ne denli alıştık? Korku günlük hayatımıza ne kadar sindi? Kaç genç yolda sevgilisi ile elele tutuşmadan önce etrafı "namus bekçileri"nin getirdiği korkuyla tedirgince kolaçan eder oldu? Kaç dostluk "iş bitirici" dalaverelerle bozuldu, bireycilik kanımıza ne kadar işledi? Sanat, estetik anlayışımızı geliştirecek olanaklardan ne kadar mahrumuz? "Bilmemiz gereken" kadar verilen haberlerin ötesinde dünyada neler oluyor? "Milli yayıncılık" ilkelerine uyan televizyon önünde geçirdiğimiz "hoşça" saatlerin yavanlık aşılamaya yönelik tehdidi hangi boyutta? Sıradanlık ve bayağılık hayatımıza ne denli hükmeder oldu?

Hepsi tek bir soruda düğümleniyor: Özgürlüğün yokluğu bizi insan olmaktan ne kadar uzaklaştırıyor? Bu görünmeyen kayıplarımızı biraz olsun kavramaya başladığımızda insan onuruna sahip çıkmanın topluma bugün dayatılan tutsaklığı kırmaktan geçtiğini bir kere daha göreceğiz.

AHANE GELİNLİK

linlikte, etekler dökümlü

kası volanlarla süslüydü. Dam

Onlar evlendi, 'Papatyalar" yaşadı

Alarko Holding Yöne

10 BİNLİKLER YAPIŞTIRILDI Diskoda çalınan İbrahim Tatlı Allah Bu Nasıl Sevmek" şarkı de göbek atan davetlilere, işadamı Osman Kazancıoğlu 10 binlik

Sevmek, İnsan olmak

Yusuf Gökçen

İnsanlık tarihinin birikimini eline geçirmiş insan geri olanla hep çatışarak kendini ayrıştırdı. Ayrışırken arındı. Arınarak değiştirmeye çalıştı. Sevgi; içliliğini, derinliğini, soyluluğunu hep bu bağdan alıyor.

Sevgi kavramı üzerinde düşünürken söze nereden başlamak konusunda epey tereddüt ettim. Herkes için pratik ve somut anlamlara, somut ifadelere haiz bu konuya dalındığında çeşni bir zenginlikle karşılaşıyoruz. İnsanı insana, insanı tanrıya, insanı yaşama, insanı manevi ahlaki yüceliğe, ya da esarete, safça kölece bir boyun eğişe, insanı güzele, insanı nesneye, kısacası pek çok şeye güçlü bağlarla bağlayan birbiriyle çatışan, birbirini reddeden, birbirini dışlayan birbirini bütünleyip tamamlayan bunca somut ifadeden, bilinçli algısal duyusal temellere sahip bir form üzerinde peşinen kesin yargılarda bulunmak kolaycılık olarak gözüküyor. Bu form üretim sürecindeki farklılaşmayla birlikte, farklı, zenginleşen, tekdüze olmaktan çıkan her insanın yaşamını anlamlı kılmanın ifade araçları olma hüviyetini taşıyor. İnsanın nesnelliğini, dikkate almadan ileri sürülecek doğru-yanlış, güzel-çirkin türünden peşin yargılara ihtiyatla yaklaşılmalı. İhtiyatlı bir tutum, öznelci bir konuma düşmeden nesnelliği dikkate alarak adeta bıçağın sırtında yürümeye benziyor.

Ayrıca sadece bir kavram etrafında insani gerçeğin bir boyutunu ele almak, üstelik bunu insanın tarihsel toplumsal gelişimini gözeterek ve ona ters düşmeden uzanabilmek pek kolay olmasa gerek. Kolay değil çünkü, tarihsel toplumsal insanın gelişim ve değişimini gözeterek ve toplum aynasından kalkarak insanı, insan aynasından kalkarak toplumu anlaşılır kılmak güç iş. Güçlüğün bir başka yanıda, böyle bir konuda kimi değerler üretilecekse, çözümlemenin odak noktasına en gelişkin insan tipolojisini yerleştirebilmekte. En gelişkin olanın derinliği ve ufkuna yaslanmadan daha geride olanı yakalamak da mümkün olmasa gerek. Bu noktayı genel bir bakış açısı olarak ele alabiliriz. Bu açıdan, özellikle geçmiş söz konusu olduğundan, bireyselleşme süresinde en yetkin olana da mutlaka zamanla ve tarihle sınırlı bakabilmek durumundayız. Zira en gelişkin olan farklılaşmış bir özgünlüktür. Ve her özgünlük belirli bir somutta evrenselleşiyor. Özgünlüğü genel geçer algılamakta, evrensel alanı kendi somutunun dışında kavramak, onu zaman dışına taşımaktır. Gelişmek, kendine yol açmak isteyen her insanın gelişiminin önüne set çeken bir işlev de taşır. Ayrıca, zaman içinde her hareketin, değişmenin yeni özgünlükler doğuracağı da açıktır; evrensel olanı aşmayı dayatıyor.

Yukarıda söylediklerimi elde tutarak bir noktaya daha parmak basmak gerekli oluyor. Toplumda çeşni zengin gelişkin tiplerin özgün ve ayrık çok örnekli varlığı karşısında "en gelişkin tipoloji" merceği tekil bir boyuta da indirgenmemeli. Bu nedenle "en gelişkin tipoloji" merceği de belirli bir soyutlamayı içerir. Bu mercekten elde edilecek verilerde mutlaka tarihsel toplumsal gelişimi kavrayan bir pencereye yaslanarak ve bir bütün olarak tarihsel deneyden süzülerek elde edilecek yargılar ışığında kavranmalıdır.

Gelişkinlikten kasıt, evrensel kültürü yakalayıp onu aşmaya çalışan insanın duyuş, bilinç ve edimini işaret ediyor. Böylesi bir edim ise, toplumun toplumsal ilişkilerini daha doğruya, daha insaniye, daha güzele doğru çeken bir içerik bireyselleşme sürecine, içgüdüsellikten sürekli insanileştirilen duyguya doğru kendi değişimini yaşıyor. Sorun, bu değişimin gerisinde kalıp kalmamaktır, değişimin öncüsü olup olamamaktır. Tüm düğüm burada. Tüm insan kimlikleri bu düğüm karşısında bir nitelik kazanır: İlkeldir, adamsıdır ya da daha insani bir kimlik taşır. Sevgi, içeriğini bu kimliklerde buluyor. Anlamadan, kavramadan sevmek mümkün mü? Sevebilen bağlanabilen oluyor. Onların bu bağlılığı, bu duyuşu daha ve en insani olanı temsil edebiliyor mu?

İnsanlık tarihi birikiminin ışığını eline geçirmiş insan geri olanla hep çatışarak kendini ayrıştırdı. Ayrışırken arındı. Arınarak arındırmaya, değiştirmeye çalıştı. Sevgi, içliliğini, derinliğini, soyluluğunu hep bu bağdan alıyor.

taşır. Kültürden şüphesiz, toplumsal olarak örgütlenmiş insanın doğayı etkileyiş ve yaşam biçiminden, törel, ahlaki, estetik, iktisadi vs. tüm ideolojik ve her türlü üst yapısal formlar anlaşılıyor. Gelişkinlik merceği; kültürel birikimin her düzeyi için, toplumsal, insani ilişkilerin bilimsel bir kavrayışla daha ileri, daha yeni, daha doğru ve insani olana doğru çekmeye çalışan bir kavgayı temsil ediyor.

Tarihsel ve toplumsal ilerlemenin temelinde çatışmaların yattığı açıktır. Çatışarak gelişmeler, gelişerek değişmelerle toplumsal ilerleme ortaya çıkıyor. İnsan, eski ile yeninin, yanlış ile doğrunun, doğru ile daha doğrunun, güzel ile daha güzelin çatışmalarında duygu ve bilincinin niteliğine bağlı olarak taraftır. İnsanın bilincini duygularından ayıramıyorsak, duygu ve bilincini eyleminden de ayıramayız. İnsan bilinciyle, eylemiyle aynı zamanda duygu dünyasıyla da bu çatışmanın tarafıdır. Duygu, bilinci eyleme dönüştüren içsel ve yoğun bir güçtür.

Çizmeye çalıştığımız oldukça kısa ve çok genel çerçeve, anlamlı ve daha insani bir yaşam için arayışı olan insana, toplum aynasından kendine dönük ışık tutmak, daha doğrusu kimi işaret kazıkları çakabilmek içindir. Sevgi kavramı etrafında ileri sürülebilecek kimi görüşler, böyle bir çerçeve çizmeyi zorunlu kılıyor. Zorunlu kılıyor çünkü, insanın bilinciyle duygusu, duygusuyla eylemi, eylemiyle bilinci ayrılmaz bir biçimde bütünleşiyor. Bundan, insanın duygu dünyasını eylemiyle dışa vurduğunu çıkartabiliriz. Eyleminin içeriği, niteliği, belirli bir zaman ve somutta insanın duygu ve bilinç dünyasının derinliğini kavramamıza olanak sağlıyor. Kavrayabileceğimiz başlıca objektif ölçü olmasa gerek. Kendini dışa vurmayan bir bilinç, duyuş ve duygudan söz edebilir miyiz?

Sevgi, duygu kavramı kapsamında daha dar bir öge. İnsanın insanla, insanın toplumla, kısaca herşeyle ilişkilerindeki bağı, bağlılığı belirliyor. İnsanın bağlılıkları ise son derece karmaşık, çeşni ve zengin. İnsanı, kendini ezen, kurutan yok eden maddi, manevi her türlü güce ve değere de bağlayabiliyor. Bu türden bir bağlılık karşımıza, kendine ve toplumuna düşman bir yüz de çıkartabiliyor. Zamanın akışının gerisinde kalan her insanın içine düştüğü bir konum bu.

İnsanlık tarihi geçmişten geleceğe uzanan bir akıştır. Akış içinde tüm toplumlar nitel değişimlerini geçiriyor. Bu değişim içinde her toplumsal insanda ilkellikten - toplumcu

Devamı Sayfa 11'de

Sevgi mi? Kaç Para?

Büyük ailelerin "evlilik çağına gelen kızları"na uygun eşler mesela bir başka holdingçinin verdiği resepsiyonla ortaya çıkabilir, hisseler de uygunsa iki sermaye bir olunca samanlık seyran olabilir!

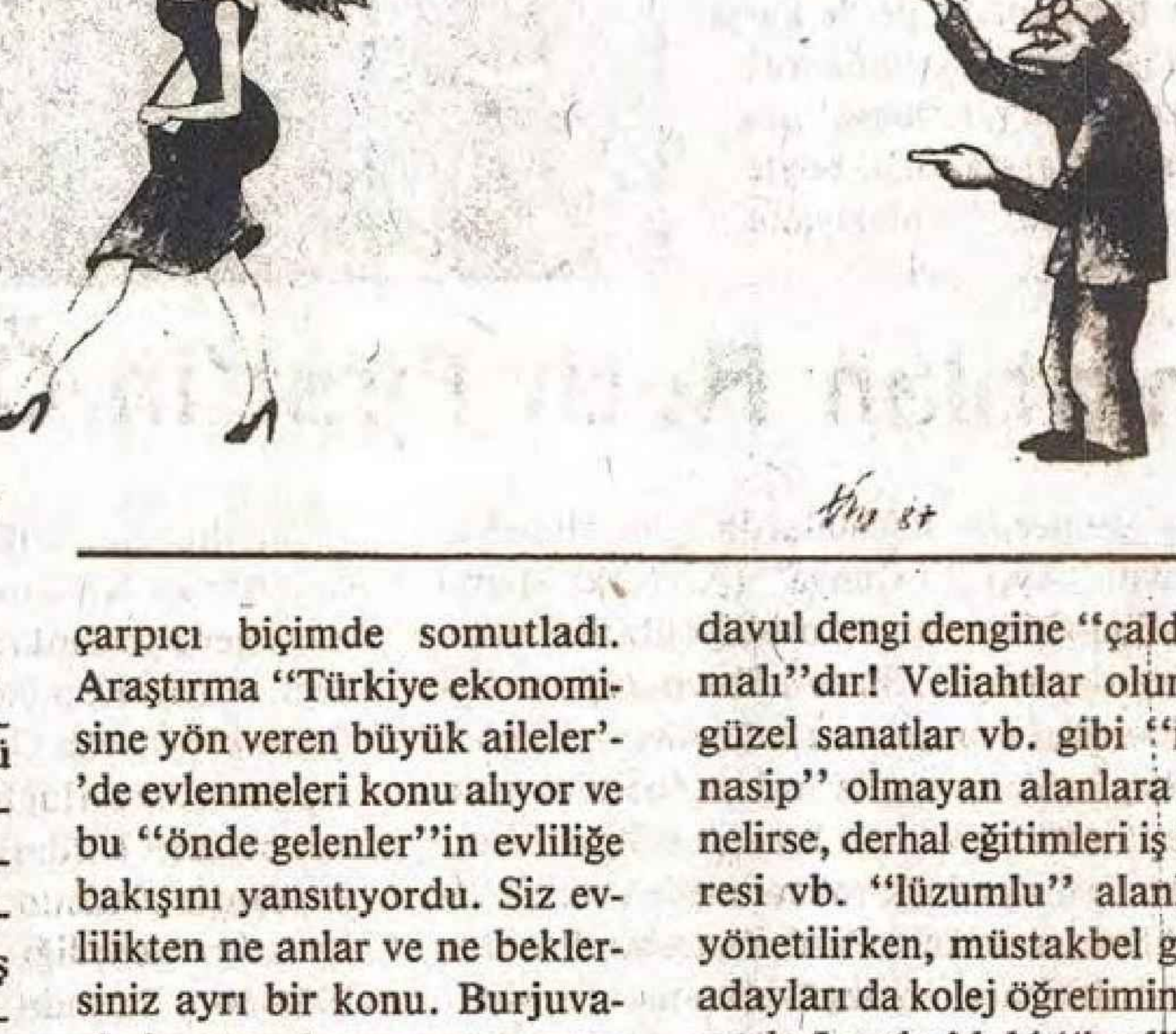

Zeynep Atlı

Kapitalizmde her türlü insani ilişkinin mal-para kuşatması altında bulunduğu biliniyor. Bu olgunun ete-kemiğe bürünmüş örnekleri her vasıtayla, her vesileyle ve her yöntemle karşımıza tekrar tekrar çıkıyor. Gazeteleri, dergileri şöyle bir karıştırın, olan bitene şöyle bir kulak kabartın, karşınıza çıkan hep, meselenin "kaç parayla ölçüldüğü" oluyor. Yerleştirilen ve dayatılan değerler elbette burjuvazinin hedef ve çıkarlarıyla tam uyum içinde. Bu hayata bakış tarzı ve özellikle genç kuşaklara benimsetilmek istenen değerler anababanızla ilişkinizden yatak odanıza kadar her yeri sarıyor.

Ekonomik Panorama dergisinin Nisan ayında yayınladığı "Akraba Holdingler" araştırması bilineni bir kez daha çarpıcı biçimde somutladı. Araştırma "Türkiye ekonomisine yön veren büyük aileler''de evlenmeleri konu alıyor ve bu "önde gelenler"in evliliğe bakışını yansıtıyordu. Siz evlilikten ne anlar ve ne beklersiniz ayrı bir konu. Burjuvazimiz ucunda sermaye artışı görmediği "ortaklıklar"a evet demek yanlısı olmadığını gösteriyor. İster "evlilikle gelen ortaklık" olsun, ister "ortaklıkla gelen evlilik" olsun, yeter ki sonuçta sermaye çoğalsın! Büyük ailelerin "evlilik çağına gelen kızları"na uygun eşler meselâ bir başka holdingçinin verdiği resepsiyonda ortaya çıkabilir, hisseler de uygunsa iki sermaye bir olunca samanlık seyran olabilir! İmparatorlukların gelecekleri "titizlikle" seçilen damat ve gelinlere yakından bağlıdır! Bu "yatırım"da dikkatli olunmalı, "para dışarı gitmemeli", davul dengi dengine "çaldırılmalı"dır! Veliahtlar olur da güzel sanatlar vb. gibi "münasip" olmayan alanlara yönelirse, derhal eğitimleri iş idaresi vb. "lüzumlu" alanlara yönetilirken, müstakbel gelin adayları da kolej öğretiminden ya da Londra'daki "leydilik" eğitimlerinden geçme olanaklarına sahiptirler, yeter ki becerebilsinler! Beceremeseler de "paranın örtmeyeceği" ayıp mı var?! Hazırlıklar tamamlanınca artık iş "şirket"in kurulmasına gelmiştir. Sonuçta "köklü aileler"in günlük basına günlerce malzeme sağlayan "dillere destan düğünleri" olur, falanca holdingle filanca holding ererler muratlarına!

Siz sevdiğinizle birlikte olmak, düşünce ve duygu yakınlığı, karşılıklı saygı, kişilik uyumu vb. vb. peşinde koşadurun. "Kaç para" ederki sevgi?!

Rejime öde
İNSAN

Demokrasinin, insan haklarının ağır ve sürekli bir saldırı gasp cürmü altında bulunduğu, toplumda, bireylerin de baskı altında tutulduğu, resmi ideolojinin ve onun tabularının insanların düşüncesini belirlediği, düşünme, tartışma, eleştirme ve muhalefet özgürlüğünün bulunmadığı bir rejim, yani bu rejim, çürümenin baş suçlusudur.

Görev, insanın ve insanı değerlerin savunulmasıdır, korunmasıdır, dejenerasyonun önüne geçilmesidir ve bu görev toplumsal yaşamın tüm alanlarında ısrarlı çabalarımızı gerektirir, ama çözüm herşeyden önce siyasal alandan geçmektir, gayri rejimin gönderilerek, yerine demokratik bir rejimin kurulmasıdır.

Mehmet Refik

12 Eylül, ülkemizin 60'lı yıllarda başlamış olan demokratikleşme sürecinde büyük bir tahribat demektir. Ama 12 Eylül sadece siyasi demokrasinin, insan hak ve özgürlüklerinin tahribiyle sınırlı değildir. Özgürlüklerin bulunmadığı her toplumsal ortamda yaşanmış olduğu gibi, 12 Eylül, ne yazık ki, insan malzemesi ve insan ilişkileri konusunda da ülkemizde büyük hasarlara yol açmıştır.

Ders kitaplarından doğadaki erozyonu öğreniriz, toplumdaki erozyonu ise içinde yaşayarak öğreniyoruz. Ders kitapları bu erozyondan söz etmiyorlar, gazeteler de öyle. Arada bir basında Türkiye'deki erozyonun boyutlarından, yılda ne kadar çok metreküp

Birkaç den
Rock, ve..
Hepsi bu k

Batı'nın gelişmiş kapi
ve kültür ortamında n
çerçeve taşıyan punkçı
ülkemizde, ülkemiz ki
biçimlendirmesiyle ve
arada ve doğal olarak
biçiminde gelişmekted

Büyük kent caddelerinde "acaip kılıklı" gençlere artık sık rastlanıyor; saç traşları, urbaları, yürüyüş ve davranışları, çevre ile olan ilişkileri, alışılmış kural ve ölçülere hiç benzemiyor. Bu "acaipliklerinin", arkasında toplumun ilgisini çekme kaygusunun bulunduğu apaçık olduğu halde, toplumu yok sayan bir görünümleri var.

Genel olarak "Punk'çu Gençliği" yahut "Rock gençliği" vb. olarak anılıyorlar. "Disco" yahut "Rock türü" müzik konserlerini hiç kaçırmıyorlar. Bu konserlerde, aynı kılıklı müzisyenlerin canhıraş bağırtıları ve elektronik çalgılardan çıkan mekanik gürültüyle adeta sarhoş oluyorlar, soyunup dökülüyor, üst baş yırtıyorlar, adeta yaşamın güncel dertlerini ve bu arada kendilerine olan saygılarını yerlere tükürüyorlar. Sonuçta bitip tükeniyorlar.

Esinti Batı'dan Geliyor

Ülkemizde gençler arasında giderek yaygınlaşan ölçü ve kural dışı bu davranışların kökeninde Batı gençliğini taklit yatıyor. Baskı altına alınmış gençlik dinamiğinin kendisini başka ve yoz biçimler altında açığa vurmasından, çevreye ve topluma karşı duyulan yersiz bir öfkenin dürtüsüyle çirkin ve dejenere yollara sapılmasından başka bir şey olmayan Punkçuluk vb. bugün Batı gençliğinin önemli bir bölümünü peşinden sürüklüyor. Zaten kelime olarak da "çürük tahta" ya da argo da "değersiz şey" anlamına gelen **punk** akımının gerçek bir çürümeyi, değersizliği, anlamsızlığı ifade ettiğine şüphe yok.

Aralarında "Heavy Metal", "Clash", "Skinhead" vb. gruplara ayrılan bu gençlik akımlarının bugünkü şekliyle ortaya çıkışı 1970'li yılların sonlarına dayanıyor. Hatta köken itibarıyla bunu daha gerilere götürmek mümkün. Sözgelimi 1976'da İngiltere'de başlamış ve daha sonra Clash

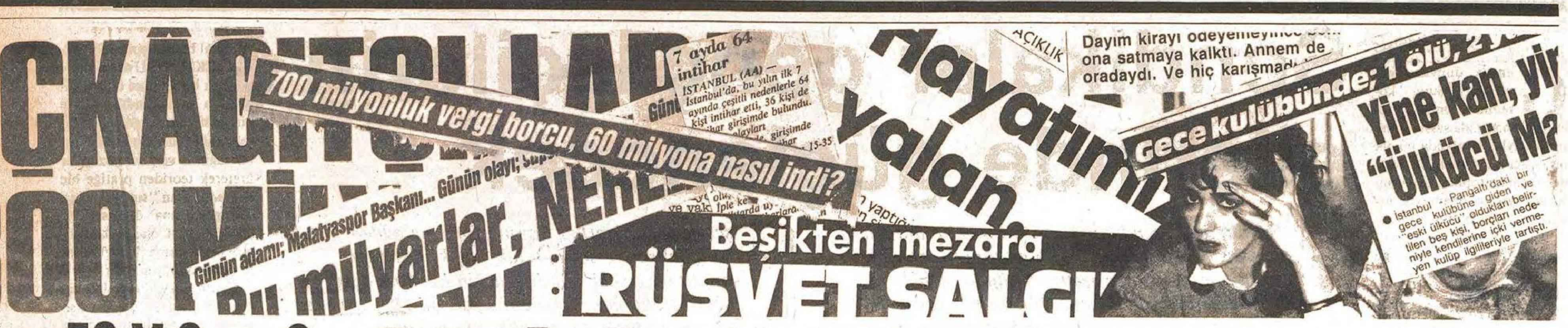
700 milyonluk vergi borcu, 60 milyona nasıl indi?
7 ayda 64 intihar
İSTANBUL (AA) — İstanbul'da, bu yılın ilk 7 ayında çeşitli nedenlerle 64 kişi intihar etti, 36 kişi de intihar girişiminde bulundu.
Günün adamı; Malatyaspor Başkanı... Günün olayı;
Bu milyarlar, NERE
Hayatım yalan
AÇIKLIK
Dayım kirayı ödeyemeyince ona satmaya kalktı. Annem de oradaydı. Ve hiç karışmadı
Beşikten mezara
RÜŞVET SALGI
Gece kulübünde; 1 ölü, 2
Yine kan, yi
“Ülkücü Ma
İstanbul - Pangaltı'daki bir gece kulübüne giden ve “eski ülkücü” oldukları belirtilen beş kişi, borçları nedeniyle kendilerine içki vermeyen kulüp ilgilileriyle tartıştı.

ediğimiz bedel: EROZYONU

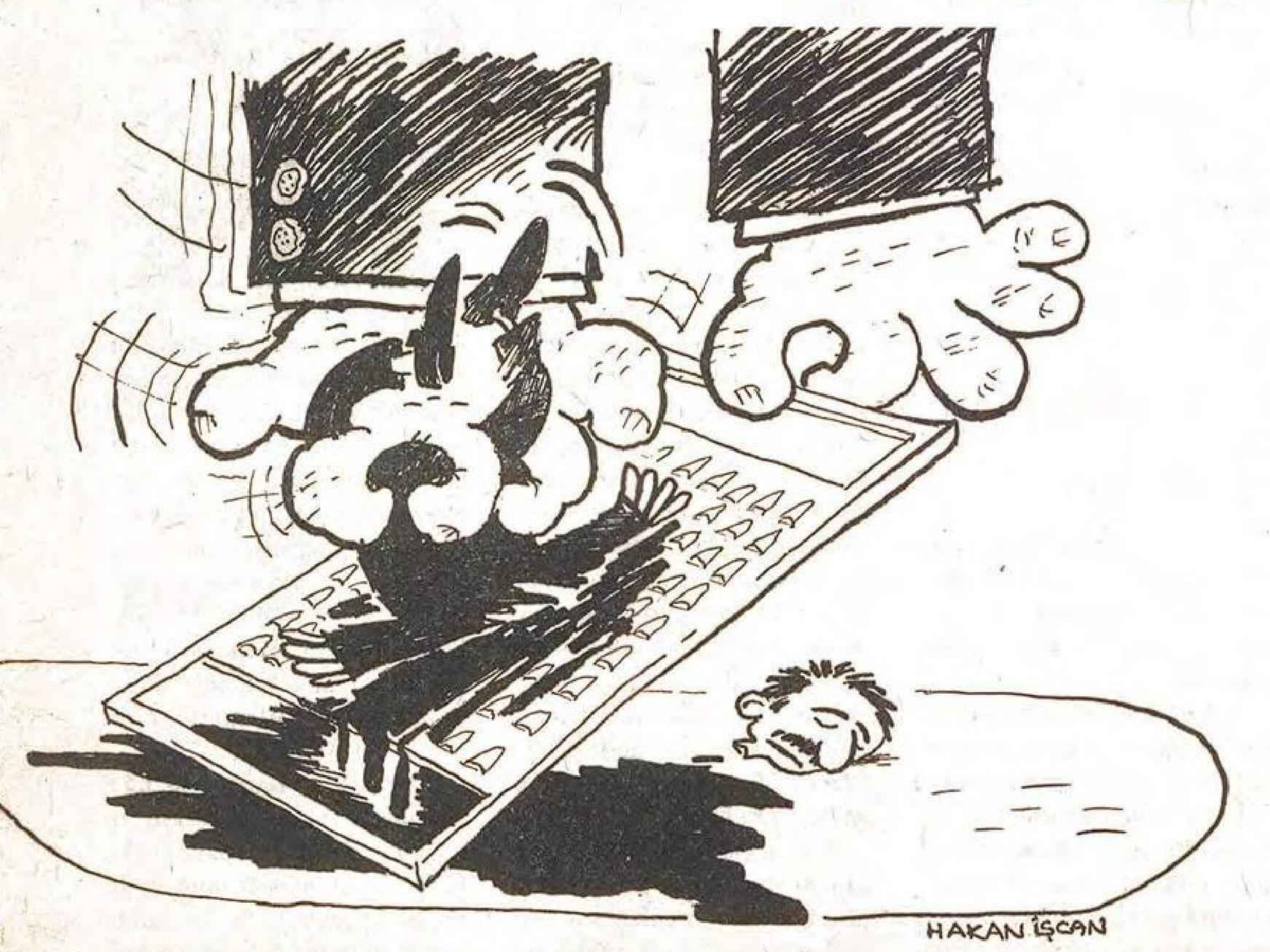

toprak kaybı olduğunu okuyoruz. Ama insanın uğradığı erozyondan sözeden çok az. Oysa insani değerlerin aşınması, insanı insan yapan hasletlerin zayıflaması, insanlar arasındaki bağların gevşemesi ve insanın dejenere olması da bir erozyondur, **insan erozyonudur.**

Doğadaki erozyonla bağlantılı olarak kullanılan bilimsel terimlerle, insanın erozyonu arasında ilginç bir benzerlik var: Örneğin doğada erozyonun olabilmesi için kara parçalarını oluşturan malzeme ya kimyasal etkenlerle bir **alterasyon** (bozunma) geçirir, ya da fiziksel nedenlerle **dezentegrasyon**'a (ayrışmaya) uğrar. Erozyonda bazen birisi, bazen diğeri, ama çoğu kez her ikisi belirleyici rol oynar.

İnsanın erozyona uğramasında da aynı sözcükleri kullanabiliriz; hem tek tek insanlarda, ve insanlarası ilişkilerde bir bozulma, bir kötüleşme, sığlaşma, bencilleşme, banalleşme (kısacası **çürüme**) gözleniyor; hem de insanlar giderek artan ölçeklerde birbirlerinden kopuyorlar, aralarındaki bağlar zayıflıyor, her kişi kendi eksenine daha çok, daha çok hapsoluyor, insanlar arasında dayanışma, yardımlaşma, topluluk ruhu gitgide zayıflıyor ve aynı sınıftan, aynı katmandan, hatta aynı dar çevreden olan insanlar birbirlerinden uzaklaşıyorlar, **ayrışıyorlar.**

Böylece insani değerler aşındıkça aşınıyor, değerler aşınınca da, her birey başkalarının gözünde de, kendi gözünde de değersizleşiyor, kişinin erdemleri, ahlâki ölçütleri, onuru ve dolayısıyla başkalarına ve kendine olan saygısı törpüleniyor, iç dünyası köreliyor, manevi-kültürel zenginlikleri zenginlik olmaktan çıkıp, yoksulluğa ve yoksunluğa dönüşüyor, vb.

Yaşanmakta olan bu dejenerasyonun, bu akültürizasyonun kuşkusuz ki, çeşitli nedenleri var: bir yandan kırlardaki mülksüzleşmenin sonucu olarak köylerin ve kasabaların büyük kentlere akmasının hızlanması, büyük ailenin iyiden iyiye çözülmesi, ona özgü olumlu geleneklerin, dostluk, arkadaşlık, yardımseverlik gibi insanlararası hasletlerin geçerliliklerini yitirmesi gibi sosyal-yapısal değişmeler var; öte yandan kronik-ekonomik kriz, insanların yoksullaşmaları, geçim sıkıntısının derinleşmesi, on milyonlarca insanın çaresizleşmesi ve toplumda kişinin ayakta kalabilmek için kıran kırana bir mücadeleye başvurması bir başka etken. Ne var ki, yaşanılan yozlaşmada bu ekonomik ve sosyal faktörlerin rolünü vurgulamakla birlikte, siyasal etkenin payının önemle altını çizmemiz, özellikle ve öncelikle gerekli.

Somut sözcüklerle ifade edersek insan erozyonunun bu boyutlara varması ancak ve ancak 12 Eylül ortamında mümkün olabilmiştir. 12 Eylül ortamı ise **özgürlüğün bulunmadığı** ortamdır.

Her toplumun bir bütün olarak, hem de tek tek insanların bireyler olarak gelişmesi ancak ve ancak özgürlük ortamında mümkündür. Buna karşılık, özgürlüksüzlük daima gerilemenin, dekadansın ebesidir. Demokrasinin, insan haklarının ağır ve sürekli bir saldırı ve gasp cürmü altında bulunduğu, toplumun da bireylerin de baskı altında tutulduğu, resmi ideolojinin ve onun tabularının insanların düşüncesini belirlediği, düşünme, tartışma, eleştirme ve muhalefet özgürlüğünün (köktenci ve öze inen bir muhalefetin özgürlüğünün) bulunmadığı bir rejim; yani bu rejim, çürümenin baş suçlusudur.

Ömer Bedri arkadaşım hem DÜŞÜN, hem de GÖRÜŞ dergilerindeki çeşitli yazılarında **“krize ödediğimiz bedel”**den sözediyordu. Krize ödediğimiz bedel: Özgürlüksüzlük. Faşizme ödediğimiz - onu bir an önce defedip, demokrasiyi kazanamayışımıza ödediğimiz - bedel: İnsan erozyonu.

Kısacası, sözünü ettiğimiz toplumsal dejenerasyon, ahlâki yozlaşma elbette ekonomik ve sosyal bir baza sahiptir, ama olgu ne denli sosyo-ekonomik bir temelin manevi-kültürel yansıması niteliğini taşırsa taşısın, onun **politikayla** çok yakın ve doğrudan doğruya bağıntısı vardır.

Görev, insanın ve insani değerlerin savunulmasıdır, korunmasıdır, dejenerasyonun önüne geçilmesidir, insanlarımızın hem tek tek bireyler olarak, hem de tüm toplum olarak serpilip gelişmesidir ve bu görev toplumsal yaşamın tüm alanlarında ısrarlı çabalarımızı gerektirir, ama çözüm herşeyden önce siyasal alandan geçmektedir, gayrıinsani rejimin gönderilerek, yerine demokratik bir rejimin kurulmadan ve geniş yığınlar bu amacı gerçekleştirmek üzere mobilize olmadan insanlık dışı rejim, her türlü insanlık dışı etkisini sürdürmeye devam edecektir.

Ülkemizde insanlar acı çekmektedirler. Gözlerini, böbreklerini gazete ilanlarıyla satışa çıkarmaktadırlar, cinnet geçirip çocuklarını öldürmektedirler, ya da “artık daha fazla dayanamayacağım, beni affedin” diye yakınlarına mektuplar bırakıp intihar etmektedirler. Boş bulunan birkaç memuriyet, hademelik ya da bekçilik kadrosu için seçme sınavları(!) bazen stadyumlarda yapılmaktadır (ama daha da acı olanı, bu imtihanlar sırf usulen, mevzuat gereği yapılmakta, kimlerin alınacağı zaten belli olduğu halde, birkaç bin, hatta bir kaç on bin insan boşu boşuna ümitlendirilmektedir), insanlar ev sahipleri tarafından artık mahkeme yoluyla değil, ülkücü lumpenler marifetiyle çıkartılmakta, konu komşu ise bu durumu yüreği sızlamadan, hiç bir tepki göstermeden seyretmektedir.. ilh.

Bu acılar bu insansızlıklar ne ahlâk vaazlarıyla, ne de rejimden ve tekelci sermayeden inayet ve insaniyet niyaz etmekle önlenebilir. Toplumumuzda ileriye doğru **değişme,** ancak ve ancak bu siyasal rejimi **değiştirmekle** başlayabilir.

---

nir,

•

kadar

talist toplum koşullarında
nispeten belirgin bir
luk, yahutta rock akımı,
ültür ortamının
Batı taklitçiliğiyle bir
çirkin bir kopya
ir.

topluluğu adını almış grubun öncüleri arasında 1968 yılı öğrenci gençlik hareketlerine katılmış Malcolm Mc Laren ve Bernie Rhodes gibi gençlik “önderleri” de var. Şüphesiz bu, bugünkü dejenere gençlik akımları ile 1968 yılı öğrenci hareketlerini benzetme hakkını bize vermez. Şu kadarına işaret edilmelidir ki, haklı bir tepkinin sınıf billurluğundan uzak ama politik nitelikli hareketlerle dile gelişi olan 1968 yılı gençlik hareketlerine katılan genç unsurlardan bir bölümü zamanla daha ileri politik çizgilere yaklaşırken, bir bölümü de dejenere gençlik akımlarının öncülüğünü üstlenmişlerdir.

Rock grupları içinden bugün en “olumlu” sayılabilecek, başlangıç noktasına ve gerekçelerine en yakın duran, Rock müziğini araç olarak kullandığı anlaşılan Clash topluluğunun amaçlarını birkaç noktayla özetlemek mümkündür:

- *Gençlik, hangi iktidar olursa olsun olumsuzlamalı, karşısında olmalıdır. Bütün hükümetler güvenilmezdir ve esasen beyin yıkama araçlarıdırlar.*
- *Irkçılık yeniden hortlamakta, göçmen işçilere karş saldırgan tutumlar yoğunlaşmaktadır. Polis bilhassa gençlere karşı kaba davranmaktadır, bütün bunlarla mücadele edilmelidir.*
- *İşsizlik yaygınlaşmaktadır, çözüm yolları aranmalıdır.*

Bu amaçlarda belli belirsiz de olsa bir olumluluk, toplumsal yozlaşmanın bazı sonuçlarına karşı haklı bir tepki ve bu yönde mücadele gereğini vurgulayan öğütler var. Gençliğe gösterilen bu hedeflerin kapsamlı bir örgütlenmeyi ve kararlı bir muhalefeti gerektirdiğini anlamak için fazla “siyasi” olmaya gerek yoktur. Clash topluluğu da bu “muhalefeti” rock konserleri aracılığıyla yürütüyor. Topluluk, konserin en coşkulu herhangi bir noktasında gösteriyi kesip temel mesajlarından birini anons etmekte, müziğin etkisiyle sarhoşa dönmüş gençlik kitlesini “bilinçlendirmektedir”! Örneğin: **“Uyuşturucu kullanıp genç bedenlerinizi öldürmeyin. Zehirlenmesi gereken birileri varsa o sizler değil, Beyaz Saray'daki ot kafalılar olmalı”** türünden öğütlerin yanı sıra topluluğun daha yoğun “siyasi istemler” doğrultusundaki ajitatif çalışmalarına rastlanmaktadır. Kendinden geçip “pogo” dansı yapmakta olan gençler, salon ışıklarının birdenbire yanması ve aynı zamanda topluluğun üyelerinden Joe Strumer'in bağırmasıyla kendilerine gelirler:

“Bütün ışıkları yakın, kimler seçmen kütüğüne kaydını yaptırdı?”

Bir kaç el isteksizce havaya kalkacak ve Joe, kendini seçmen kütüğüne kaydettirmiş olan kolları sayacak ve;

“Şuraya bak, yüzde on bile değil. Amacınız ne sizin? Bu kayıtsızlığın yüzünden Thatcher daha dört yıl milletin başına bela mı kesilsin?” diye soracaktır. Sonra salonun bir köşesinde diz çöküp trans haline gelecek ve **“ihtilali”** gerçekleştirecektir:

“Ben başkaldırıyorum. Evet başkaldırıyorum. Ya sizler?”...

Bunun “politika” değil düpedüz soytarılık olduğu görülüyor. Bu topluluk (Clash), bu gruplar içinde en “tutarlı” olanı, genel toplumsal istemlerle ve özellikle de barışçı hareketlerle zaman zaman uyuşabilenidir. Rock grupları içinde, tepkilerini şiddet yoluyla açığa vurma yanlılarına faşizan metodlara itibar edenlerine, hatta doğrudan neo-nazi hareketlere katılanlarına rastlanmaktadır. Ortak özellikleri, otorite tanımaz, her türlü toplumsal kural ve kayıtlamaya karşı olmaları, mevcut bütün değerleri umutsuzca reddedip başıboşluğu seçmeleridir.

Punkçuluğun Şark Usülü

Batı'nın gelişmiş kapitalist toplum koşullarında ve kültür ortamında nisbeten belirgin bir çerçeve taşıyan punkçuluk, yahutta rock akımı, ülkemizde, ülkemiz kültür ortamının biçimlendirmesiyle ve Batı taklitçiliğiyle bir arada ve doğal olarak çirkin bir kopya biçiminde gelişmektedir.

Türkiye'de ortaya çıkıp yaygınlaşmakta olan Rock gençliği (veya punkçular ya da Heavy Metalciler) taklit ettiği Batı gençliğinden farklı olarak, hareketinin amaçlarından

Devamı Sayfa 11'de

Gazete başlıklarının anlattığı

Özgürlüklerin gaspedildiği ortamda ne insan hayatı, ne insan onuru önemli gaspçılar için. Hastaların hastahanede rehin kaldığı, yarım saatlik yağmurda insanların öldüğü, zamsız bir günün geçmediği, emekçilerin evlerinin başlarına yıkıldığı türünden haberler günlük hayatın “vazgeçilmez parçası” haline getirilmeye çalışılıyor. Temmuz ayında günlük basından rastgele seçtiğimiz haberler toplumda yerleştirilmek istenen değerleri apaçık yansıtıyor.

• “HAİN PROFESÖRLER”

İTÜ Mimarlık Fakültesi'nin yerleştiği Taşkışla'nın otel olarak yapılması projesini üstlenen ESKA Yönetim Kurulu Başkanı Selim Edes, “Taşkışla'nın otele dönüştürülmesi projesine karşı çıkanlar haindir. Üniversite hocaları binanın otel yapılmasına değil, oradan çıkmaya karşılar. Boğaz'a nazır odalarından çıkmak zor herhalde” diye demeç verdi.

• “SEÇİM ŞOV” ZEDELER

İstanbul Çukurbostan'da Fatih Belediyesi'nin yaptırdığı 1600 dükkanlık pazarın açılışı “seçim şovu” olarak kullanılması amacıyla dördüncü kez ertelendi. Dükkan sahipleri 10 ay önce teslim aldıkları dükkanları için kira ve işgaliye ödüyor ama Özal henüz gelip açılış yapmadığı için çalışamıyor.

• HAC İLE OLİMPİYATLAR ARASINDA NE FARK VAR?!

TRT Televizyon Dairesi Başkanı Serpil Akıllıoğlu, naklen yapılan hac yayını için, “Seul Olimpiyatları nasıl veriliyorsa, bu da aynı şey” değerlendirmesinde bulundu.

• ÇOCUK KÜTÜPHANELERİNDEKİ KİTAPLAR NEREYE GİTTİ?

Devlet İstatistik Enstitüsü 1987 Türkiye Yıllığı'na göre 1980'de Türkiye'de çocuk kütüphanesi sayısı 286, kütüphanelerdeki kitap sayısı 753.278 iken bu sayılar 1986'da 106 kütüphane ve 432.992 kitaba inmiş bulunuyor. “Okumayan yeni nesiller” yaratma yolunda somut bir adım!

• BOL KARASİNEK YUMURTALI YEMEK

İstanbul Yıldız Üniversitesi öğrencileri kendilerine verilen yemeği Beşiktaş Sağlık Ocağı'nda tahlil ettirdiler. Yemeğin içinde bol miktarda karasinek yumurtası bulunduğu ve insan sağlığı için son derece tehlikeli olduğu belirlendi. Öğrencilerin şikayeti üzerine rektör yardımcıları “imkanlarımız bu kadar” dediler.

• DEFİNE ÇILGINLIĞI

Hızla ve emek harcamadan zengin olma tutkusu define araştırmalarını yoğunlaştırırken, dedektör satışlarında da büyük bir artışa yolaçtı. Satıcılar, büyük çoğunluğu Anadolu'dan gelen her yaş ve ekonomik gruptan kişilerin dedektörlere büyük ilgi gösterdiğini, herkes için parasına göre çeşitli tip ve markada dedektör bulunduğunu söylüyorlar.

• FELAKET “GELİYORUM” DEMİŞTİ

Jeolog raporlarına göre, Çatak'ta 64 kişinin hayatına mal olan heyelana “yol genişletme” çalışmaları neden oldu. Köylülerin 4 yıl önceki şikayetleri de gözardı edilerek gerekli önlemler alınmadı. Bölgede halen devam eden heyelan tehlikelerine karşı da herhangi bir çalışma yok.

• HAYALİ İHRACATIN YOLLARI

“Köşeyi dönme”nin en kestirme yollarından biri haline gelen hayali ihracatın beş yolu var: Ticari değeri olmayan malları değerli göstererek ihraç etmek; normal ihracatın fiyatlarını şişirmek; ihraç edilen malları fazla göstermek; ihraç edilen malları farklı göstermek; hiç ihracat yapmadan sahte belgeyle ihracat yapmış göstermek. Hayali ihracatta döviz trafiği büyük ölçüde mafyanın kontrolunda bulunuyor. IMF istatistiklerine göre Türkiye'nin belli başlı Avrupa ülkelerine yönelik ihracatının ortalama % 26'sı “hayali”.

• HİLELİ MAL “PATLAMASI”

Sağlığa zararlı ve hileli mal üretiminde “patlama” oldu. Son günlerde bol miktarda et yerine eşek eti, tozbiber yerine boyalı talaş, bal yerine boyalı şeker ele geçti. Son altı ayda İstanbul'da tespit edilebilen bu tür mallardan 10 tonu imha edildi.

• HERGÜN ORTALAMA 400 İŞ KAZASI

SSK verilerine göre Türkiye'de günde ortalama 400 iş kazası oluyor, bu kazalarda dört işçi ölüyor, 8 işçi de sakat kalıyor. SSK'nın çalışanların ancak bir bölümünü kapsadığı düşünülürse bu iş cinayetlerinin ve meslek hastalıklarının gerçek boyutlarının ne derece korkunç olduğunu kavramak mümkün.

İşte bize dayatılan böyle bir yaşam. Çaresi önce demokratik hak ve özgürlükleri kazanmaktan geçiyor.

Zeki Akkuş

Sendikalar genç işçilerin ellerinde güçlenecek

Ne zaman ki sendikalar çeşitli konu ve düzeylerde gençlik büroları, gençlik komisyonları, gençlik merkezlerini hayata geçirirler; daha büyük etkinliklerin ortaya çıkacağından hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Hem de daha yaratıcı, daha kitlesel, daha örgütlü ve örgütlendirici olarak.

İşçi gençliğin varlığı üzerine formüle edilen "sınıfsal rol ve sorumluluk" açık, kesin ve somuttur. Ancak şimdiye değin kendine özgü hiçbir örgütlenmesi bulunmayan bu güç, teoriden sıyrılıp örgütsel bir pratikle somutluğa ulaşamamıştır.

Gençlik, dünyanın her yerinde toplumsal konumu ve sınıfların geleceğini varlığında saklı tutması itibariyle her alanda büyük bir önem arzetmektedir. İçinde yaşanılan toplumsal sorunlardan ayrı tutulmamakta, üstelik ulusal ve uluslararası sorunların aşılmasında vazgeçilmez bir güç bileşeni olduğu herkesin üzerinde hemfikir olduğu bir noktadır.

Çeşitli gençlik kesimlerinin önemini asla gözardı etmeksizin hangisinin sınıf mücadelesine konumu ve yapısı itibariyle doğrudan bağlaşık olduğu, hangisinin bu mücadele içinde uzun vadeli yer alabileceği, hangisinin üretim sürecine damgasını vurabileceği temel alınarak öneminin kavranması ve bu kıstaslarla ele alınması gerekmektedir. Ancak böyle bir bakış açısıyla, her bir gençlik kesiminin sınıf mücadelesi içindeki somut ve doğrudan varlığı, etkileme gücü, ve kalıcılığı dikkate alınarak tabiatına uygun örgütlenme biçimlerinin ortaya çıkarılmasında somut çözümler üretebilir.

MEHMET TEVLİM

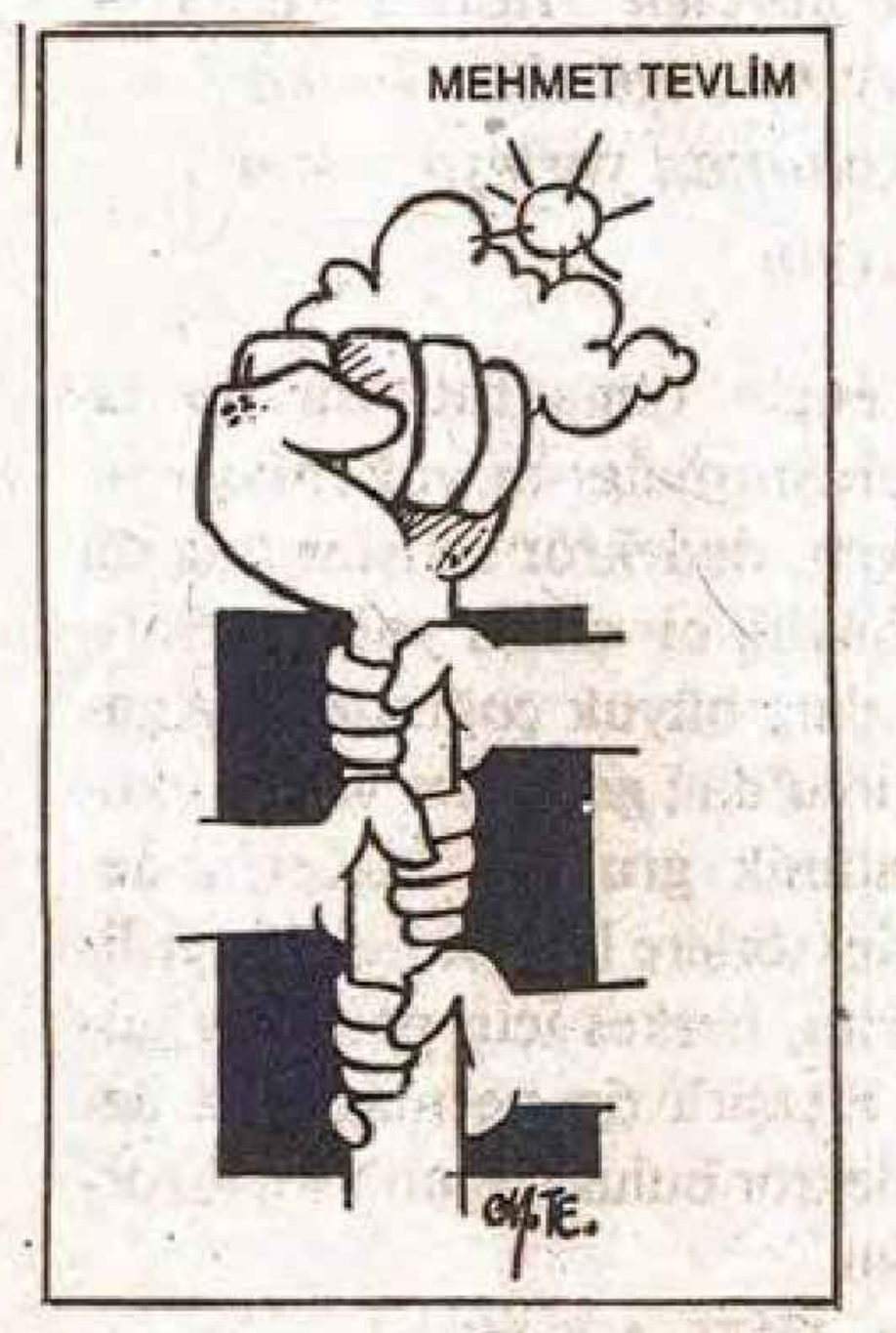

Şüphesiz ki işçi gençliğin varlığı üzerine formüle edilen "sınıfsal rol ve sorumluluk" açık, kesin ve somuttur. Ancak şimdiye değin kendine özgü hiçbir örgütlenmesi bulunmayan bu güç, teoriden sıyrılıp örgütsel bir pratikle somutluğa ulaşamamıştır.

Uzun uzun kanıtlamalara hiç gerek yok. Yuvarlak nüfus sayılarından çeşitli kesimler çıkarılarak genç işçilerin sayısal varlığı üzerinde tahminler yürütmenin dışında somut veriler bulunmamaktadır. Öyleyse ne kadar olduğu, ne durumda bulunduğu, ne yaptığı, ne derecede eğitimden geçtiği; kısaca, nicel ve nitel durumu somut verilerle bilinmeyen bir gücün "sınıfsal rol ve sorumluluk" taşıdığı ve bu önemle ele alındığı üzerine ne söylenebilir? Somut çözümlerden uzak çok iyi niyetler ya bir "ihsan" ya da, pohpohlamaktan başka bir anlam ifade etmemiştir.

Bu durum yıllardır gençlik hareketleriyle çalkalanan bir ülkede politik arenada yer alan güçlerin işçi gençliğe bakışını, verilen önemi ve örgütlenme maharetini saptamak açısından çarpıcı bir noktadır.

Sorunun çözümünün işçi gençliğin çeşitli odaklar karşısındaki durumunda aramak gerekir.

1- Egemen anlayış ve genç işçiler:

Gençlikten korkmanın bir alâmeti olarak ne yasalarda ne de resmi beyanatlarla genç işçi nitelemesi asla kullanılmamakta hatta bilerek kullanmaktan sakınılmaktadır. "Çocuk işçiler" ya da "ruhsal ve bedensel açıdan yetersiz" olanlar gibi nitelemeler kullanılmaktadır. Toplumda öylesine köklü bir duyarsızlık yer ettirilmiş ki, genç denildiğinde akla hemen - belki de yalnızca- öğrenciler gelmektedir. Görünürde öğrencilerin gençlik coşkusunu daha canlı yaşadıkları bu durumun nedeni olarak görünse de asıl neden okulun ya da öğrenciliğin sınıf atlayabilme imkan ve işlevi taşımasındandır. Toplumun üzerinde duyarlılık gösterdiği sınıf değiştirme umuduna yönelen engel ve mahrumiyetler.

Her bir öğrencinin öğrenim süresinde kişilik ve öğrenim haklarına yapılan haksızlık ve saldırılar karşısında onbinlerce çırak ve genç işçinin kişilik ve çalışma haklarına gösterilen duyarlılığın aynı şiddette olmamasının, hatta genç işçilere yapılan birçok haksız muamelenin kanıksanmasının nedenini burada aramak gerekir.

Egemen anlayış her ne kadar genç işçi ibaresini kullanmakta sakınıklı davranmaya devam etse de kalifiye eleman yetiştirmek için ele alınan ve yasal mevzuatla resmileşen çıraklar işçi gençlik sorununda ilk resmi gözağrısı olarak sendikaların gündemine girebilmiştir.

İkinci umut ışığı olarak İLO'nun 19 Eylül 1946 tarihinde kabul ettiği "çocukların ve gençlerin sanayide işe elverişlilikleri yönünde sağlık muayenesine tabi tutulmaları hakkında 77 sayılı sözleşme"yi 37 yıl sonra Türkiye'nin de imzalamış olmasıdır. Artık yasal açıdan da genç işçilerin varlığı tescil edilmektedir.

2- Sendikalar ve genç işçiler:

İşçi gençlik sorunu en canlı olarak sendikaları ilgilendirmektedir. Ancak genel ekonomik ve sosyal istemler dışında işçi gençlik sorunu sendikaların gündeminde yer almamıştır. Yalnızca tek cazibe noktası olarak sendikal örgütlenmeye aktif ve yatkın olmaları alışılan bir değerlendirme olarak sürüp gitmektedir. Sendikal çerçevede işçi gençliğe özgü örgütlenmeler olmadığından komsomol örgütlenmelerin sendika gençliğiyle örgütsel ilişkiler kuramamasına ve sonuçta işçi gençliğin daha da geri planda kalmasına neden olmuştur.

Şimdiye değin işçi gençlik üzerinde yeterli araştırmalar yapılmamış olsa da, yeterli veri bulunmasa da gerçek olan şudur ki, hem işçi sınıfı içinde hem de gençlik kesimi içinde genç işçiler önemli bir çoğunluk oluşturmaktadırlar. Gençliği ve geniş halk kitlelerini her taraftan kuşatan depolitizasyonun kırılması için varlığı 9 milyonla ifade edilen işçi gençlik kesiminin ele alınması bu mücadelenin acil bir gereği olmalıdır. Politik arenada yeralan güçlerin örgütsüz ve dağınıklığı bu yönde atılabilecek adımları ertelemekte ve güçleştirmektedir.

Ortaya çıkabilecek yeni oluşumlar bugün gündeme gelmiş olsa bile işçi gençlik sorununa yaklaşımları kendi politik ve örgütsel icapları doğrultusunda olacağından sorunun asıl sahibi sendikalardır. Üstelik şimdi mevcut olan örgütsüzlük ve dağınıklık nedeniyle de çözümün sendikalardan beklenmesi daha elverişli ve yatkın görünmektedir.

Sorunun çözümü sendikalardan geçmektedir. Bu da sendikal bünye içinde GENÇLİK SEKSİYONU olarak işlev görecek bir yapının oluşturulmasıyla mümkündür. Böyle bir seksiyon, işçi gençliğin nicel ve nitel durumu üzerine daha sağlıklı veri ve çözümler üreterek teoriden pratiğe hiç akmamış olan "sınıfsal rol ve sorumluluğuna örgütsel bir yapıyla vakıf olarak komsomol örgütlenme ile eşgüdümlü çalışmalar yapabilir.

Çeşitli sosyal etkinliklerin önemini asla küçümsemeksizin bir çok sendikanın içinde bulunduğu bir yaklaşıma da değinelim: Dönem dönem ya da genel kurul arifelerinde genç sendika üyelerine folklor, koro, tiyatro ve benzeri etkinliklerin "ihsan" edilmiş gibi başlatılmasına hiç mi hiç gerek yok. Ne zaman ki sendikalar çeşitli konu ve düzeylerde gençlik büroları, gençlik komisyonları, gençlik merkezlerini hayata geçirirler; daha büyük etkinliklerin ortaya çıkacağından hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Hem de daha yaratıcı, daha kitlesel, daha örgütlü ve örgütlendirici olarak.

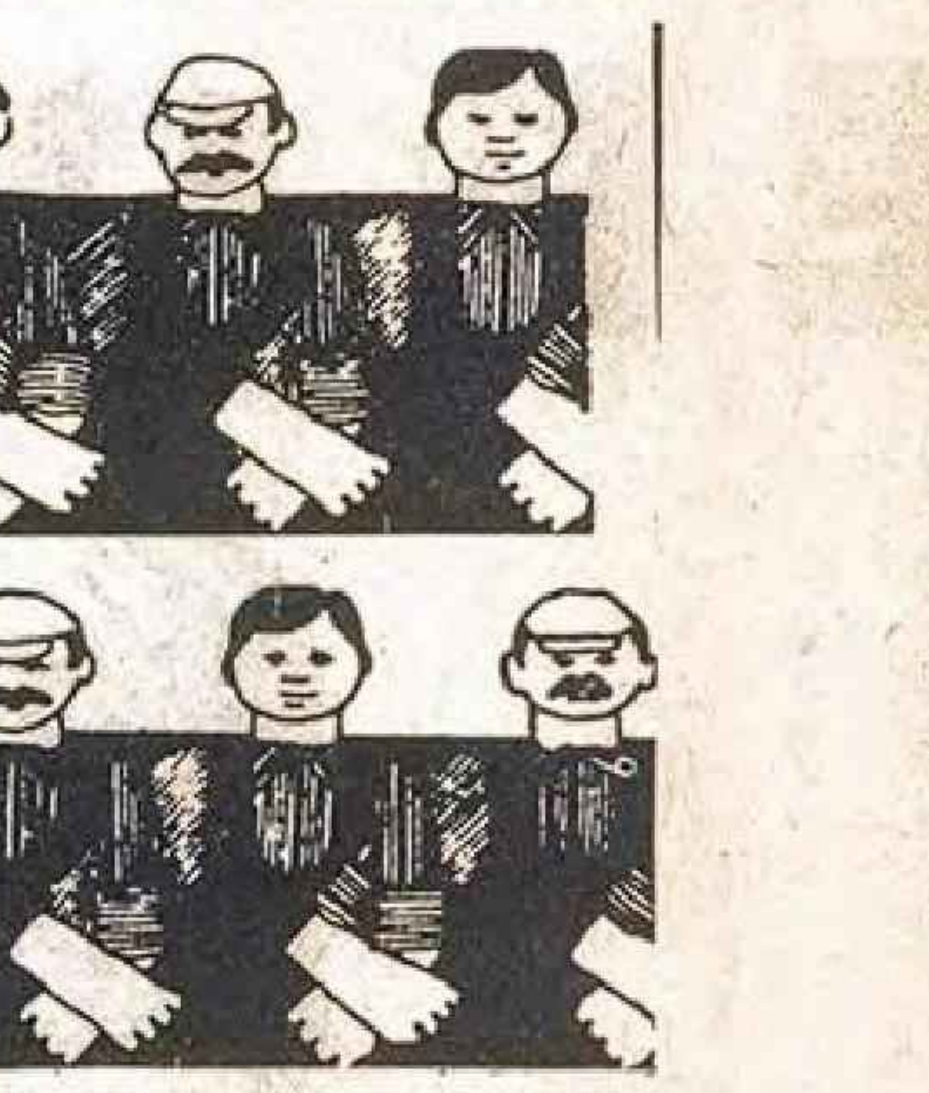

Eğer sendikaların gençliğe yönelik herhangi bir çekince, kuşku ve kaygıları yoksa böyle bir çalışmanın başlatılması için hiçbir engel yoktur. Bu daha sonuç alıcı bir çalışma ve işçi gençliğin örgütlenme sorununa çözümü de beraberinde getirerek genç işçilerin sendikal aktivitesini görev ve sorumluluk bilincini, katılımını daha da yükseltecektir.

Böylece sendikalar gençliğin dikkatini kendi üzerinde toplayan bir cazibeye de sahip olacaktır.

4. DÜNYA SENDİKALAR KONFERANSI İŞÇİ GENÇLİK İÇİN TOPLANIYOR

16 ve 17 Şubat tarihlerinde WFTU (Dünya Sendikalar Konfederasyonu) sekreteryası ile tüm kıtalardan, özerk merkezlerden ve farklı uluslararası organizasyonlardan sendika temsilcileri 4. Dünya Sendikalar Konferansının genç işçilerin sorunlarıyla ilgili olarak toplanmasına karar verdiler.

Toplantıya katılanlar, konferans için bir hazırlık komitesi oluşturarak 21. yüzyılın eşiğinde genç işçilerin sorunları üzerinde geniş ve demokratik bir tartışmanın gerekliliğini oybirliği ile kabul ettiler.

Bu önemli forum Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de 4-6 ekim tarihlerinde yapılacak. Budapeşte Konferansı hazırlık komitesi, bu konferansın bölgesel ve uluslararası sendikal birimlerin ve farklı yöndeki sendika temsilcilerinin tüm bu sorunlar üzerindeki deneyimlerini ve 1977'de yapılan 3. Dünya Sendikalar Konferansından bu yana geçen on yılda meydana gelen olayları ve değişimi değerlendireceğini umuyor. Bu değerlendirme, temel sorunların çözümüne yardım edecek kurumları meydana getirmeyi hedefleyen bir platform olması da bekleniyor.

Hazırlık komitesi, toplantının gündemini dört ana maddede belirledi:

1- Gençlere barış içinde yaşama hakkı nasıl garanti edilebilir.

2- Gençlere iş, eğitim, meslek eğitimi, boş zaman, kültür ve spor konularında nasıl imkan yaratılıp garanti edilebilir.

3- Genç işsizlerin haklarını korumada neler ölçü olarak alınabilir.

4- Gençlerin sendika eylemlerine daha aktif katılımını sağlamak için ne yapılmalıdır.

Genç işçiler, kendilerine nasıl bir dünya ve yaşam saklandığı, nükleer savaş tehdidi altındaki gezegenimizde yaşam şanslarının ne olduğunu sorma ve bilme hakkına sahiptirler. Bu konferans, genç işçilerin özel taleplerini belirlemek ve uluslararası dayanışma ve hareket birliği sağlamak için toplumda ve sendikal hareketler içinde gençliğin rolünü tartışmak amacı ile bütün sendikal organizasyonlara açık bir forum niteliği taşıyacak.

Sümerbank'ta zehirlenme

Sümerbank'ın Bakırköy'deki Konfeksiyon-1, Konfeksiyon-2 ve Konfeksiyon-3 bölümlerinde çalışan 3000 dolayında işçi, 14 Temmuz perşembe günü yedikleri öğle yemeğinden zehirlendiler. Aynı yerde daha önce meydana gelen tavuktan zehirlenme olayı basına da yansımıştı. Zehirlenme olduğu anlaşıldığında fabrikanın bütün giriş-çıkışları kapatılıp, işçiler kimseyle görüştürülmediklerinden olayın basına yansıtılması da engellenmek isteniyordu. Ancak duvardan atlayan işçiler, arkadaşlarının yakınlarına ve bu arada basına da haber verebiliyorlar. Kendileriyle görüştüğümüz işçiler şimdiye kadar dört zehirlenme atlattıklarını ve bunlardan sadece ikisinin basına yansıdığını söyleyerek gazetemize son zehirlenme olayını anlattılar.

"14 Temmuz perşembe günü kavurma ve pilav verilmişti. Cuma günü işe geldiğimizde viziteye çıkmalar çoğalınca zehirlenme olduğu ortaya çıktı. Çocukları kreşe getiren anneler hemen çocuklarının yanına koştular. Sonra hepimiz durumu protesto ederek işi bıraktık. Toplu halde bahçeye çıkıp oturduk. Bizim işi bıraktığımızı haber alan fabrika müdürü alelacele yanımıza geldi. İşveren yanlısı işyeri sendika temsilcisine, "Sen kışkırtıyorsun bunları" dedi. Temsilci, "Ben şimdi nasıl durdurabilirim bunları" cevabını verdi. Müdür bey çok kızdı. Bu arada bir kadın işçinin fenalık geçirmesi tansiyonu iyice yükseltti. Bir arkadaşımız müdürün üzerine yürüdü ve müdür yuhalandı. Bunun üzerine papucun pahalı olduğunu gören müdür bize, "Arkadaşlar, evlatlarım gerçekten hastasınız. Şöyle bir yere geçip oturun, ayakta durmayın. İsterseniz tezgahlarınızın başında oturun, yine çalışmayın canım" dedi. Ama biz kararlı bir şekilde bulunduğumuz yerde kalarak, gereken cevabı verdik. Yemek protestosu 18 Temmuz pazartesi gününe kadar sürdürüldü. Bu günler boyunca "tanımadık simalar" aramızda kol gezdi - durdu. Bu tanımadık simalar tarafından sürekli olay hakkında tepkimiz ölçüldü.

Şimdiye kadar meydana gelen 4 zehirlenme olayında can kaybı olmamıştı. Ama bu kez, annesinin karnındaki 4 aylık bir bebek olaylara can kaybını da ekledi.

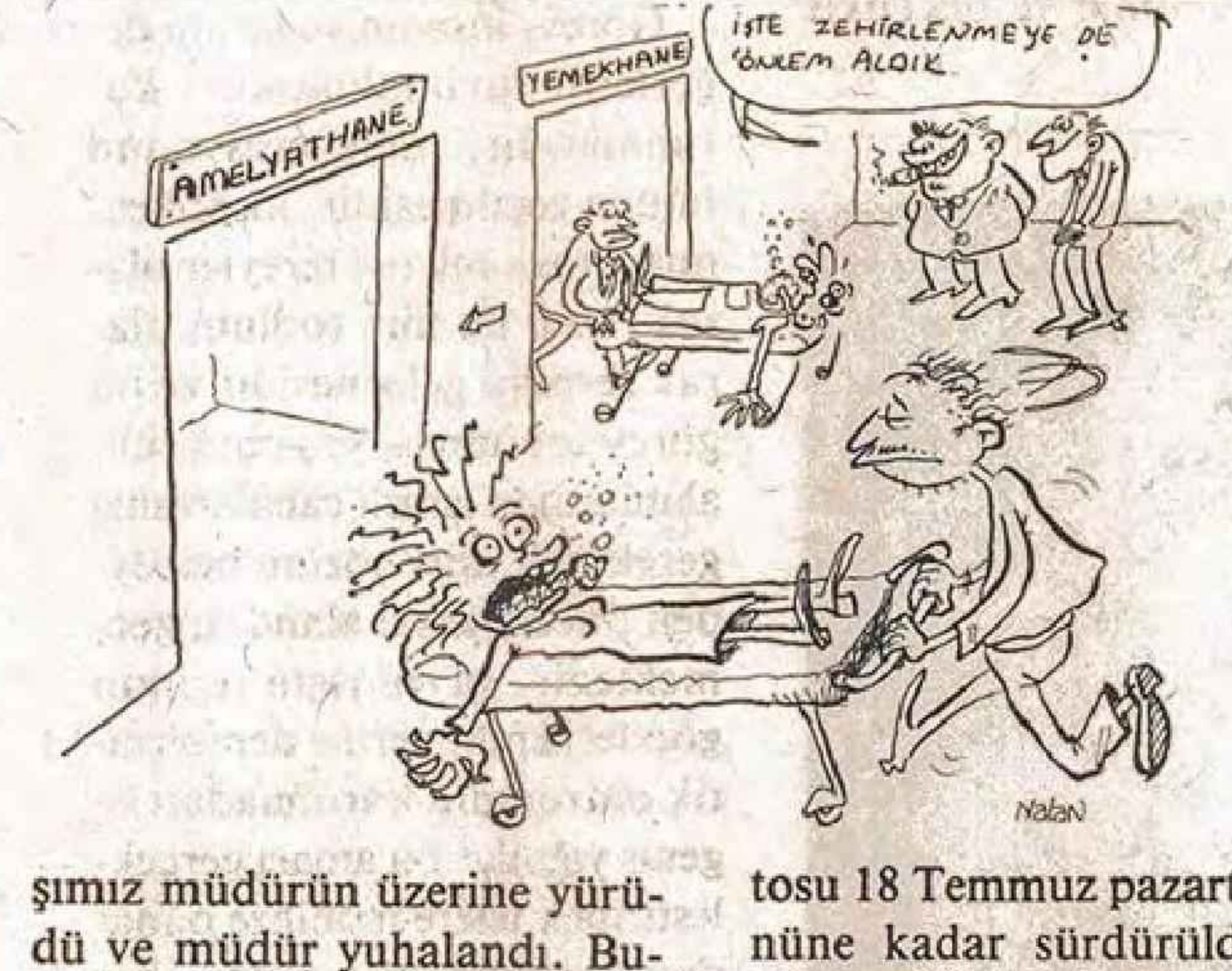

İŞTE ZEHİRLENMEYE DE ÖNLEM ALDIK
YEMEKHANE
AMELYATHANE
Nalan

İşten atılmalara sebep mi olurmuş

"Sebebi kendinde ara!"

Şenol Mercan (23)

Akşam iş çıkışı saatinde herkes servislere binerken döküm şefimiz benim ve Muammer arkadaşımızın personel şefliğine gitmemizi istedi. Gittiğimizde iş akdimizin feshedildiğini ve bununla ilgili tüm işlemlerin tamamlandığını, yalnızca imzamızın eksik olduğunu öğrendik. İmza karşılığında paramızın tarafımıza hemen ödenip fabrikayla ilişkimizin tamamen kesileceği söylendi. İşten çıkarılma sebebimin ne olduğunu sorduğumda: "Sebebini kendinde ara" cevabını verdiler. Cuma günü olan bu olaydan sonra "kendimde aramam gereken sebebin" ne olabileceğini düşünmeye başladım. Acaba ne olabilirdi?

Mesleki açıdan yetersiz olduğumu düşündüm. Ancak bugüne kadar yetersiz kaldığım veya üstesinden gelemediğim hiçbir mesleki durumla karşılaşmadım. Aksine gösterilen her işi büyük bir başarıyla yerine getirdim. Ayrıca işler yoğun olduğundan istenilen süreden daha fazla mesaiye kalıyordum. Hatta sabahlara kadar dahi çalıştığım oldu. İşe zamanında başlayıp zamanında bırakıyordum. Bütün bunları düşünmedikleri ve düşünemeyeceklerine göre "kendimde aramam gereken neden" ne olabilirdi.

Üç yıl önce modelci olarak işe başladığımdan bu yana birçok haksız uygulamalarla karşı karşıya kaldım. Ben de defalarca bu haksızlıkları dile getirdim. Demek ki hiçbir suçum olmadığına göre işten atılmamın tek nedeni bu haksızlıklar karşısında hak aramamdır. Üstelik bu davranışım diğer işçi arkadaşlara da örnek oluyorsa, bu onlara göre daha da büyük bir suç işlemişim demektir.

Demek ki bu memlekette hak arayan her işçi suç işliyor demektir. Düşünüyorum da: o zaman bütün çalışanların iş akitlerinin feshedilmesi mi gerekiyor? Eğer bu bir suç değilse neden bu ceza reva görülüyor? Bu kime göre suç sayılıyor? Neden işten atanlar suçlu sayılmıyor da, hak arayanlar suçlu sayılıyor?... Bunlar bizi suçlu (!) gördüklerinde cezasını da kendileri verebiliyor. Eğer biz onları suçlu görseydik cezasını biz verebilirmiydik? Bu gün değil, yarın da olmayabilir, ama mutlaka birgün bunun cevabını üretimden gelen gücümüzle bizler vereceğiz...

Muammer Alanbay (24)

İki yıldan beri aynı bölümde ben de modelci olarak çalışıyordum. En küçük bir ücret talebinde bulunmamız dahi farklı biçimlerde yorumlanıyordu. Bu yüzden idare bize karşı tavır alıyordu.

Üstelik kısım amirimiz hep kendi fikir yapısına uygun eleman arayışı içindeydi. Bunu gerçekleştirebilmesi için de bizlerin işten atılmasına gerekçe hazırlamak için elinden gelen herşeyi yapıyordu. Nitekim bizim iş aktimizin feshedilmesinden hemen sonra iki yeni eleman işe alındı.

Kısaca yapılan şu: Kısım amiri, üretim müdürü ve sendika işbirliği ederek kendilerince sivrilen uçları törpüleyip hak arama girişimlerini susturmak ve diğer işçilere gözdağı vermekten başka birşey değil. Ama yanılıyorlar: Haksızlığın olduğu her yerde hak arama mücadelesi hiç bitmez. Biz atıldıysak Cevher Döküm'de mücadele devam ediyor.

KÖPRÜYE 30 CAN VERDİK

Köprünün harcı bizim kanımızla karıldı. Burada çalışan 1600 dolayında işçinin arasında 30 kişi artık yok. Onlar köprünün içinde kaldı.

2. Köprü ne şatafatlı, ne görkemli törenlerle açıldığına bütün İstanbullular tanık oldular. Adıyla şanıyla "milli bir eser" olan bu köprüyü JV (Japon), IGL (İtalya), ve Türkiye'den STFA (Sezai TÜRKEŞ - Fevzi AKKAYA) şirketleri gerçekleştirdi. Yani "milli "liği üzerinde ne kadar öğünsek de az. Dahası bu "milli eser"i bir yıl gibi kısa bir zamanda bitirerek İstanbul'un fethi için Fatih'e armağan ettik.

Herkesin öğündüğü kadar bizim de öğünmeye hakkımız var. Neden mi? Çünkü köprü yapıma başladığından bu yana 30 can verdik buraya. Köprünün harcı bizim kanımızla karıldı. Şu anda burada çalışan 1600 dolayında işçinin arasında 30 kişi artık yok. Onlar köprünün içinde kaldı.

Nasıl öldüklerini şöyle anlatıyor işçiler:

"Birkaç arkadaşımız harç yapan makinanın içine düştüler. Bunların içinde bir de mühendis vardı. Çok feci bir şekilde parçalandılar. Anlayacağınız kanı, eti, kemiği harca karıştı."

Ve ekliyorlar:

"En son bir arkadaşımız viadükten 42 metre yükseklikten denize düştü. İntihar ettiğini söylediler. Halbuki arkadaşın çıktığı yerde payanda yoktu ve o yükseklikte baş dönmesi ve göz kararması olabilir; bunu herkes bilir.

Peki neden bu kadar çok kaza ve bu kadar çok kayıp?

İş gerçekten çok tehlikeli. Üstelik bizim normal mesai süremiz tam 10 saat. Bu da yetmiyor, zorunlu mesai yapıyoruz. Derken çalışma süremiz 12 saatten aşağı düşmüyor. Şirket yöneticileri de fazla mesaiyi 'çok çalışan çok kazanır' diyerek teşvik ediyorlar. Aramızda hiç yatmadan 24 saat çalışanlar bile var."

Ve yaşam koşulları...

"Hepimiz gurbetçiyiz. Şantiyede yatıp-kalkıyoruz. Paydos saatlerinde kasıtlı olarak sular üstümüze kesiliyor. Temizlik yapamıyoruz. İki saat sonra sular akmaya başlıyor. Verilen yemekler yenilecek gibi değil. İdarecimiz albay emeklisi. Birşey diyecek olsan hemen kapı dışarı ediyorlar."

Evet böyle bitirdik köprüyü. Korkulu, kuşkulu, uykusuz, yorgun ve argın. 30 can kurban verdik bir yılda. Bir yılda bitirdik köprüyü. JV'nin, IGL'nin ve STFA'nın kasalarında 30 ocağın nice dul ve yetiminin umudu, gözyaşı, kahrı ve çilesi sermayeye dönüşüyor. Nasıl öğünmesin ki Özal, 30 can ve sayıları bilinmeyen onca yaralıyla fethedip köprüyü 29 Mayıs'ta armağan ediyor Fatih'e VE... SONRA DEVREDECEK HÜR TEŞEBBÜSE!...

Gorbaçov genç işçilerle

Perestroyka kuşağı büyüyor

SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov'un SBKP 19. Parti Konferansı'nda yaptığı konuşmada görüşlerini dile getirerek üç yıllık perestroykanın sonuçlarını ele aldı, Parti ve Komsomol ilişkilerini değerlendirdi. Aşağıda New Times 27/88 ve Moscow News 27/88'den çevirdiğimiz konuşmayı yayınlıyoruz.

DIŞ POLİTİKADA BÜYÜK DEĞİŞİM

Savaş sonrasının Sovyet dış politikasını değerlendirirken emperyalizmin, biz ve müttefiklerimiz etrafında gerçekten olağanüstü bir durum yarattığını göz önünde bulundurmalıyız. ABD'nin başını çektiği Batılı askeri blok, sosyalizme karşı açıkça saldırgan bir tavır içindeydi. Askeri tehdit bizler için artık değişmez bir unsur olmuştu, ki bu tehdit bugün de sürmektedir. Sovyetler Birliği, müttefikleriyle beraber buna, yeri geldiğinde sosyalist ülkelere karşı girişilen planlı psikolojik savaşa tepki göstermek zorundaydı.

Ne var ki, geçmişten ders alırken emirle yönetim yöntemlerinin dış politikanın yönlendirilmesine kadar uzandığını görmeliyiz. Öyle ki, bazen hayati önemde kararlar, kolektif, kapsamlı bir araştırma veya irdeleme olmaksızın, gerektiğinde dostlara danışılmaksızın dar bir çevre tarafından alınmıştır. Bu da uluslararası olaylar ve diğer devletlerin politikaları karşısında ya yetersiz kalınmasına ya da hatalı kararlara yol açmıştır. Ne yazık ki, hangi girişimin halka neye mal olacağı, ileride ne gibi sonuçlar doğuracağı her zaman tartılmamıştır.

Bizim ve tüm sosyalist dünyanın karşı karşıya bulunduğu nükleer tehdide cevap olarak ABD ile stratejik bir dengeye ulaşmak gerekiyordu. Bu başarıldı. Ama bir yandan askeri alanda emperyalizme karşı durmak için muazzam dikkat ve kuvvet harcarken devletimizin güvenliğini sağlama, gerginlikleri yumuşatma ve uluslar arasında karşılıklı anlayışı teşvik etme çabalarımızda dünyadaki temel değişikliklerin ortaya çıkardığı siyasi fırsatları her zaman değerlendiremedik. Sonuçta, ülkenin sosyo ekonomik gelişimini ve uluslararası konumunu etkileyecek bir silahlanma yarışına çekilmemize göz yumduk.

Silahlanma yarışı kritik bir noktaya geldiğinde, barış ve silahsızlanma uğruna giriştiğimiz geleneksel siyasal ve toplumsal faaliyetler çekiciliğini yitirmeye başladı. Daha da açık ifade etmek gerekirse, bu gidişin mantığını tersine çevirmediğimizde kendimizi askeri bir çatışmanın eşiğinde bulabilirdik.

Dolayısıyla sorun dış politikayı daha incelikli yürütmek değil, ona büyük ölçüde yeniden biçim vermekti.

> *Gençliğe, ideallerimiz uğruna mücadelede özverili olmayı öğretmeliyiz. Ancak, neşeli, çekici ve dopdolu bir yaşam için de gereken koşulları sağlamalıyız. Niyetim gençliğe hoş görünmek ya da yeni tip bekçilik ve bağışlamacılık değil. Gençlik, zaten bunu kabul etmez.*

Bu, yeni politik düşünceyi gerekli kıldı. Yeni politik düşüncenin temelleri Merkez Komitesinin Nisan 1985 Plenumunda ve 27. Parti Kongresinde atıldı. Uluslararası faaliyetimiz perestroyka koşullarında felsefi bir temele oturtuldu. Yeni düşünce, gelişimini tamamlamış, mükemmel bir doktrin değildir. O, politikamızın sürekli gelişmesine, yetkinleşmesine ve gerçek yaşamdaki ilerlemeye ayak uydurmasına olanak veren diyalektik bir düşüncedir. Tabi bunun sosyalist tercihimiz ve leninist ilkelerle uyum içinde olacağını belirtmeye gerek yok.

ORTAK İNSANİ DEĞERLERİN ÖNCELİĞİ

Nükleer tehlikenin arttığı, diğer evrensel sorunların ağırlaştığı ve dünyadaki tüm süreçlerin giderek uluslararası bir hal aldığı - ki tüm çelişkilerine rağmen daha bütünleşmekte ve birbirine bağımlı olmaktadır - günümüzde, işçi sınıfı çıkarlarıyla insanlığın bütününü ilgilendiren çıkarlar arasındaki ilişkiyi daha derinden kavramaya çalıştık. Zaten bu düşünce Marksizmde başından beri vardır. Böylece artık insani değerlerin çoğumuzda önceliğe sahip olduğu sonucuna vardık. Bu öngörü, yeni politik düşüncenin özüdür.

Yeni politik düşünce, bizim, ulusların yüzyıllar boyunca geliştirdiği ve insanlığın büyük dehaları tarafından genellenen ve tarif edilen ahlaki değerlerin çağdaş uluslararası ilişkilerde ne kadar hayati bir öneme sahip olduğunu daha iyi değerlendirmemizi sağladı.

Dünyadaki temel değişimi irdelerken, seçeneklerimizi sınıflayan ve bir yere kadar gerçek niyetlerimizi çarpıtmaya çabalayanların eline koz veren bir sürü şabloncunun üstesinden geliyoruz.

Diğer ülkelerin temsilcileriyle - devlet ve hükümet başkanlarından sıradan vatandaşlara, bilim ve sanat dünyasında evrensel kabul görmüş otoritelere, seçkin yazarlara, siyasi parti liderleri ve delegasyonlarına, toplumsal örgütler ve hareketlere, sendikalara, sosyal demokrat ve dini liderlere, parlamento üyelerine kadar - kurduğumuz geniş temasların büyük rolü oldu.

Böylesi yoğun, doğrudan temaslar dış dünyanın Sovyetler Birliği'ni "yeniden keşfini" sağladı. Biz de kendi payımıza çevremizdeki dünya hakkında daha iyi bir fikir edinme olanağını bulduk. Sorunlarının tartışılmasına, çözüm yollarının aranmasına, diğer kültürlerden ve manevi geleneklerden kaynaklanan yararlı düşüncelerin çıkartılmasına - ki mesela 1986 Delhi Deklarasyonu'nda ifadesini bulmuştur - katıldık. Buradan aldığımız destekle özgürlük ve demokrasi gibi değerlerin önemi konusunda karşılıklı bir anlayışa varmamız daha kolay oldu.

Tüm bunlar Sovyet dış politikasına bir dinamizm getirdi ve bir dizi büyük girişimle ilerlemeyi sağladı.

Yeni düşüncede belirleyici bir unsur da seçme özgürlüğüdür. Bizzat uygarlığın yaşatılmasının dünyanın ana sorunu ve ortak paydası haline geldiği bir zamanda bunun uluslararası ilişkiler için evrensel bir ilke olduğuna inanıyoruz.

Bu kavram, dünya üzerinde şimdiye kadar görülmemiş ve giderek artan çeşitlilikten kaynaklanıyor. Yüzyıllardır pasif kalan milyonlarca insanın dünya tarihine aktif katılımına şahit oluyoruz. Bu milyonlar bağımsız tarih yapma arenasında yerlerini alırken tamamen yeni koşullar hüküm sürüyor. Evrensel olarak artan bir ulusal duyarlık ortamında artık onların ulusal gelişme yolunu seçmede söz haklı olacak.

Bu durumda sosyal bir sistemi, yaşam biçimini veya politakayı dışarıdan, bırakın askeri yolları, herhangi bir şekilde empoze etmek geçmiş dönemin tehlikeli bir işaretidir. Egemenlik ve bağımsızlık, eşit haklar ve içişlerine karışmama, 20. yüzyılın büyük bir kazanımı olarak uluslararası ilişkilerde evrensellikle tanınmış ilkeler olmuşlardır. Seçme özgürlüğüne karşı çıkmak bizzat tarihin nesnel akışına karşı koymak demektir. Güce dayanan politikanın tüm biçimleri ve söylemlerinin tarihi olarak eskimişliğinin nedeni budur.

Kısacası yeni düşüncenin ve ona dayanan politikaların, çağdaş dünyanın acil gereklerini ve ihtiyaçlarını doğru bir biçimde yansıttığına inanıyoruz. Onlar, ümidi canlandırmakta ve insan düşüncesinde temel değişikliklere yol açmaktadır.

SAVAŞ TEHLİKESİ UZAKLAŞTIRILDI MI?

Sovyet insanının kafasını en çok meşgul eden ve üç yıllık çalışmanın bir değerlendirmesini de merak ettikleri sorunun, savaş tehlikesinin uzaklaştırılıp uzaklaştırılmadığı sorusunun yanıtı; kesinlikle evet.

Nerede somutlanıyor bu? Bir kere, uluslararası ilişkilerin ekseni gerçekten, çatışmadan işbirliğine, karşılıklı anlayışa ve görüşmelere doğru kayıyor. Bu belli sonuçlara varma ümidi doğuruyor, öncelikle de kitle imha silahlar konusunda. Sovyet-Amerikan ilişkilerinde bir gelişme var. Nükleer silahların bir bölümünü yok eden bir anlaşma imzalandı. Avrupa'daki süreç - devletler arası ve özellikle hükümetler dışındaki düzeyde - hareketlendi.

Cenevre anlaşması ve Afganistan'daki askeri varlığımızın geri çekilmesi, dünya barışını tehdit eden ve ulusların ilerlemesini engelleyen bölgesel sorunların siyasal halli yolunda uluslararası bir dönüm noktası oldu.

İzin verirseniz Parti Konferansı Platformundan, Parti ve halk adına bir kez daha oradaki tüm asker, subay, sivil uzmanlara ve bu savaşın etkilediği herkese derin takdirlerimi sunmak isterim. Askerlerimiz Afganistan'ı ülkelerinin komutuyla terkediyorlar. Ülke akıllılık göstermiş, bu yıllar boyunca yeni siyasal ve ahlaki deneyimler kazanmış ve çağdaş dünyanın geleceği ilerleyişindeki zorlukları ve çelişkileri daha derin kavramıştır.

En önemlisi yoldaşlar, varolan gerçeklerin analizi, bu gerçeklere dayanıldığında dünyanın yüzyılın bitiminde şu eğilimler tarafından biçimleneceği öngörüsünü haklı çıkarıyor:

- Uluslararası ilişkilerde adım adım bir demilitarizasyon ve insancıllaşma; akıllı, bilgili ve ahlaki değerlere dayalı - bencil arzular ya da ön yargılar yerine - bir gelişim; sonunda devletleri dünyadaki çok sayıda çelişkiyi çözmeye ve çıkarlar dengesi sağlamaya motive etme, herkesin seçme hakkının tanınması.
- devletlerin güvenliklerinin sağlanması giderek askeri güçlerin ilişkisi alanından siyasi görüşmeler ve uluslararası anlaşmalara sıkı sıkıya uyulması alanına koyacaktır; uluslararası güvenlik için evrensel bir sistem giderek şekillenecek, buna öncelikle Birleşmiş Milletlerin rolünü ve etkinliğini arttırarak ulaşılacaktır;
- bilimsel ve teknolojik potansiyeldeki muazzam büyüme, daha nedeni bir biçimde ekonomik, ekolojik, enerji, gıda, tıbbi ve diğer evrensel sorunların ortak çözümüne, tüm insanlığın yararına sevkedilecektir;
- bağımsız devlet ve halkların çeşitli ve iradi ilişkileri inanıyoruz ki, onları karşılıklı olarak madden ve manen zenginleştirecek, evrenler barışı pekiştirecektir.

Bütün bunlar birer hayal mi? Saldırganlığın ve savaşın emperyalist kökleri kurudu mu? Hayır. Emperyalist militarizmin barışa yönelttiği tehdidi gözardı etmiyoruz. Şu anda kadar da başlamış olan olumlu süreçlerin tersine çevrilmeyeceğinin bir güvencesi yok. Gerçekten yeni politik düşünce güce dayalı politikaya eskisine oranla daha geniş bir siyasi temelde karşı koymak için yeni fırsatları keşfedebilmemizi, görebilmemizi sağlıyor. Yüzyılımızın ikinci yarısında ortaya çıkan yeni nesnel unsurlar da bu fırsatları zorluyor.

Geçmişteki bazı hatalarına ve yanlış hesaplamalarına rağmen Sovyet dış politikası ülkenin, sosyalizmin ve tüm insanlığın gözünde bir bütün olarak büyük itibara sahip. Perestroyka, ondan hem öz hem de biçimde yeni bir nitelik bekledi. Aynı iç politikadaki gibi, Parti ve halkın kolektif düşüncesini pratikte sindirmeli ve bugünkü değişimlerin yanı sıra ileride olabilecekleri de hesaba katmalıdır. Dünyadaki nesnel süreçler ve bizim kapasitemiz, sürekli araştırmalara ve toplumun toplumsal örgütlerin katılımıyla yapılacak genel tartışmalara konu olmalıdır. Uluslararası ilişkiler üzerine bilginin niteliği katlanarak artmalıdır. Politik sistemi yeniden biçimlendiren yapı içerisinde uluslararası sorunları profesyonel ve yetkin bir biçimde ele alabilecek, anayasanın yetki verdiği etkin bir aygıt yaratılmalıdır.

PERESTROYKA KUŞAĞI BÜYÜRKEN

Bugün görüyoruz ki, tüm kuşaklar Perestroyka düşüncesi çevresinde birleşiyorlar. Bu düşünce, sosyalist gelişimin ilk yıllarının yükünü çeken, Büyük Anayurt Savaşı'nda ülkenin bağımsızlığını koruyan ve savaş sonrası yıllarda ülkeyi yeniden inşa eden yaşlı insanlar kadar, bilinçli bir yaşama daha ilk adımlarını atan, anayurdumuzu ilerlemenin yeni bir aşamasına götürecek olan genç kuşaklara da hitap ediyor.

Ortak tarihimizde her kuşağın söz hakkı olmalı. Onda hepimizin payı var, tarihimizi hep birlikte yapıyoruz. Ancak yıllar boyu Sovyet iktidarıyla biriken muazzam ekonomik, bilimsel ve entelektüel potansiyeli tam anlamıyla açığa çıkaracak, onu katlayarak Perestroyka'nın yüce hedeflerine ulaşacak olan genç kuşaktır. Ve görüyoruz ki, genç kuşak ulus çapındaki mücadelede yalnızca yer almakla kalmıyor, giderek onun sürükleyici gücü haline geliyor.

Sovyet gençliğinin muazzam bir siyasi gücü ve çalışma potansiyeli var. Fakat bu gücü tam anlamıyla, kullanmak ve gençliğin enerjisini Perestroyka'ya sevkedebilmek için geçmiş on yıllarda gençlik içindeki çalışmamızda var olan ciddi eksiklikleri kararlılıkla gidermemiz gerekiyor. Bu konuda büyük sözler söylenmesine karşın, gençliği yaşama hazırlamak ve onları toplumumuzun siyasi ve ekonomik etkinlikleri içine çekmek için pratik önlemler alınmadı.

SBKP Merkez Komitesi, GKB (Genç Komünistler Birliği) Merkez Komitesinin ve GKB örgütlerinin sorunla ilgili doğru düşüncelerini onaylamaktadır.

Günümüz koşullarında SBKP ve devletin gençlikle ilgili iyi düşünülmüş, derli toplu bir politikası olması gerektiğine inanıyoruz. Aynı zamanda bu politikayı yaşama geçirecek yasal, ekonomik ve siyasal önlemler alınmalıdır.

Partinin, devlet organlarının ve bütün kamu kuruluşlarının özel bir etkinlik alanı olarak bu politikanın amacı, gençiliğin düşüncelerini, enerjisini ve yaratıcı gücünü sosyalizmin yararına kullanmaya, onu geliştirmeye en iyi şekilde yöneltecek koşulları ve motivasyonu sağlamaktır.

Genç insanlara tam bir güven göstermeliyiz. Onlarla yeni bir iletişim içine girmeliyiz. Öyle ki, "babaların" "çocuklara" vereceği ders, diyalog kurmayı mümkün kılmalı. Genç insanların güvenini yeniden kazanmak istiyorsak, onlarla eşit insanlar olarak açıkça ve dürüstçe konuşmalı, sadece gerçeğin bize yardımcı olabileceğini unutmamalıyız. Daha çok dürüstlük, daha çok

Devamı Sayfa 11'de

Yüz kırk yıllık Perestroyka

Mehdi Baran

Tarihsel devinimin görkemli zenginliğine ilgi duyan bütün insanlar, Sovyetler Birliği'ndeki gelişmelere, sadece birer seyirci olarak değil, ne olup-bittiğini anlamaya çalışan aktif bir ilgiyle bakıyorlar. "Perestroyka" toplamı içinde bu ülkede bir dizi değişiklik oluyor, söz yerindeyse sosyalizm adeta yani bir "ruh" kazanıyor. Ekonomiden siyasi yapıya, bireysel ahlaktan kültüre, toplumun bütün alanlarına yayılan ve armonik bütünlüğü açısından bakıldığında "yepyeni bir sosyalist toplum kurmak" gibi tarihsel bir mesaj taşıyan "Perestroyka"yı kavrayabilmek için özel bir çabaya gerek yoktur. Bunun için en başta sosyalist dünya görüşünü, "Türküm-doğruyum, çalışkanım... devrimciyim"den ibaret bir "proleter devrimci hareket"(!) yavanlığının üstüne, insan zekasının yaratıcı-üretken düzeyine çıkarak hazmetmeye çalışmak gerekiyor.

Perestroyka'ya "demokrasi" diyenler var. Halbuki Perestroyka, demokrasi olmadığını "dana gözü" puntolarla yazıyor. Perestroyka **gerçek sosyalizmi** aradığını ve bu nedenle sosyalizme uymayan şeylerden kurtulmak istediğini vurguluyor. Gerçek sosyalizmi ayrıca "demokrasi" olarak da tanımlamak gerekiyorsa, bunda hiç bir yanlış yoktur!"

Sosyalizmi insanlar kurar... Hani o "korkak, cesur ve hain" insanlar var ya, işte onlar. Tarihsel devinimin gücü de insandır engeli de. Spartaküs'den itibaren biliyoruz. Tarihi boyunca özgürleşmek isteyen insan, bir yandan bu kendi eyleminin öznesi, ama öbür yandan da, aynı eyleminin sonuçlarının nesnesidir. Özne olarak zafer olan insan, nesne olarak yenilgidir. Sosyalizmin şu kısa tarihi de bu uzun hikayeyi doğrulamıştır.

Hangi "şu kısa tarih"? Bir sınıfın tarihsel Manifestosu'nun ilan edildiği 1848'den sonraki, insanın tarihle inatlaşmaya girdiği şu kısacık tarih. Yüz kırk yıl!.. Bu yüz kırk yılın öznesi insanı tanımamız şart'tır. Her yerde vardır. Gidin görün. Monparnas mezarlığında, Kremlin duvarlarında, Madrit'te elma bahçelerinin altında, ha şurda Yunanistan'da, dağ başlarında... Onlar oralarda, bizim de yüreğimiz Bursa hapishanesinde kurşuna dizilirken Perestroyka büyüyordu.

Bu yüz kırk yılın nesnesi insan... O daha çok, daha bize yakın, biz oyuz hatta. Yenilgi!.. İçimizdeki özgürlüğü bastırdığımız yerde ve zamanda özgürlüğümüzü, özgürlüğü kaybettiğimiz yerde ve zamanda ise sosyalizmi kaybettik. Özgür olma isteği duymadığımız zamanları özgürmüşüz gibi farzettik. Perestroyka'yı baştan almamız, Perestroyka'nın her şeyi baştan alması bundan olmalı. Kurduğumuz sosyalizmin içinde kendimiz olamadığımız için sosyalizm gerçek sosyalizm olamadı. Bunda ne teoriyle, ne de tarihin mantığı ile bir çelişki var.

Perestroyka büyük toplamların bilgisidir. Ya biz Türkiye'de yaşayan insanlar, bu toplamın neresinde ve ne kadar varız? Söze gelince dünyayı yıkar-kurarız, Perestroyka'yı bile kendimizce yargılarız da, devrimci hareketimizin şu minik çapı ve kısa tarihi içinde, eylemimizin öznesi olabildiğimiz durum olmuş mudur?

Perestroyka isyankar bir özgürlüktür. Başka sınıf ve zümrelerde de kaynağını bulabilen genel bir demokrasi fikrinden bambaşka, sosyalist demokrasidir. Slav ırkının bilinen coşkusu değil, insan soyunun bitmeyen tutkusudur Prestroyka.

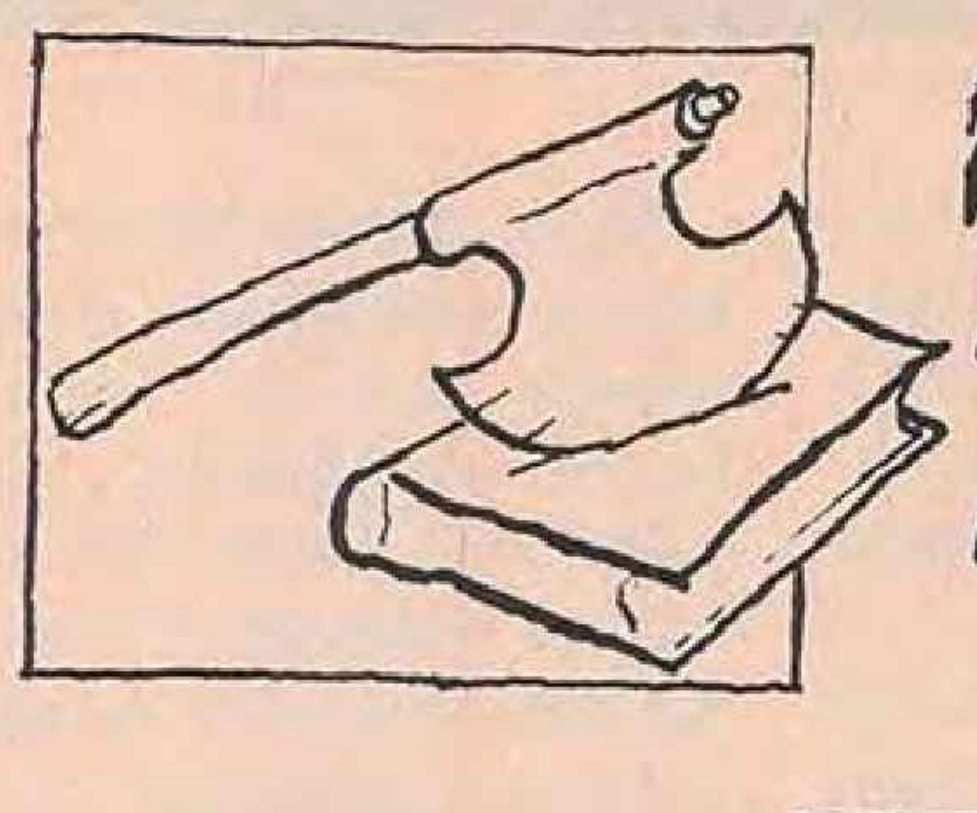

LÖKUKUMAV

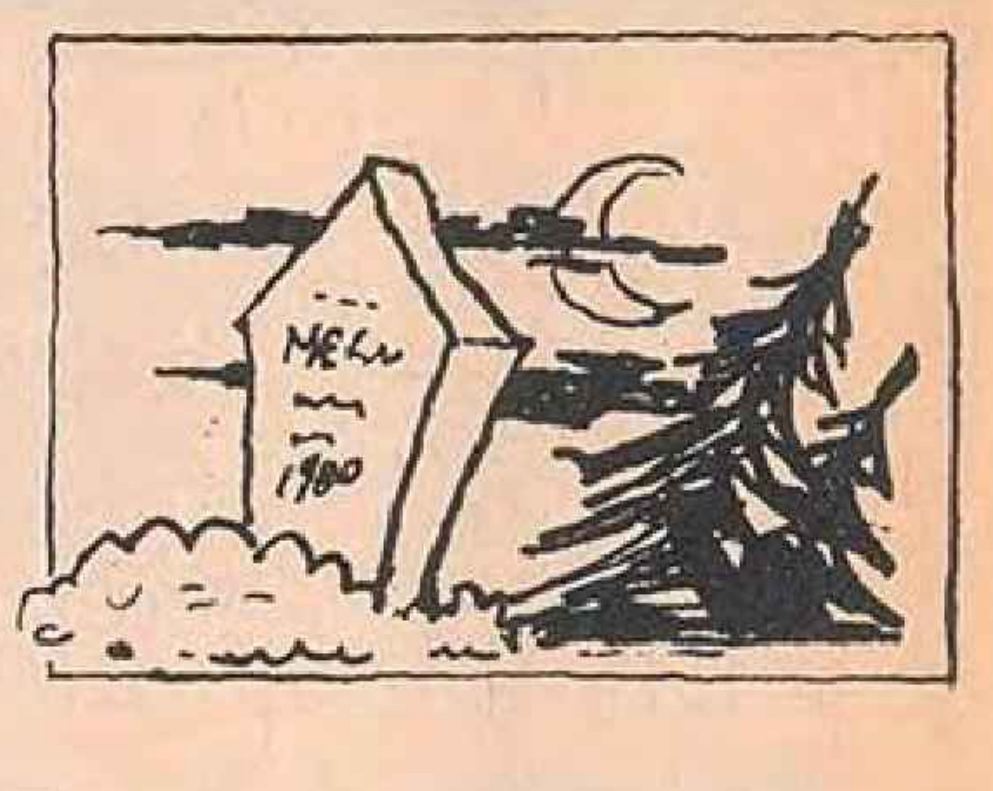

GENÇLİK DÜNYASI PARASIZ EKİMİZDİR...

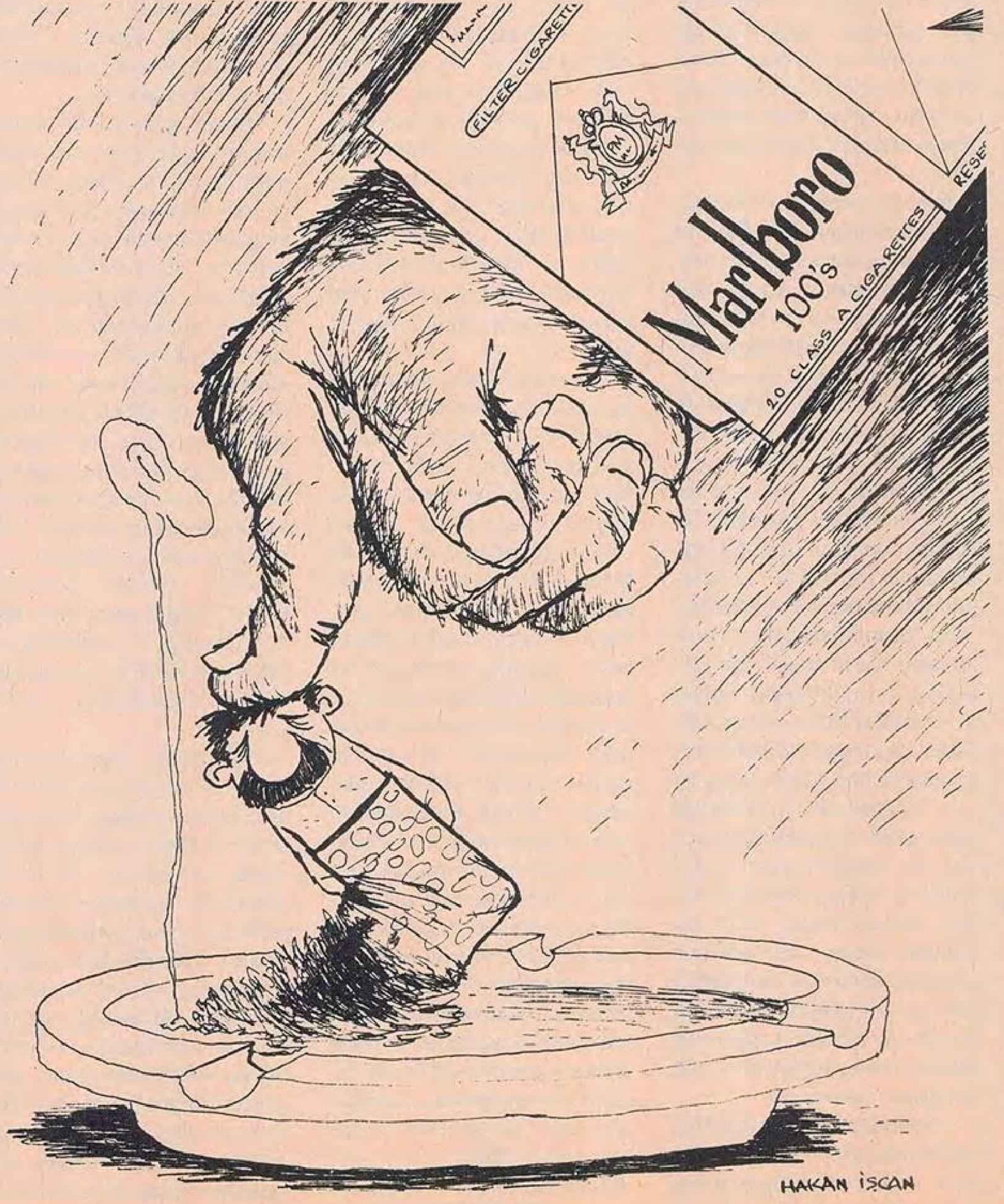

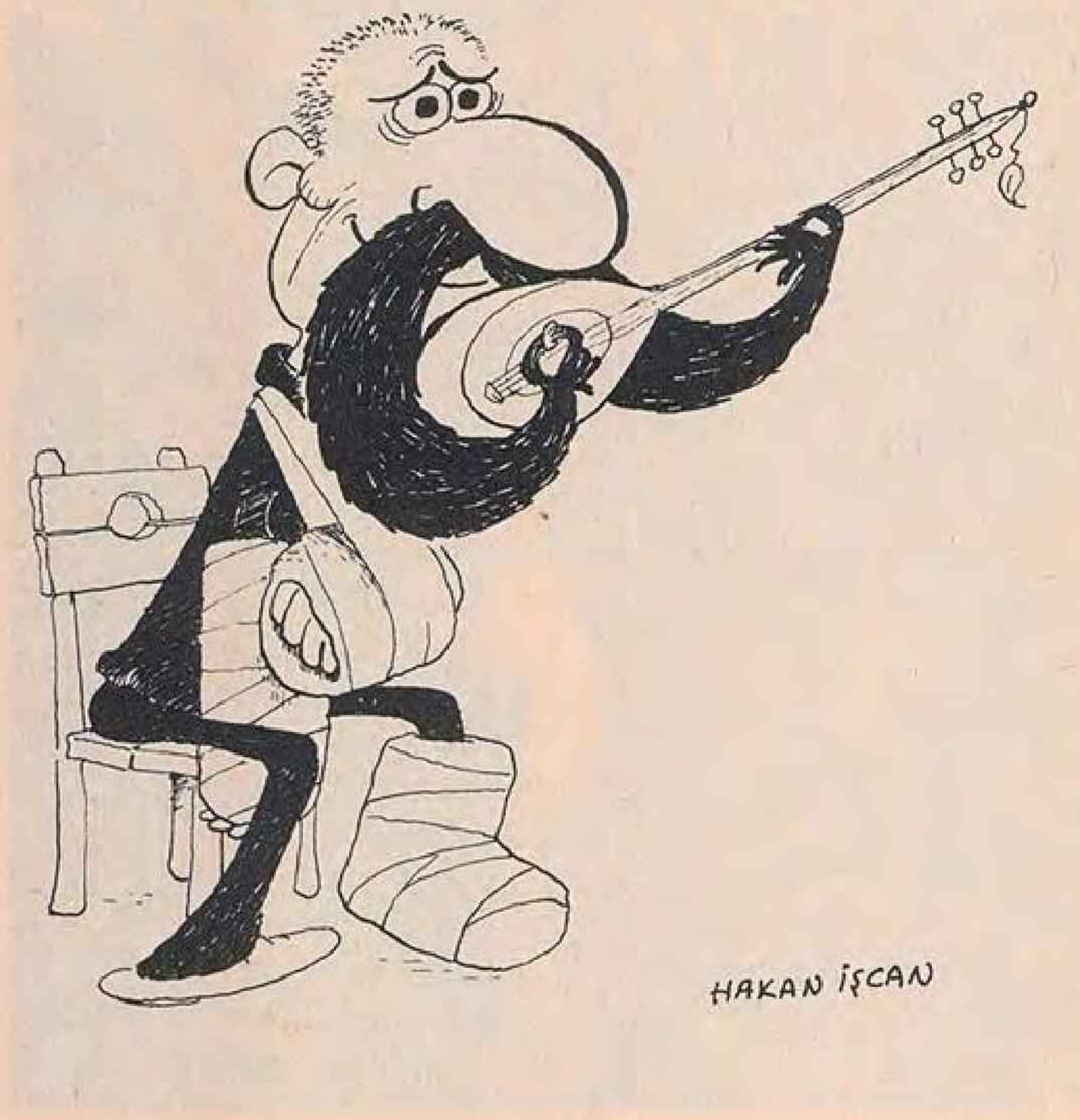

OKUR MEKTUBU

Aziz Ülküdaşlarım,

Etrafımdaki vatan evlatlarından gazetemiz Lö Kukumav'ın nihayet yayın hayatına atılacağını öğrenmiş bulunuyorum. Bizim sesimizi aksettiren bir gazete mevcutlar arasında bulunmadığından, gazetemiz Lö Kukumav daha çıkmadan, ona bir şeyler yazmak arzusu içimde kabardı. İşte bu mektup, bu dolmuşluğun mahsülüdür.

Aziz ülküdüşlarım,

Geçen gün Sayın Başbuğumuzun yurt dışında söylediği "Bizim hiç faşizm gibi bir gayemiz oldu mu?" sözünü hepimiz, derin elemlere gark olarak işitmişizdir herhalde. Bizim ne zaman faşizmden ayrı bir gayemiz oldu Sayın Başbuğum? Biz bir ömrü faşizmin peşinde tüketip, sonra da tam faşizm geldiğinde kirli mendil gibi bir kenara atılmışlardan değil miyiz? İçimiz yansa da bu hakikati nasıl inkâr edebiliriz? Ama yok, Sayın Başbuğum hakiki hedefimizi gizlemeye devam etmek için böyle söylüyorsa, o zaman bizim de yüreğimize biraz su serpilmiş olur.

Öte taraftan Sayın Başbuğum, Mehmet Ali'den sonra biz ülkücülerin medar-ı iftiharı olan Komando Kartal ağabeyimiz için, "Bizimle bir ilişkisi yok, sadece Beşiktaş militanı." yollu laflar etti. İşte buna isyan etmemek elde değil. Tamam biliyoruz, böyle durumlarda teşiklat suçu ülküdaşımızın üzerine atar, ülküdaşımız da deli numarasına yatar ama aslan gibi militanımızın Beşiktaş militanı olarak değerlendirilmek istemesini kendimize yediremiyoruz. İnsaf yani Sayın Başbuğum, Kartal ağabeyimizi nasıl hatırlamazsın?

Sonra ANAP içindeki ülkücü kardeşlerimiz, Kartal ağabeyimizi oradan nasıl kaçıramazlar anlamak güç. Biz 1915 yapısı tabancalarla çalışırken, Türkiye nasıl ileri gider, bilinmez.

Bu işler Fransa'da böyle mi ya? Bak bakalım, Le Pen'in dava arkadaşlarında böyle kıytırık silah bulunur mu? Tabi herifler ilerlemiş ağbi. Neyse bizde dert çok. Bir oturuşta hepsi yazılmıyor. İlerde gene yazarım. Nasıl olsa gazetemiz Lö Kukumav çıktı.

Tanrı Türkü Korusun.
Türkiye Türklerin

Hamza Yanık
Feriköy-İstanbul

Basın Açıklaması

DA'lı arkadaşlar ÖD'lerde AG eylemliliklerinde ML bir tavır göstermemişlerdir. DKÖlerdeki DG'ler Y.Ö.G.'nin, Ö.D.Ü.M.'ü omuzlanmışlar, GYK'larda Ö.B'nin sağlanması için özveriyle çalışmışlardır. Korsan eylemlerde tutuklandıklarında ise TTE giymeyi reddedip SAG'ne başlamışlardır. Mücadelemiz dışarıdaki arkadaşlarla; İETT, PTT, TCDD vs. binalarından, varoşlardan yükselecektir. İSKİ çukurlarına düşen arkadaşlarımızın öcü alınacak, bombalı pankart asılacaktır. R.O.R.lara inat devrimci RORO seferleri düzenlenecektir. Bugüne kadar biz hiç yanılmadık.

EN DEVRİMCİ BİZ

KAHROLSUN SİZ

YAŞASIN GENE BİZ

Curcuna-i şûra

Tayfun Tunç

- Efendim bu günkü gündemimizde ilkokullarda din derslerini ele alacağız. Bu konuda ilk söz hakkını... Aaa Rüştü bey naapıyorsunuz?

- Bişey yok efendim bişey yok siz devam edin.

- Lütfen toplantıya ilgi gösterin... Ne diyodum.. Ha evet ilk söz hakkını Memduh beye veriyorum.

- Bismillahirrahmanirrahim.

- Hayrola Memduh bey kendinize gelin camide değiliz.

- Ve la havle ve la kuvvet biz de biliyoruz ayol camide olmadığımızı. Hem siz ne kadar anti demokratik birisiniz komünist misiniz nesiniz. Bırakın da başladığımız sözü bitirelim... Efendim bilindiği gibi din dersleri çok önemli bir husustur. Bu yüzden ilkokuldan itibaren zorunlu olarak okutulmalıdır.

- Yuff be.. Ne diyo bu tarikatçı bozuntusu yav.. Çocuklara okuma yazma öğretmeden din mi öğretilirmiş?

- Öğretilir tabi efendim öğretilir. Okuma yazma öğretilip de n'olacak. Zaten çocuklarımız bu yüzden harap oluyo.

- Memduh bey haklı. Din dersleri sorunlu, şey, zorunlu olmalı.. Koskoca Başbakanımız bile hacca giderken bacak kadar çocuğu bu konuda özgür bırakmak Türkiye'nin geleceği için hiç de hayırlı olmaz.

- Peki efendiler bu konuda bir de.. Aaa Rüştü bey napıyorsunuz masanın altında?

Ehm.. Şey

- Neyse sizin söyleyecekleriniz var mı bu konuda?

- Bence tartışma yanlıştır Gülhane parkı...

- Ne Gülhanesi Rüştü bey yolunuzu ay pardon konumuzu şaşırdınız galiba.. Konumuz din.

- Ha özür dilerim.. Ben derim ki din dersleri ana okulundan itibaren çocukların kafasına şırınga veya...

- Tamam tamam Rüştü bey.

- Söz alabilir miyim sayın generalim?

- Tabii buyrun 28 Tahsin.

- Bence Memduh bey haklı. Din dersleri ilkokul birinci sınıftan itibaren (ki okulun duvarları Çanakkale seramik olmalıdır) zorunlu olarak okutulmalı ve pratik çalışmaları da camilerde yapılmalıdır. Ayrıcana yine çocuklarımıza milli ruh aşılanmalı ve milli kahramanlarımızdan Kara Murat, Karaoğlan, Malkaçoğlu, Kaptan Swing ve Gamlı Baykuş tanıtılmalıdır. Böylecene dini bütün laik bir devlet olan ülkemiz...

- Teşekkürler Tahsin bey, gerçekten duygularımıza tercüman oldunuz... Şemsi bey nedir o elinizdeki?

- Rüştü beyden aldım efendim, dergi. Siz devam edin.

- Şemsi bey, toplantı yapılırken dergi okunur mu?

- Okumuycam efendim, zaten benim okuma yazmam yoktur. Resimlerine bakıcam.

-Pekala pekala... Din konusunda son sözü size vermek istiyorum Hamit bey.

- Teşekkürler... Şimdi bu konuya değişik açılardan yaklaşmak gerekiyor. Önce din dersi zorunlu olur mu olmaz mı? Tabii ki olur. Öyleyse zorunlu din derslerini çocuklarımıza ne zaman vereceğiz, onu irdeleyelim. Şahsen ben Atatürkçü bir Nakşibendi üyesi olarak din derslerinin ilkokuldan itibaren Davos ruhuna uygun ve bilime aykırı olarak verilmesi taraftarıyım. Böylece çocuklarımız din ve imanla yetiştirildiği için gazetelerde dergilerde zırt pırt Türkiye'nin sosyo ekonomik ve politik yapısı hakkında makaleler yazamayacaklar ve ülkemiz arzu edilen refaha kavuşup anarşi ortadan kalkacaktır. Ekonomimizin de düzelme imkanı...

- Ekonomimiz zaten düzeltiliyor çok şükür Hamit bey.

- Konu o değil var olsun başbakanımız... Neyse dinin faydaları saymakla bitmez. Bakın Memduh beyin elindeki kitap din derslerinde okutulması gereken Şeyh Abdul..

- Yanlışlık var bi dakka.

- Hoop beyler o kitap...

- Memduh bey ayıp ayıp yaşınızdan utanın.

- Valla billa Rüştü beyin suçu o verdi.

- Bakmasaydın bana ne.

- Çocuklaşmayın beyler.

- Bunların zamanında din dersi mecbur değildi galiba... Kafir yetiştirilmiş memlekete, kafir.

- Kitaba el basıyorum yani el koyuyorum beyler. Toplantı bitmiştir.

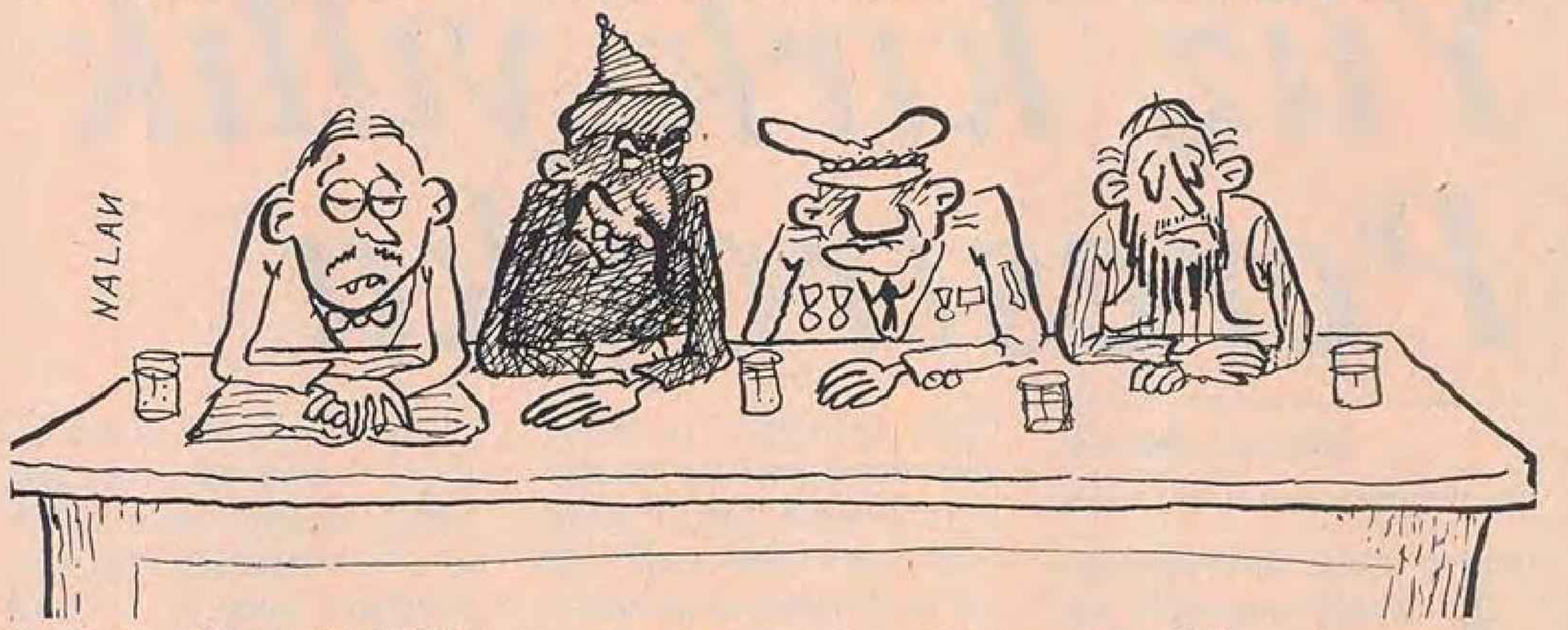

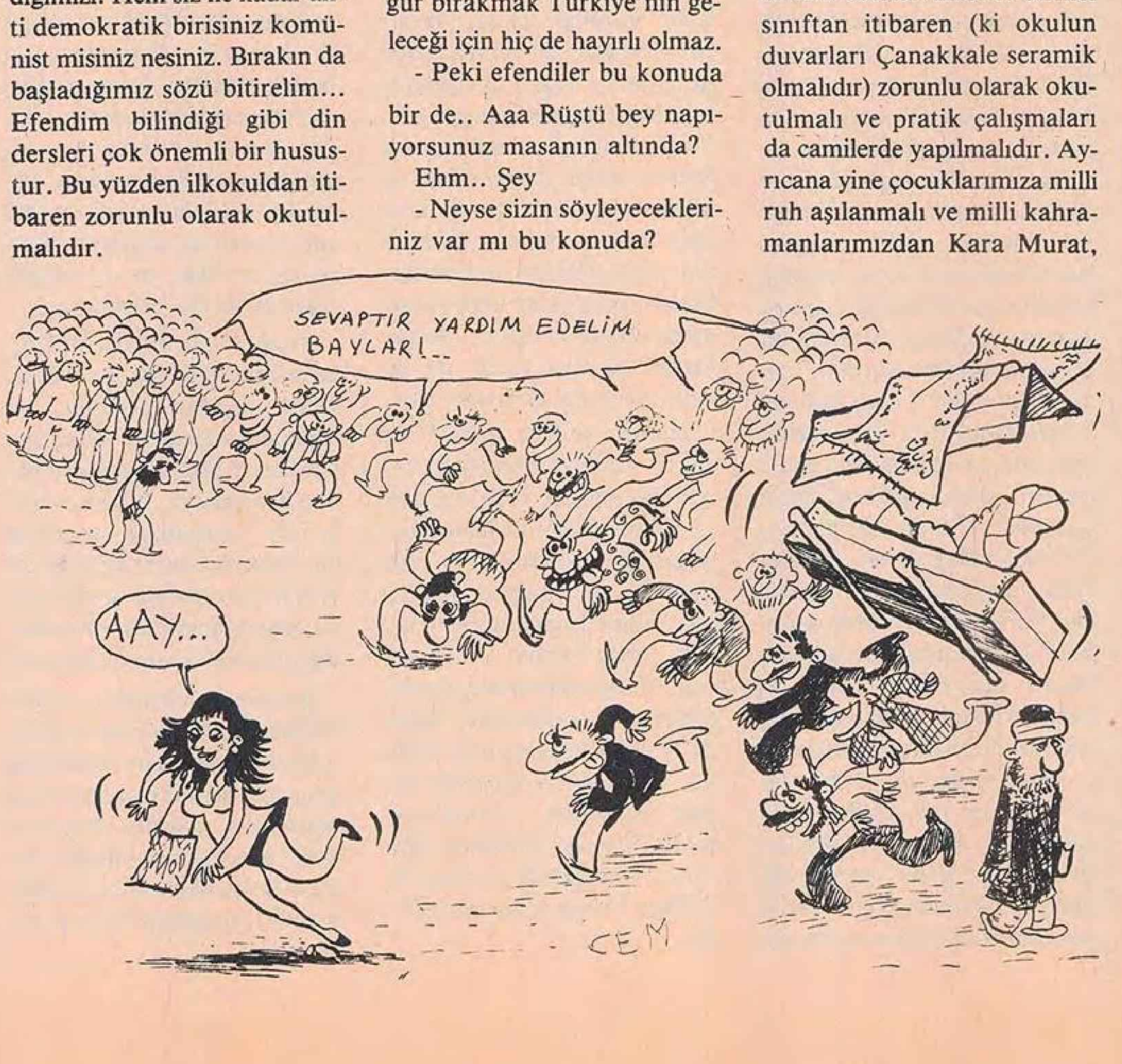
SEVAPTIR YARDIM EDELİM BAYLAR!..
AAY...
CEM

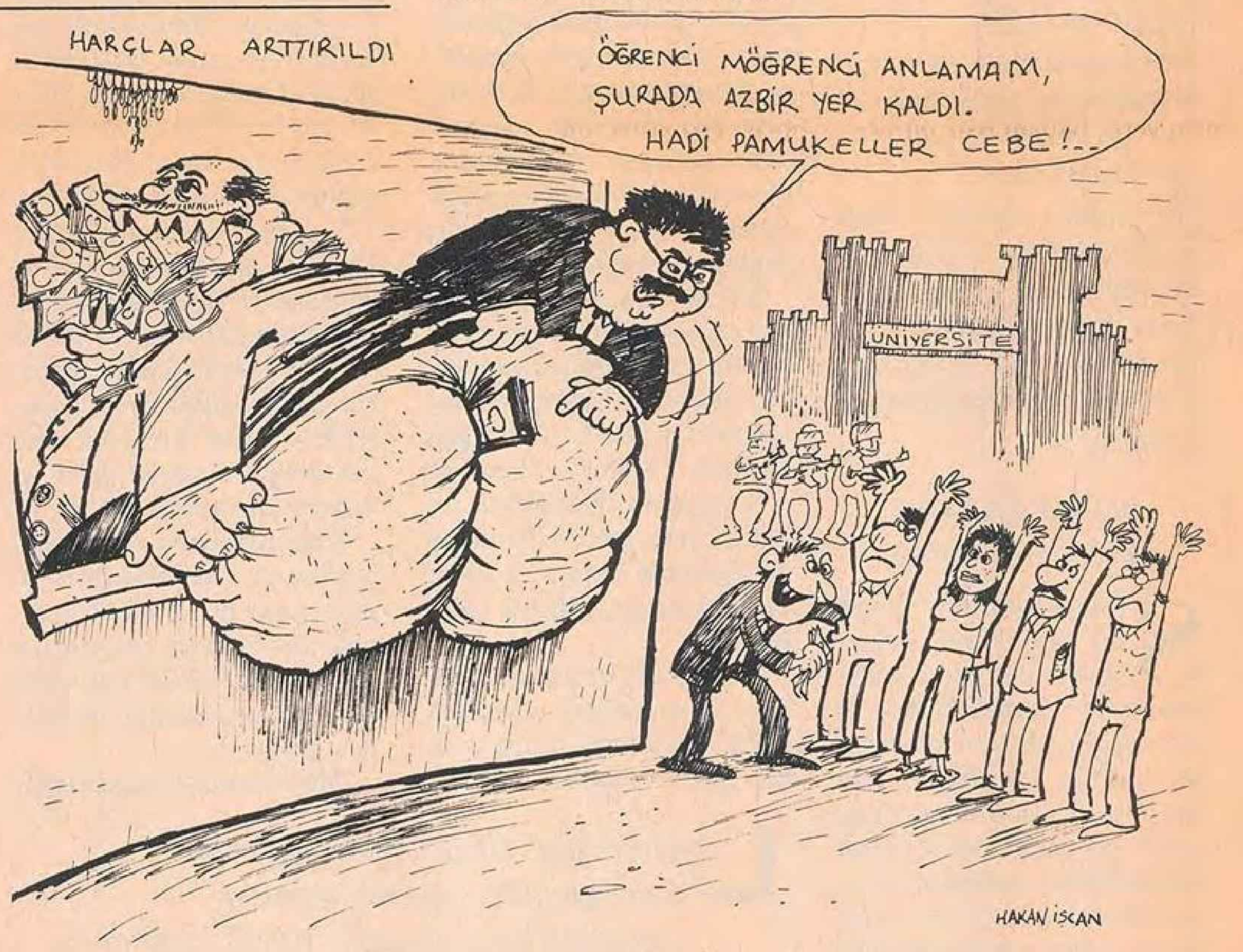
HARÇLAR ARTTIRILDI
ÖĞRENCİ MÖĞRENCİ ANLAMAM, ŞURADA AZBİR YER KALDI. HADİ PAMUKELLER CEBE!..
ÜNİVERSİTE
HAKAN İŞCAN

Mussolini İtalya'sının
ceza kanunlarına layığız
Yaşasın D-E-M-O-K-R-A-S-İ

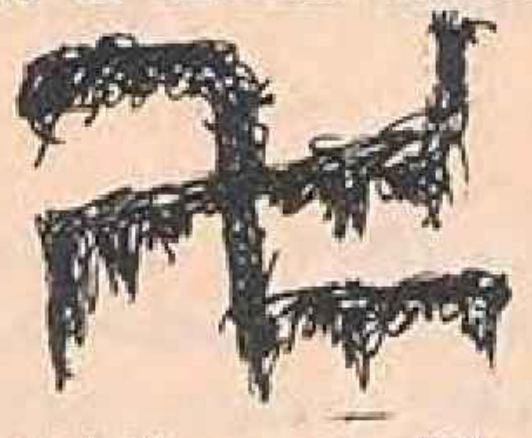

Değişen bir şey yok yaşantımızda
"Hitler"'in adı değişti sadece
1939'dan bu yana

Eğer yaşamak bir filmse
"12 Eylül"ler
Beş dakika ara

Sobeleri işkence düzen
bu tarihsel saklambaç
Generaller ebe
ve herşey cuntaya gebe

Yine
yanlış ruh çağırdınız beyler
Demokrasinin ruhuna
El fatiha

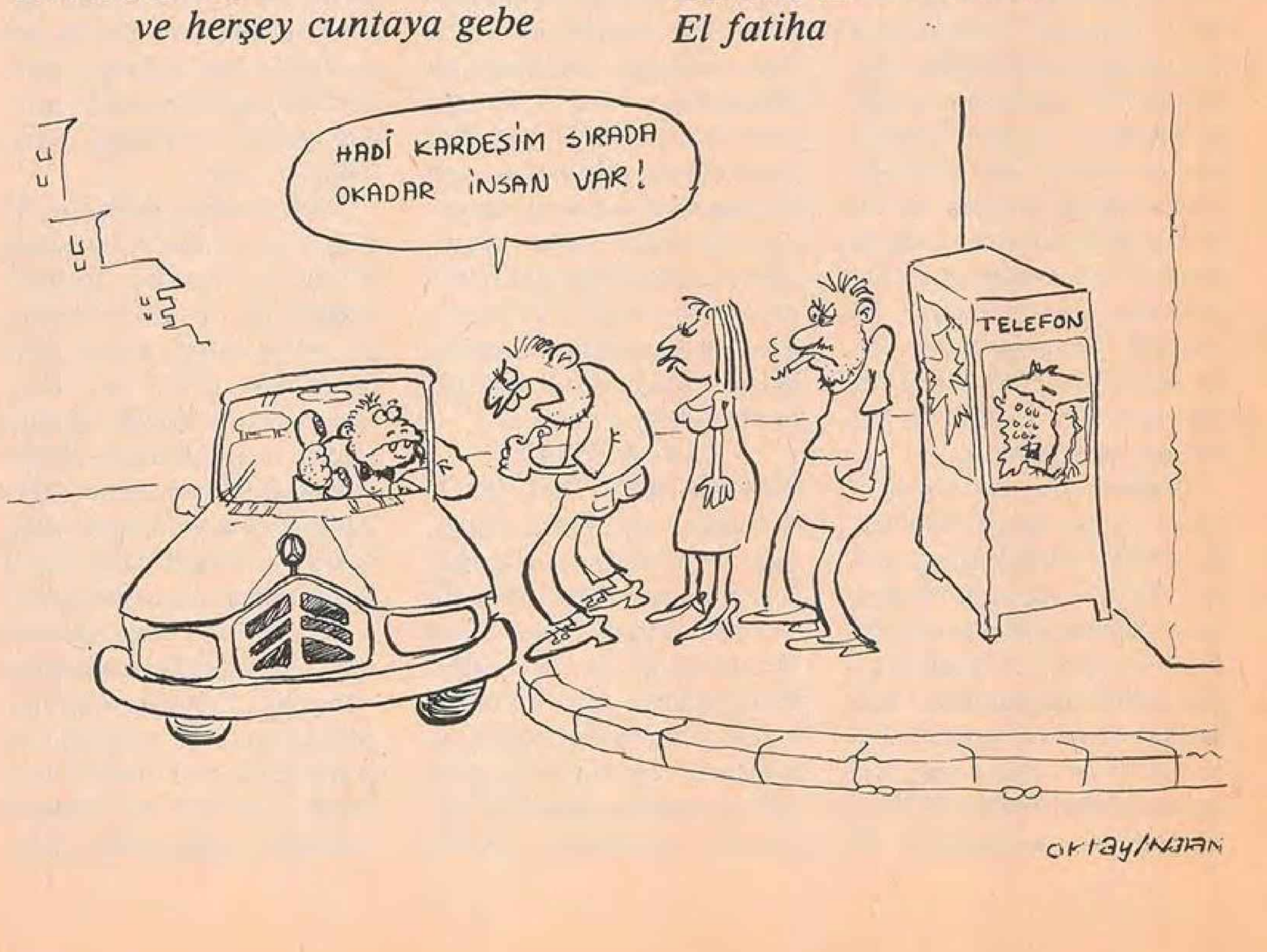
HADİ KARDEŞİM SIRADA OKADAR İNSAN VAR!
TELEFON
oktay/NALAN

Irk ayrımına karşı

Baştarafı Sayfa 5'te

roda çalışırken bir sabah gösteriden sonra otelime döndüm. Lobide bir papaz beni bekliyordu. Yanında ırkçılık karşıtı bir filmin yapımında görev almış G.Afrika'lı üç genç vardı. Film G.Afrika'da gizlice çekilmiş ve ülke dışına çıkarılmıştı. Daha sonra İtalya'da bir film festivalinde büyük beğeni topladı. G.Afrika hükümeti çok öfkelenmişti. Ve bu üç siyah, politik sığınmaya gerek duydu. Bunun için benden yardım istediler ve ben de yardım ettim.

Bir süre sonra G.Afrika'lı biriyle bağlantı kurdum ve onu Amerika'ya getirdim. Yedi yıl benim vokalistliğimi yaptı. Onun ve diğerlerinin etkisi altında Güney Afrika ile ilgilenmeye başladım. Öyle ki plaklarım 60'lı yılların başında bu ülkede yasaklanmaya başladı. O zamandan günümüze bir eylemciyim. Güney Afrika ile ilişkim de uzun bir zamana dayanmakta. Irk ayrımının duyurulmasında Martin Luther King ile çalıştım, G. Afrika'lı öğrencilerin okullara alınması için bir kuruluş açtım.

■ **Jones: Hangisi önce geliyor sanatçı Belafonte mi, politik eylemci Belafonte mi?**

☐ H.B.: Birbirlerinden ayrılabileceklerini sanmıyorum. İşim politik ilgilerimi, politik ilgilerim sanatımı etkiler.

Küçük bir çocukken filmlere gittiğim de titreyen Afrikalıların korku içinde izlediği beyazın tüm parlaklığı içindeki Tarzın'ı izlerken, Harlem'in tamamen ne olduğunu keşfettiğimde, ilk defa politikanın içine girdim. Sonra Jamaika'nın ne olduğunu keşfettim. Orada İngiliz kolonilerinin kanunlarına göre yaşadım. Annem yerli, babam işsiz bir denizci idi. Bu hayatın mutsuzluğu beni sosyal konulara karşı çok duyarlı yaptı. Fakat benim asıl yol göstericim, bir insanın politik amaçlarını ilerletmek için sanatçı platformunu nasıl kullanacağını öğreten şarkıcı ve siyah lider Paul Robeson'dur.

■ **Jones: Sizi yönlendiren öfke mi?**

☐ H.B.: Öfke çalışma ateşimin bir parçası. İnsanın dünyaya bakıp da kızgınlığa kapılmayacağını sanmıyorum. Eğer öfkeniz yoksa nasıl harekette geçebilirsiniz.

■ **Jones: ABD'de ilk albümünüzü 15 yıl sonra yeniden yayınlattınız. Neden?**

☐ H.B.: Güney Afrika'nın tüm harika sesleri bu plaktaydı. Zamanının geldiğini hissettim. Aslında geç bile kalınmıştı. Bu sesin Avrupa zevklerine yabancı olabileceğini farkettim. Fakat kendimi Kalipso'nun içinde bulduğum çevre kesinlikle buydu. G.Afrika'nın durumunu anlatan bir şeyler yapmak istedim. Bu albüm (Gazankula'da Cennet) şimdiye kadar yaptığım en politik albüm oldu.

Siyah müzik geleneğinin olduğu yerlerde müzik büyük bir güç. Hep neşeyle dolu ama aslında çifte anlam ve protesto yüklü.

Daha çok insanın daha iyi şarkı söylediği ve müzik için iyi bir şey olduğunu hissettiğim her olası yolda yardıma hazır bulundum ve bekledim.

■ **Jones: Plaklarınız G.Afrika'da satılmıyor. Bu plak yayınlandı mı?**

☐ H.B.: Evet... enazından bir bölümü... Bir çok ön üretimde hazırlık yapmak zorundaydık. Daha sonra orada kendi müziklerini dopdolu otantikliğiyle çalabilenlerden sadece bir kaçı olan müzisyenlerle bağlantı kuran turist vizeli bir grup insan gönderdim. Tüm bunları sessizce yapmaya çalıştık. Fakat üretim grubu oradayken güvenlik güçleri ne yaptıklarını öğrendi ve onları gözaltına aldı.

Teyplerin müsadere edilmesi için basımın her gününden sonra onları gizlice dışarı çıkarttık. Ardından ABD'de onları tüm muhteşemliğiyle yaşatmaya çalıştım.

Hepsi bu kadar

Baştarafı Orta Sayfa'da

yoksun, politik motiflerden uzak bulunmaktadır. Yerli rock'cularımızın içinde "barış için rock"çular bulunmamaktadır. Özgür düşünceden yana olduğu, uyuşturucuya karşı çıktığı, işsizliğe çözüm aradığı, ırkçılık vb. gerici akımlarla mücadele amacı güttüğü için rockçuluk yapan gençler ülkemizdeki Batı taklitçisi gruplar arasında pek yoktur. Yerli rockçularımızın genel bir Batı özenticiliği dışında, topluma ve onun sorunlarına ve toplumsal kültürün yerleşik değer ölçü ve kurallarına karşı bireysel bir karşı çıkıştan, bencilliğine dönük egosantirizmini sonuna kadar götürmekten, bireysel umutsuzluğunu dindirmekten, doyurulamamış istek ve özlemlerini bastırmaktan, kısaca kendi bireyine ve bireyselliğine ilişkin sorunları mutlaklaştırmaktan başka bir amaçla bu yolu seçtiğini söylemek mümkün değildir.

Ülkemizde gençleri, yahut gençliğin hesaba katılır bir kesimini bu dejenere akımlara hapsetmenin nesnel imkanları sınırlıdır. Bunu arzulayan güçlerin elinde bazı politik ve ekonomik avantajlar bugün için bulunsa bile, daha pek çok sorunun Batı'ya göre çözülemeden kaldığı bir sosyal temel üzerinde bu dejenerasyonu genişletip kalıcı kılma imkanı yoktur.

İlahlara Kurban Edilen Gençlik

Kimi lüks baskılı yerli gençlik dergilerinde ya da özellikle çeşitli dillerden yabancı magazin dergilerinde fotoğraflarını gördüğümüz bu gençlik gruplarına ve onların ilahları olan acaip kılıklı, acaip traşlı, acaip yüzlü müzik starlarına ne denli kızarsak kızalım, projektörleri bu grupların dışına taşırmak zorundayız. Böyle yaptığımızda, asıl ilahların bu gençlerin peşlerinden gittikleri liderler ve tapındıkları müzik tanrıları olmadığını, gerçek ilahların uluslararası finans kapitalin köşe başlarını tutmuş bulunanlar olduğunu göreceğiz.

Kapitalizm ve kapitalistler bütün insani değerlere saldırırlarken, insan ögesini habire köreltmeye uğraşırlarken, bu gençleri de kendi kurbanları arasına katmışlardı.

Fakat, Batı gençliğine göre bizde nesnel temeli yok ve gelişme olanakları sınırlı diye, bugünkü faktörler aynen kalsa bile gençliğin bu cürümeye kapılmayacağının, kültürel dejenerasyondan kendini koruyabileceğinin garantisi olamaz.

Bu gençlerin "akımlarını" kökten ve tümüyle yadsırken, mızrağın sivri ucunu, o gencecik insanları kendi süfli çıkarlarına ve düzenlerine kurban eden uluslararası finans kapitalin ağababalarına çevirmek gerektiğini asla unutmamak gerekir.

Düşün dergisinin Ağustos '84 sayısından derlenmiştir.

Yarınlara atılan

Baştarafı sayfa 4'de

faşizmi tüm gençliği karşısına almıştır. 12 Eylül faşizminin korktuğu politika yapan gençliktir. Bugün depolitize olmuş gençlik 12 Eylül faşizmini militan anlamda savunmuyor. Çünkü rejimin gençliğe vereceği hiçbir şey yoktur. Gençlik hareketi daima ileriye dönüktür. Görevimiz hayatın her alanında örgütlenmektir. Gençliğin akademik-demokratik örgütlenmesiyle sosyalist örgütlenmesini oluşturmaktır. Yok edilmesi gereken, faşizmin yaratmış olduğu ideolojik etkidir'' diyerek konuşmasını bitirdi.

Festivaldeki Yunanlı konukların konuşmalarında yansıyan Türk-Yunan halklarının dostluğu, kardeşliğiydi. Bir kez daha görülmüştür ki egemen güçlerin bu politikaları halkların yakınlaşmasıyla kırılacak, ortak düşmana karşı ortak tavır alınacaktır.

Filistinli dostlara gelince... Onlar türkülerinde halklarının acılarını, bağımsızlık savaşında kaybedilenlere duyulan özlemi, çekilen tüm çileleri aktarırken, aynı zamanda mücadelelerini, yılmadan savaşmalarını, yarınlara olan inançlarını konser sahnesine taşımayı bildiler. Türkülerinden Filistin fışkırdı, acısı, özlemi ve umuduyla.

İnsan Hakları Beyannamesinin 40. yılı, İnsan Hakları Derneğinin 2. kuruluş yıl dönümü dolayısıyla düzenlenen Gülizar'ın açış konuşmasıyla başlayan geceye çok sayıda ayİnsan Hakları gecesi de önemli bir kültür etkinliğiydi. Jülide dının yanında Yunanlı ve Federal Alman konuklar, CGT temsilcisi de katıldılar. Işıl Özgentürk, Grup Bengi Türkü, Grup Anadolu, Sadık Gürbüz ve Arif Sağ'ın katıldıkları gecede yüreklere ve gönüllere seslendiler.

Festival polisin yoğun ilgi ve katılımıyla sürdü. Her 15-20 kişiye bir sivil polisin düştüğü söyleniyordu. Polis her yerde video çekimi yapmaktan geri durmuyordu. Amaç belliydi. Her tarafa korku vermek, biz aranızdayız imajını vermekti.

Bir-iki festival dışında egemen sınıfların dejenerasyon ve depolitizasyon politikalarına uygun olarak yapılan (örneğin İstanbul Gülhane festivali) festivaller arasında Dikili festivali katılımı, etkinlikleri, panel ve söyleşileri ile gerçekten demokrasi mücadelesine katkıda bulunan ve insanların özlem ve umutlarını ileriye taşıyan bir festival olarak dikkati çekiyordu. Dikili 3. Kültür ve Sanat Festivali gelecek yıl tekrar buluşmak umuduyla sona eriyordu.

Eski ülkücü

Baştarafı 1. Sayfa'da

Ama ya içerideki ülkücüler?.. Onların mafyacılık yapma şansları da yok. Bakın 8-10 kişinin katili merhum Veli Can Oduncu'nun arkadaşı Derviş Hıncal ne diyor: (Bunu Oduncu'yu öldüren diğer ülkücüler için söylüyor) "40-50 bin liraya karılarını satacak, sefil kişiler.." (18 Temmuz Cumhuriyet) Nankörlüğün bu kadarını akıl almıyor. Bu çocuklar içerde Türk devletinin bekası pahasına yatıyorlar. Çoğunun 7-8 tanecik cinayeti var. Affedilemezler mi? Affetmek ne kelime, salıverilip maaş bağlanamaz mı? Madalya takılması lazım değil mi? Hiç değilse teşekkür için 1. şubede küçük bir memuriyet de mi verilemez? (Bu görevi başarı ile yapacaklarından herkes emin olabilir) Sakın Kartal Demirağ bu vefasızlığa bozulmuş olmasın?..

Sırası gelmişken, solcuların korsanlıkla da mafyacılıkla da hiçbir ilişkileri olmadığını yineleyelim. Haydutluk bizim işimiz değil. Bize "korkak" demek, tekelci, sermaye beslemesi üçbuçuk faşistin harcı da değil. Ama söz "cesaret"ten açılmışken söyleyelim: Metris, Mamak, Diyarbakır ve diğer ceza ve tutukevlerindeki binlerce sosyalist-devrimciyi "korkak", "yüreksiz" sayabilir misiniz? Ya da "filistin askısı"nın ne menem şey olduğunu bildiği halde, hala icra-i siyaset eyleyen binlerce insan yalnızca "cesaret'lerini mi kanıtlıyorlar?..

Perestroyka kuşağı büyüyor

Baştarafı 9. Sayfa'da

güven...

Gençliğe, ideallerimiz uğruna mücadelede özverili olmayı öğretmeliyiz. Ancak, neşeli, çekici ve dopdolu bir yaşam için de gereken koşulları sağlamalıyız. Bunları söylerken açıkça belirtmek isterim ki, niyetim gençliğe hoş glörünmek ya da yeni bir tip bekçilik ve bağışlamacılık değil. Gençlik, zaten bunu kabul etmez.

Hayır, sosyalist toplumumuzu renove etmede karşımıza çıkan sorunları çözerken ilişkilerimizi mutlaka güven, yoldaşlık, saygı, karşılıklı ciddiyet ve aktif işbirliği temeline oturtmalıyız.

Bu bağlamda bugün Genç Konünistler Birliği son derece önemli bir konuma sahiptir. GKB, Sovyet gençliğinin, Parti önderliğinde işlevini sürdüren siyasi örgütüdür. Bugün de asıl görevi, gençliği Komünist Partinin politikalarını faal olarak izleyecek komünistler olmaya hazırlamaktır.

Hepimiz GKB'ye, genç insanlar için komünist bir eğitim ocağı, gerçek bir demokrasi okulu, girişimci, yaratıcı insanlara destek veren atılımcı bir örgüt olmasını, orada glasnost ve açıklık görüşlerinin, tartışmalarının genç insanların çıkarlarıyla pratikte bağdaştırılmasını, onların sosyal ve ekonomik değişime hız vermeye kazanılmasını diliyoruz. Bunun anlamı şudur: GKB, engellenmeden, yukarıdan talimat beklemeden, gençliğin tüm enerjisini ve girişimciliğini kullanarak çalışma olanağı bulmalıdır.

Parti komiteleri, GKB'nin örgütsel bağımsızlığına, iç etkinlikleriyle ilgili istisnasız tüm sorunlarında karar verme hakkına, Parti politikasının oluşturulmasına ve uygulanmasına katılım hakkına saygı göstermeli, gençliğin çıkarlarını Parti, hükümet ve ekonomi organlarında savunmalıdırlar. Perestroyka, genç kuşağın sovyetlerde, sendikalarda ve diğer toplumsal örgütlerde daha iyi temsil edilmesini gerektiriyor. Böylece genç insanlar yönetim sanatına vakıf olabilecekler ve cesaretle devlet ve toplum işlerini üstlenecekler dir.

Yoldaşlar, gözlerimiz önünde yeni bir kuşak, Perestroyka kuşağı büyüyor. Bu yeni kuşağı hazırlamak, Partimizin tümünün, bütün toplumumuzun önemli bir görevi. Kuşkusuz bu sorun, yakın bir gelecekte Parti Merkez Komitesinin bir planumunda özel tartışma konusu olacak kadar önemli.

- New Times 27/88 ve Moscow News 27/88'den çevrilmiştir.-

Kışla

Baştarafı Sayfa 1'de

rensel ve demokratik karakterini gözardı ederek rejimin anlayışına uygun insan yetiştirmektir. Son şûra komisyonlarından geçip genel kurulda kabul edilen ilkokulun birinci sınıfından başlayarak din dersi konulmasının ardında bu zihniyet yatmaktadır. Ortaöğrenimde paralı eğitimin uygulamaya konulması, harç sisteminin yeniden düzenlenmesi, nın hiç uygulama olanağı bulamayacağı, iyice aksayan YÖK'ü kurtarmaya yönelik olduğu, bazı kararların ise var olan uygulamaları genelleştirdiğini görüyoruz.

Ülkemizdeki eğitim faaliyetini içinde yaşadığımız maddi üretim koşullarından ayrı olarak ele almak mümkün değildir. Ancak bu şekilde eğitimdeki sorunları gerçekçi bir şekilde kavrayabiliriz. Eğitimin demokratikleşmesi, toplumun demokratikleşmesi mücadelesinin bir parçasıdır.

Eğitim ülkemizde sınıflar, bölgeler, kadın-erkek, köy-şehir arasında derin uçurumlar yaratmaktadır. 65 yıllık cumhuriyet tarihinde okullaşma oranı % 80'i geçmiyor. Bu durum ortaokulda % 25, yüksek öğrenimde % 11'dir. Bütçeden eğitime ayrılan pay son yıllarda giderek düşerek % 10'lara varmıştır. 1986-1987 ders yılında 1255 köyde ilkokul bulunmamaktadır. 4 milyon ilkokul öğrencisi birleşik sınıflarda ders görmektedir. Bir müdür bir mühür ilişkisi içinde hızla açılan okullarda yeterli öğretim elemanı ve altyapı olmadığından eğitim ve öğretimin doğru dürüst yapılamadığı okulları ortaya çıkarmaktadır. Kişiliğin gelişiminde çok önemli bir yeri olan ders dışı faaliyetler hemen hemen hiç yoktur. Yasak ve dayakla çalışılmaya sağlanan kaba bir disiplin anlayışı, çağdışı ders kitapları, milli edebiyat ve milli coğrafya adı altında evrensel değerlere ve bilgilere sırt çeviren, üretimden kopuk bir eğitim anlayışının toplumun gelişen ihtiyaçlarına cevap vermesi düşünülemez.

Türkiye'de olanak ve fırsat eşitliğinin sağlandığı, insanların yetenekleri doğrultusunda geliştirildiği, özgür tartışma ortamının sağlandığı, öğrenci ve öğretmenlerin yönetime katıldıkları, herkesin anadilde eğitim görebildiği, mesleki eğitime ve uzmanlaşmaya yönelik bir eğitime ihtiyaç vardır. Bunun da yolu ülkemizin demokratikleşmesinden geçmektedir.

Gençlik memnun

Baştarafı 1. Sayfa'da

tadadır.

Araştırmanın sorunlar, projeler ve beklentiler bölümünde verilen cevaplarda, gençlerin yüzde 31'i mutlu ve gelecekten umutlu, yüzde 52'si halinden şikayetçi olmadıklarını, yüzde 17'si ise mutsuz olduklarını ifade ediyorlar. 8 yıllık bir baskı politikasının sonucunda kendi sorunlarına bile duyarsız bir 12 Eylül tipolojisinin halinden şikayetçi olmaması ve düzenden memnun olması "Türk milletinin ve devletin bekasından'' yana olanlar için ne kadar önemli olduğu ortadadır. Bırakın 12 Eylül ekonomi-politikasının gençlik üzerinde yaptığı işsizlik, fuhuş, intihar, gibi yıkım sonuçlarını, kendi araştırmalarında ortaya çıkan genç nüfusun yüzde 53'ünün evine 50-200 bin arasında para girdiği bu ülkede gençlerin halinden memnun olmaları mümkün müdür?

Hiroşima ve Nagazaki

Baştarafı 1. Sayfa'da

lah deposu üzerinde kazasız belâsız daha ne kadar oturulabileceği, doğal olarak herkesin sorunu ve kaygısı olmak durumundadır.

Açıktır ki, insanlığın tarihi ileriye, sınıfsız topluma doğru akarken her şeyden önce insanoğlunun varolması gerekiyor, yoksa ortada ne sınıfsız toplum amacı, ne de onu kendi elleriyle kuracak olan insan toplumu kalacaktır. Bu yüzden emperyalizmin tüm insanlığa yönelttiği nükleer savaş tehtidini bertaraf etmek, bir diğer deyişle, insanlık bu gün nükleer savaşa karşı barış sorununda düğümlenen ölüm-kalım savaşını kazanmak zorundadır.

İnsanoğlunun önünde başka seçenek yoktur; Nükleer silahlar kendisini yok etmeden, o nükleer silahları yok etmelidir. Nükleer silahların yok edilmesiyle insanlık nükleer silahlanma öncesine dönmüş olmayacak; uluslararası ilişkilerde nükleer silahlanmanın üstesinden gelmiş olmanın gücünü ve güvenini taşıyacaktır. Buna giden yol ise kuşkusuz kitlelerin kalıcı bir dünya barışı için örgütlü mücadelesinden geçmektedir. İnsanlık tarihi ve emperyalist saldırganlığın doğrudan ve dolaylı son tezahürleri bu mücadelenin hiç de kolay olmadığını ve olmayacağını, insanlığın sürekliliğinden yana olan muazzam barış potansiyelinin örgütlü, yoğun ve topyekün bir çaba ortaya koyması gerektiğini göstermektedir.

İBRAHİM ÖZTEN
(1964 - 1988)

2 Temmuz Cumartesi günü bir iş kazasında yitirdiğimiz arkadaşımızı unutmayacağız.

Kısa ama onurlu yaşamı boyunca sömürüye, baskıya ve haksızlığa karşı mücadele etti.

Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Gençlik Dünyası
İzmir Okurları

BULMACA

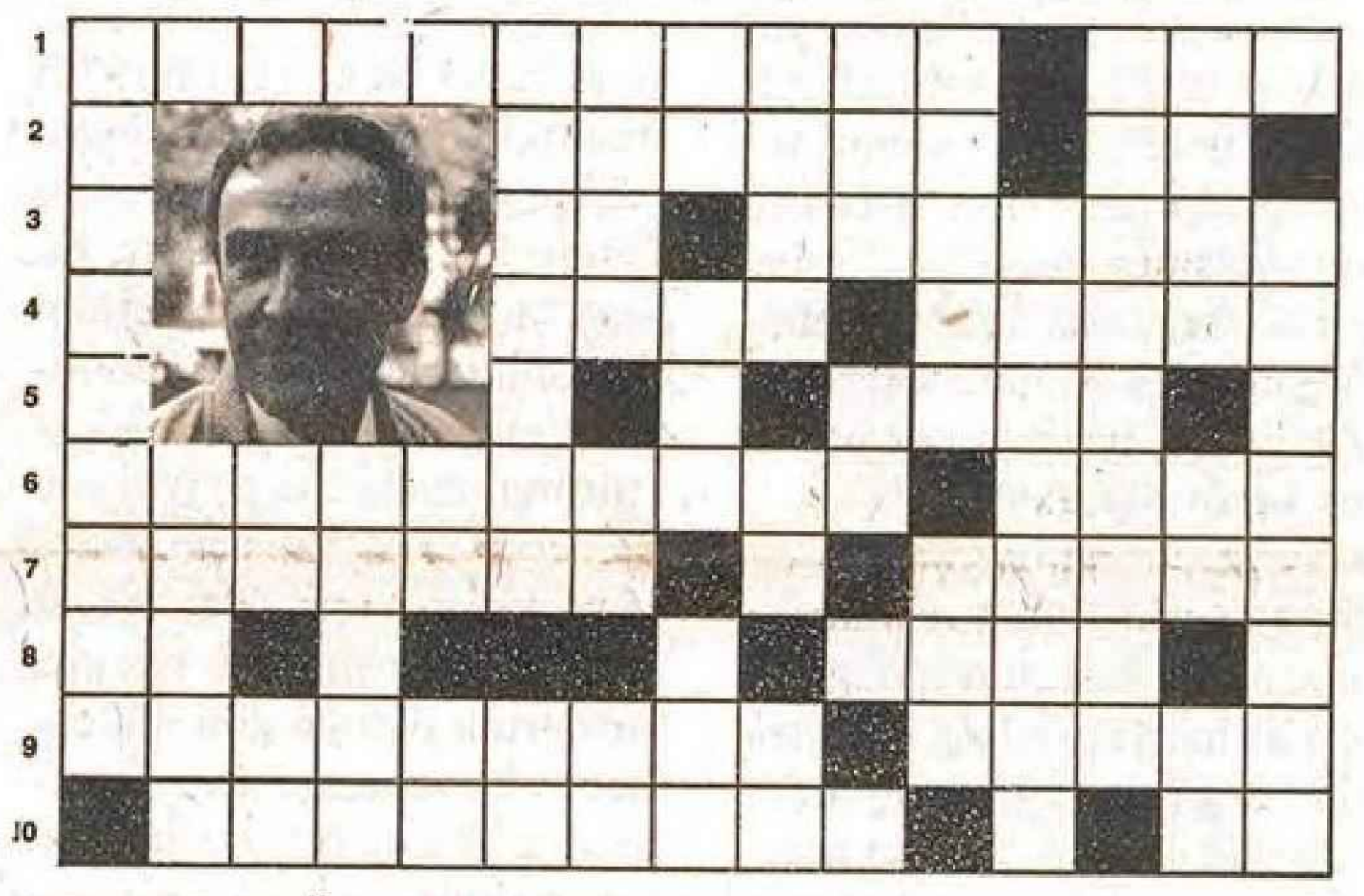

SOLDAN SAĞA: 1) 15-16 Haziran 1974 yılında kurulan ve 12 Eylül'de iktidarı gaspedenler tarafından faaliyeti yasaklanan sosyalist bir partinin genel başkanı... İsviçre'de bir ırmak. 2) Arıbeyi... TERSİ, Hollanda'nın trafik işareti. 3) Bir çalgı... Anamal, sermaye. 4) Bir yağış türü... Bir motorda, bir pompada, ya da kimi müzik aletlerinde bir akışkanın geçişini sağlayan ya da engelleyen açılır kapanır subap. 5) Joan ön adlı pop şarkıcısı. 6) Kapitalizmin düzelmesinin, ekonomik idare ve devlet idaresinin teknisyenler ve işadamlarının ellerine bırakılmasıyla olabileceğini savunan kapitalist sosyolojik akım... TERSİ, amonyağın bir türevinin genel adı. 7) Biri sosyalist diğeri emperyalist sisteme dahil olarak Avrupa'da yer alan iki devletin ortak adı... Bir seçim malzemesi, bir narenciye ürünü. 8) TERSİ, çinkonun simgesi... Koşarak yapılan yarış. 9) İletişim amacıyla kullanılan her türlü gösterge dizgisinin yapısını, işleyişini inceleyen bilim... Çok dikkat ve özenle davranan, aşırı temizlik düşkünü. 10) Fenomenleri kesin, değişmez ve birbirinden bağımsız olarak ele alan diyalektik karşıtı bir yöntem... Türk malını simgeleyen harfler.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Yabancı ülkelerde okuyacak öğrenciler için gönderilen kabul belgesi. 2) Çok gerekli, vazgeçilmez. 3) Bir uzunluk birimi... Kuzu sesi. 4) TERSİ, Avrupa'da bir başkent. 5) Bir sayı... TERSİ, dünyanın uydusu. 6) İkinci enternasyonelin oportünist teorisyeni olan Alman tarihçi ve iktisatçı... Bir ilçemiz. 7) Karşıtlık, düşmanlık ya da bir şeye karşı koyma fikrini anlatmak için birçok sözcüğün yapısına giren ön ek... Radyumun simgesi... Boru sesi. 8) TERSİ, yeterince doymamış... 1969 sonlarında MDD hareketinden ilk bölünme olan ve Proleter Devrimci Aydınlık dergisini çıkarmaya başlayan dünya sosyalist sistemini kabul etmeyen ve dünyanın ana çelişkisinin ezilen uluslarla emperyalizm ve sosyal emperyalizm arasında olduğunu söyleyen karşı devrimci bir akımın adı... Varlığı ya da kimi yönleri açığa vurulmak istenmeyip gizli tutulan şey. 9) Akdeniz bitki örtüsü... Selenyum'un simgesi... Bir bağlaç. 10) Yazıda sözcükler arasındaki boşluk... Bizmutun simgesi. 11) Karadeniz kıyı halkının giydiği dar paçalı bir tür pantolon... TERSİ, taşkemer ya da taşkemerle yapılan ev, oda, kapı vb. yapılan şey. 12) Genellikle dil aracılığıyla haberleşme, ilişki kurma, bir konuşmacıyla yanıt beklediği dinleyici arasındaki alışveriş. 13) Bir gök cisminin yüksekliğini ve azimut açısını aynı anda ölçmeye yarayan alet, teodolit. 14) 12 Eylül icazeti ile kurularak tekelci burjuvazinin gözdesi olan ve dört eğilimi birleştirdiğini söyleyen sağ parti... Molibdenin simgesi... Bir hayvan. 15) Dünyayı temelinden sarsan Ekim devriminin büyük önderi ve hayatta iken yazdığı eserler ve yaptığı işlerle işçi sınıfı bilimine önemli katkılar kazandıran dünya sosyalist sisteminin kurucusu olan liderin ilkelerinden kaynaklanan görüş.

NOT: Bulmacının doğru yanıtlarını 30 Ağustos tarihine kadar gönderen 10 okuyucumuza Rafael Alberti'nin "Yitik Koru" adlı kitabını armağan ediyoruz.

Hazırlayan: Turgay GÜLTEKİN

Gençlik Dünyası

Sahibi: **Cüneyt Can Oğuzer** • Genel Yayın Yönetmeni: **Bülent Uyguner** • Yazı İşleri Müdürü: **Erdal Belenlioğlu** • **Yönetim Yeri:** Divan Yolu Cad. Işık Sok. Ali Faik Han No: 6 Kat: 3 Sultanahmet-İSTANBUL •**BÜROLAR: İSTANBUL (Kartal/Maltepe):** Bağdat Cad. Maltepe İşhanı No: 145/89 Kat: 2 Maltepe-Istanbul • **ANKARA:** Marmara Sok. Kirmir Apt. 12/21 Sıhhiye-Ankara • **İZMİR:** Soysal İşhanı Gazi Bulvarı No: 100/704 Çankaya-İzmir • **DENİZLİ:** Atatürk Bulvarı Yıldız İşhanı Kat: 6 Denizli • Grafik Düzenleme: **Gençlik Dünyası** • Dizgi: **Yayın-Dizgi Merkezi** • **FİLM:** S.O.S. OFSET TEL: 511 25 36 • Baskı: **Kent Matbaası** • 1 Yıllık Abone Bedeli: **5.000 TL.** Yurtdışı: **25 DM** • Hesap Numarası: **Yapı Kredi Çemberlitaş 038430-5**

Alevtina neden halk vekili seçildi?

SSCB'de, tüm meclislerdeki milletvekillerinin yüzde 33'ünü otuz yaşın altındaki genç kadın ve erkekler oluşturur. Bu vekillerin yüzde 97.3'ü ortaöğrenim, meslek öğrenim ya da yüksek öğrenim görmüştür. Genç vekillerin yüzde 22.3'ü yüksek öğrenim kurumlarını bitirmiştir. Geri kalanlar lise, teknik lise ve meslek lisesi mezunudur.

Vekillerin yüzde 48'ini işçiler ve kollektif çiftçiler, yüzde 20'sini mühendis ve teknik işçiler, yüzde 21'ini büro işçileri, yüzde 11'ini de nüfusun geri kalan kesimi oluşturur.

Vekillerin yüzde 49'u parti üyesi ya da aday üyesi, yüzde 41'i gençlik örgütü üyesidir. Araştırma sonuçlarına göre Gri Topraklar Yöresi'ndeki her kırk gençlik örgütü üyesinden biri vekildir. İşte bunlardan bir tanesi olan 24 yaşındaki Gençlik Örgütü üyesi Alevtina Sheludyakova'nın yaşam öyküsünü sunuyoruz. Aleutino Leningrad Svetlana Elektronik İmalat Kompleksinde iş arkadaşlarının güvenini kazanabilmek için ne yaptı? Alevtina neden halk vekili seçildi?

☐ *Kolektif çalışmada sorumluluk duymak ekip başının ayırt edici özelliklerinden biridir. Alya'nın söylediği şu söz çok anlamlıdır, "kimsenin size ihtiyaç duymaması en kötü şeydir."*

☐ *Alevtina yapılan iş sıradan da olsa, ilginç de olmasa, o her işe yaratıcı bir güçle yaklaşıyordu. Özellikle, hiç de az önem taşımayan sosyal çalışmalarda sonsuz bir deneyimi vardı.*

Çocuk yuvasında öğretmen olmayı düşlüyordu, sonraları yaşıtı olan her genç kız gibi aktris olmak istedi. Okuldayken en sevdiği ders edebiyattı, müziğe ve baleye de hevesliydi. Ne gariptir ki üretim teknisyeni olmaya karar verdi.

Svetlana fabrikasında yarı geçirgen aletler kaynak grubunun başkanı oldu. Bütün bunlar şans eseri miydi? Hiç sanmıyorum.

Alya işçi bir ailenin çocuğu idi, annesi sıvacı ekibinin başkanı, babası sürücü, abisi ise araba teknisyeniydi. Çalışmayı sevmeyi çocukken öğrenmişti. Sorumluluklarını bilen, gayretli, istekli, güçlüklerden yılmayan bir kişiliğe sahipti. Alya 15'inde ilk öğrenimini tamamladıktan sonra Svetlana fabrikasının meslek lisesine girdi. Bağımsız karar verebilmesini ailesi övgüyle karşıladı: Akıllı kız, iyi bir işçi eğitimine sahip olacaksın.

Alya'nın iyiliği, hevesli olması, alçakgönüllü ve mütevazi davranışları, dürüstlüğü ve üstün mesleki bilgisi fabrikada övgüyle karşılanıyordu. Gençlik ekibine başkan arandığı zaman Sheludyakova seçildi, bu sırada sadece 19 yaşındaydı.

Bugün, ekibi işletmedeki en iyi ekiplerden biridir. Fabrikada, ilk defa daha yüksek emek üretkenliği, daha yüksek üretim kalitesi sağlayan ve ekibi teşvik eden maliyet hesabı yöntemi benimseniyordu. Ekibi, değişik eğitimlerden geçmiş bireylerden oluşmasına rağmen bütünleşmiş bir ekip oldu. Sonuç olarak hedeflenen plan fazlasıyla yerine getirildi.

Her iyi ekibin kendine özgü moral havası, liderlik tarzı ve düzenli ilişkileri vardı. Bu da genel olarak ekibin, işletmenin veya atelyenin liderine bağlıydı.

Ekip Başkanı Sheludyakova'nın liderlik tarzı ne idi? O ekibinin bütün elemanlarına yardım etmenin görev olduğuna inanıyordu. Elemanlarının becerilerini geliştirmeleri ve işlerini daha iyi sonuç alarak yapıp bitirmeleri buna bağlıydı. Ekip başkanı olarak sorumluluk, disiplin, beceri ve ilginin iyi bir uzmanın özellikleri olduğuna inanıyordu.

Değerli Eğitici Vasily Sukhomlinsky'den (1918-1970) aktarıldığına göre dünya insan çağına girmiştir. Herşey insan içindir, onun yararınadır, bu kısa formül Sovyet devletinin ve toplumunun sosyal politikasının özetidir. Her kolektif çalışma, üyelerine en iyi yeteneklerini ve ustalıklarını sergileme fırsatı verir. Her yerde, işçilerin çalışma ve yaşama şartlarına olduğu gibi dinlenme ve boş zamanlarını değerlendirmelerine de aynı ilgi gösterilmelidir.

Alya'nın ekibi hassas aletlerle ve az toleransla çalışıyordu. Genç kadının çok iyi sonuçlar almasının nedeni sadece modern aletler değildi. Ekipde gelişen gayret, beceri; çok olumlu insani ilişkiler de gerçekten zorunlu idi.

Svetlana çalışanlarının Sheludyakova'yı devletin en yüksek otorite merkezine aday olarak seçmelerinin nedeni ne idi? Diğerlerinin performansı daha kötü değildi. Bu soru iş arkadaşlarınca şöyle cevaplandırıldı: Bir insanı değerlendirirken sadece çalışma performansını göz önüne almıyoruz. Alevtina'nın insani özellikleri de liderliğini kabul ettiriyor. Genç yaşına rağmen fabrikada kendini kabul ettirdi. Yapılan iş sıradan da olsa, ilginç de olmasa, o her işe yaratıcı bir güçle yaklaşıyordu. Özellikle, hiç de az önem taşımayan sosyal çalışmalarda sonsuz bir deneyimi vardı.

Gençlik örgütü çalışmaları Alevtina'yı halkvekili olarak çalışmaya hazırladı. Önce fabrikada seçildi sonra gençlik örgütü yerel komitesinde. Gençlik Birliği'nin 19.cu Kongesi'nde (1982) merkez komitesine seçildi. Buradaki ana görevi, sosyal etkinliklerinin bir parçası olan işçi eğitim komisyonlarında çalışmaktı. Mesleki rehberlik yapıyordu. Fabrika 6 tane okul seçmişti, Alya bunlara gidiyor, öğrencilere fabrikası ve işçi sendikası konusunda bilgi veriyordu.

Kolektif çalışmada sorumluluk duymak ekip başının ayırt edici özelliklerinden biridir. Alya'nın söylediği şu söz çok anlamlıdır, "Kimsenin size ihtiyaç duymaması en kötü şey." Burada üzerinde durulacak bir nokta var. Bir süre önce Sheludyakova'nın ekibi atelyede hatalı parçalar bulmaya başladılar. Bu daha önce hiç olmamıştı. Atelye şefi düzeyinde yapılan konuşmalar işi düzeltemiyordu. Alevtina fabrikanın gençlik komitesi üyesi olarak üretim kalitesinden ve standarttan sorumlu olan halkvekiline gitti. Deneyler yapıldı, ölçüler alındı, kısa sürede işler normale döndü.

Genel olarak konuşmak gerekirse Svetlana'da genç işçiler önemli yer tutuyorlar. Genç İşçiler Komitesi aracılığı ile üretim yönetiminde yer alıyorlar. Bu da çalışmada kolektif uyum, yaşama şartları, becerilerin gelişmesi, gençlerin eğlenme ve dinlenmelerinin onaylanması demektir. Ayrıca üniversite mezunlarının üretim ve araştırma çalışmalarını koordine eden bir Genç Uzmanlar Komitesi vardır.

Gençlik örgütünde çalışması Alya'ya çeşitli zorluklarla başa çıkmayı öğretti ve insanlarla geçinebilme yeteneğini geliştirdi. Fabrika gençlik komitesinde birçok görevde çalıştı, yerel komitede bu görevlerin daha çoğunu üstlenerek çalışan gençliğin yüzyüze olduğu problemlere yöneldi.

Sovyetler Birliği'nin her iki vatandaşından biri 30 yaşın altındadır. Topluma nasıl yeterli ölçüde katkı sağlayabilir, bunun felsefi kullanımı nedir?

Gençlerin devlet idaresinde yer almaları bu katılımın en büyük göstergesidir. Genç halk vekillerinin sayısı gençlerin baskısı sonunda veya zoraki olarak artmıyor. Devlet politikasının genç kuşağa olan sürekli ilgisi sayesinde oluyor. Bu konuda önemli olan toplumdaki tüm gençlerin yararına olmaktır. Sosyolojik araştırmalara göre Sovyet gençliğinin çok büyük bir çoğunluğu kendi kişisel gelecekleri için yaptıkları planları, tüm toplumun gelişme planıyla birleştiriyorlar. Diğer bir anlatımla topluma çok daha fazlasını vermeğe uğraşıyorlar ki, toplum da onlara versin.

Alevtina SSCB Yüksek Meclisi'ne vekil seçildiği zaman, yeni görevini başarıp başaramayacağını, kendine duyulan güvene layık olup olmadığını düşünüyordu. Halkvekili olarak geçirdiği 18 ay beklentilere uygun olarak çalıştığını kanıtlamıştır. Sosyal sorunlarla uğraşarak seçmenlerinin isteği olan sağlık ve eğlence merkezlerinin kurulmasını sağladı.

Svetlana geniş bir sosyal gelişme programına sahiptir. İşçileri bilimsel standartlarını artırma şansına sahiptir. Elektrik Mühendisliği Enstitüsü fabrika lokalinde yer açmıştır. Eğitim bölümü ve yönetim işçi sağlığına özen göstermektedir. Değişik uzmanlık hizmetleri atelyelere dahi götürülebilmiştir. Çocuk sahibi olan pek çok kadın eğer arzu ederse daha kısa süre çalışmaktadır. Vekil Sheludyakova sosyal programın tamamlanmasına gayret etmektedir. Çalışan insanları kollamak sadece vatandaşlık görevi değil aynı zamanda sorumluluktur.

1984 Nisanında SSCB Yüksek Meclisi'nde diğer vekillerle birlikte Genel ve Mesleki Okullarda Reform için Rehberlik Yasası'nın görüşülmesine ve kabul edilmesine katıldı. Gençlik örgütündeki çalışmalarını okul ile birleştirdiği için bu çalışmanın yabancısı değildi. Daha sonra, Aralık ayında 1985 yılı Ekonomik ve Sosyal İlerlemeler İçin Devlet Planı, SSCB Bütçe Komisyonları'na seçildi.

Bir halkvekili olarak Alevtina Sheludyakova atelyede çalışmaya devam ediyordu. Sadece SSCB Yüksek Meclisi'nin oturumlarına katıldığı zaman veya vekillik görevini yerine getirdiği zamanlarda işe gelmiyordu. Seçmenleri ile aynı hayatı yaşıyor, onların aralarında bulunuyor, ihtiyaçlarını ve umutlarını çok iyi biliyordu.

Kitaplar, müzik ve bale tutkularıydı. Tiyatro (düşlerinde gündeme gelmemiş bir aktrislik tutkusu vardı) sadık olduğu bir merak değil, aynı zamanda yardımcısı idi. Alevtina şehrin en ünlü tiyatrolarından birinin sanat komitesinde de üye idi. Bunlar Svetlana'daki arkadaşlık zincirinin uzantılarıydı. Aktörler atelye düzeyindekiler için de birşeyler yapabiliyorlardı. İşçiler için özel geceler ve temsiller düzenleniyordu. Alevtina sanat komitesinin diğer üyeleri ile birlikte yeni br temsil seçti ve bunu tiyatronun sanat yönetmenine iletti. Liderleri gibi ekibin diğer üyeleri de iyi birer tiyatro izleyicisi olmuşlardı.

Herhangi bir işçinin biyografisi. Ama belki de önemli olan tüm bireyselliğine karşın Alevtina günümüz Sovyet gençliğini simgeliyor. Eğitilmiş, çalışkan, yaptıklarının sorumluluğunu duyan. İnsanlar bunun için ona güveniyorlar.

Geleceğe giden yollar...

☐ *Sosyalist toplumda genç kuşaklar için geleceğe giden tüm yollar açık. Gençliğin toplum ve ülke yaşamında daha güçlü, daha etkili katılımı için daha ileri koşulların yaratılması gerekiyor.*

☐ *Konferans ülke ve toplum hayatını ilgilendiren tüm sorunlarla birlikte gençliğe, gençliğin sorunlarına yaklaşım ve Parti'nin Komsomol ile ilişkilerini de ele aldı.*

Sovyetler Birliği'nde yer almakta olan, toplum hayatının her alanında yeniden yapılanma ve toplumu sosyalizmin nitelik olarak yeni bir aşamasına eriştirme hamlesi Haziran ayı sonunda toplanan SBKP 19. Ulusal Parti Konferansı'nda ele alındı. Perestroykanın üç yıllık ilk sonuçları değerlendirildi, bundan sonrası için gerekli adımlar belirlendi. Konferansta ülke ve topluın hayatını ilgilendiren tüm sorunlarla birlikte gençliğe, gençliğin sorunlarına yaklaşım ve Parti'nin Komsomol ile ilişkileri de ele alındı. Konferansa katılan 5000 delegenin 158'i otuz yaşın altındaydı. Her 3780 parti üyesine bir delege olarak belirlenen usulle seçilen konferans delegelerinin en genci Moskova'daki Mendelyev Teknokimya Enstitüsü öğrencisi 21 yaşındaki Vitalina Trifonenko'ydu.

Konferans'ta Komsomol Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Viktor Mironenko, gençliğin sosyo-ekonomik sorunlarına, siyasi meselelere yaklaşımına dikkat çekerken, demokratizasyon ve açıklık koşullarında Komsomol'un çalışmalarının yeniden düzenlenmekte olduğuna, buna bağlı olarak Parti ve Komsomol arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi gereken yanlarına dikkat çekti.

Sovyet gençliğinin toplum hayatındaki daha geliştirilmesi öngörülen şimdiki yeri ve rolü üzerine şu bilgiler fikir verebilir:

- 1987 yılında SSCB Yüksek Sovyeti'nin 1500 kişilik bileşiminde 331 üyesi otuz yaşın altındaydı. En yüksek devlet iktadar organına seçilme yaşı 21'dir. Ortalama olarak her düzeydeki Halk Temsilcileri Sovyetleri'nin üçte birini gençler oluşturuyor. Bu oran 1970'lere kıyasla iki kat artmıştır.
- Her 100 gençten 60'ı üretimin yönetimin de çeşitli kademelerde görevlidir. Yerel sendika örgütlerinde de genç kadın ve erkekler yönetim kadrolarının üçte birlik bir bölümünü oluşturmaktadır.
- Tüm Ülke Leninist Genç Komünist Birliği (Komsomol) toplumsal gençlik örgütlerinin en büyüğüdür, 42 milyon üyesi vardır. Toplum ve ülke işlerinin yönetimine katılma hakkı anayasa teminatı altındadır. Gençliğin siyasi örgütlenmesi olan Komsomol dışında gençlere mesleki ve yaratıcı gelişmelerinde yardımcı olan 250.000 kadar gençlik örgütü vardır.

Ayrıca yirmi milyon genç insanı kucaklayan bilimsel-teknik araştırma, geliştirme birlikleri, kulüpleri var. İsteyen gençler ülkedeki 717 bin amatör sahne sanatları gruplarından birine katılabilir ya da 25 bin görsel sanatlar stüdyolarından yararlanabilir. Spor içinse onbinlerce voleybol, basketbol sahası ve tenis kortunun yanısıra 3800 stadyum, 81 bin spor salonu ve 2500 yüzme havuzu geniş çaplı faaliyetler için her zaman gençlerin kullanımına açık.

- İlk beş yıllık planlardan bu yana sürdürülen gelenekle Komsomol genç gönüllüleri ülke çapında büyük ekonomik projelerin gerçekleşmesine seferber etmektedir. Son on yılda 25-27 yaş grubundakiler 200 şehrin kuruluş ve bakımını gerçekleştirmişlerdir. Her yıl 100 bin kadınlı-erkekli genç insan ekonomik olarak yeni gelişen bölgelere gönüllü gitmektedir. Yazları öğrencilerin oluşturduğu inşaat ekiplerinde 13 milyondan fazla genç çalıştı.
- Tüm ülke çapında ekonomide istihdam edilenlerin yaklaşık yarısını gençler oluşturuyor. Bunlar kimya, elektronik vb. teknik ve teknolojik dallarda çoğunluk bulunuyorlar. SSCB Bilimler Akademisi'nde her üç araştırmacıdan birisi otuz yaşın altında.
- Şimdiki kuşak genç işçiler ülke tarihinde en ileri eğitim düzeyine sahip olanlar. Her yüz genç sanayii işçisinden 94'ü yüksek ya da orta eğitim görmüş durumda; tarımda da bu oran % 60'ın üstünde.
- Ülkede her düzeyde eğitim ücretsiz sağlanıyor. Ortaeğitim zorunlu. Öğrenciler ders malzemeleri ve kitapları ücretsiz sağlıyor, yüksek öğretimde burs sistemi var. En önemlisi, mezun olduklarında işsiz kalmayacakları güvence altına alınmış bulunuyor.
- Günlük toplam tirajı 80 milyondan fazla 250 süreli yayın bulunuyor gençler için. Gençlik konularıyla ilgili telif ve tercüme çalışmalar yayınlayan üç büyük basımevi tarafından yılda toplam elli milyon tirajlı kitap ve broşür yayımlanıyor.

SSCB: ülke
yeni hedefler
karşısında

Sosyalist toplumda genç kuşaklar için geleceğe giden tüm yollar açık. Yine de Konfederas'ta vurgulandığı üzere gençliğin toplum ve ülke yaşamında sosyal ve siyasi faaliyetlere daha güçlü, daha etkili katılımı için daha ileri koşulların yaratılması görevinin başarılması gerekiyor.